

Cressonek hegaldi bereziak iragarri ditu inmigratuak kanporatzeko / 16



Gonzalezek akordio ekonomikoak sinatu ditu Soviet Batasuna eta Errusiarekin / 16



Carlos Xavier eta Oceano portugaldarrak atzo aurkeztu zituzten Realeko jokalaria gisa / 20

EUSKALDUNON

# Egunkaria

Asteazkena, 1991ko uztailak 10 / II. urtea / 183. zenbakia / Salneurria: 75 pta. / 4,5 libera

## HEZKUNTZA

### Bilera Jaurilaritza eta ikastolen artean

Eusko Jaurilaritzako Hezkuntza Saila eta Euskal Herriko Ikastolen Elkarteko ordezkariak astelehenean elkartu ziren beraien artean euskal irakaskuntzaz izan diren ezadostasunak aztertzeko. / 7

## Indar politiko berria nahi dute EEko Añamendikoeek

Euskadiko Ezkerraren ereduak ez duela balio diote

EEren ereduak ez duela balio esan eta indar politiko berri baten alde agertu ziren EEko Añamendi sektorekoak, Gasteizko hotel batera aldatu behar izan zuten prentsurrekoan, egoitza itxi egin bait zieten Gasteizko EEkoek. Kepa Aulestia idazkari ohiak esan zuenez ausarta izan behar du EEk eta «ditugun mugak onartu». Denbora EEren kontra eztabaida sakona sortzea eskatu zuen irribidea bilatzeko.

ko beste sektoreak ez du onartzen eztabaidan hasterik, beldur direlako eta ideiarik ez dutelako. Alderdi

✓ Gasteizko EEkoek ez zieten utzi prentsurrekoa egoitzan egiten.

aparailuaren «estilo zaharra» gogoratzeko ziola esan eta EEren hondoratzearen ardura leporatu zien, La-

rrinaga buru, eztabaidatu nahi ez dutenei. «Beste sektore batzuk erakarri behar dira, EEtik at edota beste alderdi batzuetan daudenak» esan zuten.

Karlos Garaikoetxea EAko lehendakariak berriz, epe laburrean «Euskal mapa politikoaren berkonposaketa» gertatuko dela esan zuen. Mapa politiko berri horretan «eskuin nazionalista eta autonomista, eta EAK HB eta EEtik datozen sektore abertzaleekin osatuko duen zentro ezkerra» leudeke. / 5

### GAleko mertzenariei Frantziako Justiziak eragotzi zien Madrilen deklaratzeko

Frantzian preso dauden GALEko mertzenariak Jose Amedo eta Michel Dominguezen kontrako epaiketara agertu ez baziren Frantziako Justiziak baimenik eman ez zielako da, eta ez mertzenariak deklaratzeko borondaterik ez zutelako. Madrileko Auzitegi Nazionalaren eskaerari ezetza emateko arrazoia «persona esanguratsu horien trasladoak daukan arriskua» da, agintari judizial frantsesek agertu dutenez. Egoera honen aurrean, mertzenari horien adierazpenei baliotasuna emateko eskatu dio Miguel Castells abokatuak Epaimahaiari. Abokatu honek berak ekarri zuen Pabeko Epaitegitik agintari frantsesen adierazpena. / 4

### Irunberrikoa ikertzea eragotzi dute Amnistia Internacionalaren ustez

Irunberriko gertaerak argitzeko ikerketak eragotzen saiatu izan dira goardia zibil batzuk, Amnistia Internacionala (AI) erakundeak bere urteroko txostenean argitaratu duenez. Espainiako komisaldegietan egiten diren tortura eta tratatu txar kasuak ere jasotzen ditu txostenak, eta oro har, giza eskubideak munduko 141 esta-



Brioniko hitzarmena indarrean dagoen arren erne daude soldadu guztiak.

## Tentsioa ez da baretu Jugoslaviako nazioetan

Jugoslaviako krisiari behin-behinekotasun lasaitasuna eman zion Brioniko hitzarmena kolokan jarri da, eta Federazioaren egoera larriagotu egin daiteke denbora gutxi barru. Jugoslaviako Lehendakari Kolegiatuak atzo Esloveniako Errepublika independentista salatu zuen gerra prisioneroak ez dituztelako askatu, eta Armada Federalari Esloveniari iruten utzi ez diolako. Esloveniak, aldiz,

Armada Federala berrantolatzen ari dela salatu du. Kroaziak bere biztanleriari gerrarako prest egoteko deia egin zion atzo, Serbiarren erasoren bat itxaroten zutela adieraziz. / 18

## BESTERIK

### GIZARTEA

UEU: Xabier Mendigurenek itzulpengintzaren eremua jorratu zuen / 9

### NAZIOARTEA

EEBBek Hego Afrikaren aurkako zigor ekonomikoak eten ditzakete / 19

### KIROLA

Abdouljaparov soviatarak sprintean bigarren garaipena lortu zuen atzo Tourrean / 21



CEBADA GAGO ganadutegiko zezenek ez zuten entzierroan larrialdi handirik eragin, nahiz eta euriaren eraginez lurra oso labainkorra egon. Korrikalariak, zezenak bezalaxe, askotan erori ziren horren ondorioz, baina inork zuen min handirik hartu. Herenegun bezala, oso luzea izan zen atzoko entzierroa, bost minutu pasatxo behar izan bait zuen azkeneko zezenak plazaraino heltzeko. Arratsaldeko zezenketan, Cesar Rincon torero colombiarra larri zauritu zuen adarkada batez Cebada Gago-ko zezenetako batek. / 10-13



Gonzalez  
aholkulari

TXILLARDEGI



**ORAINTE** entzun dut berria irratietan (VII-9): *González Moskun dago aholkulari.* «Transizioa» honen ongi bideratu ondoren, maisu

bihurtu omen da maila internazionalen. Eta, beti ere irratiek esan dutenez, bi alorretan azaldu dio Gorbaxofi gauzak nola egin behar diren: alderdi bakarren desegintza baketsuarenean, batetik; eta arazo nazionalen deszentralizazio abilaren bitartez irteera ematearenean.

Lehenengoa nola egin, ederki ikusi dugu hemen: alkandora urdina etxeko alasa zaharretan izkutatu; eta, besterik gabe, eta ez projektuz eta ez asmoz zipitzi aldatu gabe, beste alkandora bat jantzi, beste txaketa bat ere bai, jakina, eta «demócrata de toda la vida» bihurtu.

Bigarrenari buruz, berriz, hau esan bide dio: «hik eman zak kafea guztientzat, eta kitto». Oturuntza bakarren sistema; gure gaztetango astelehenetan egin ohi zen «plato único» famatua. Nondik nora honi babarrunak eta hari porrusalda? Hori falta genuke!

Jakina: beheitikoak jota dagoenari ongi datorkio arroz jatea; baina hestu dabilenari... Eta diabetikoari ere gaizki bide datorkio txokolatzeko mouse delakoa jan beharra. Baina dietetiko berri hauek hori diote: «denok gara bardinak». Gartzelari nagusiari ongi doakiona, presoek ere bai. Autodeterminazioa eta Inperialismoa elkarren ukaera bera dira; garbia eta zikina elkarren aurkakak diren moduan. Estatuak, bai hemen eta bai Ekialdean, *Autodeterminazioaren* gainean eraiki daitezke: ala *Inperialismoaren* gainean. Gonzalezek, aisa soma zitekeenez, bigarren bidea proposatu dio Gorbaxofi.

Eta hori, jakina, «Demokrazia»ren izenean.

## ●EL SOL

Jugoslaviako  
desafio  
konstituzionala

Jugoslaviak —eta Europako segurtasunak orohar— aurre egin behar dio arazo bikoitzari, alegia, egungo estatu batasunarekin bateraezinak diren nahi independentistek eta joera zentripetu batzuei, Balkanetan aldizka sortzen diren krisien sorrerak baretu eta moztuko dituztenak. Eta probabilitate handia dago Konstituzio proposamen berriak egiteko, oraindik probatu gabeak, bi beharizan horiek era berean asetzea ahalbideratuko dutenak.

JAVIER GARCIA

FERNANDEZ / 1991-VII-9

## ●EL CORREO ESPAÑOL

Julio Anguitaren  
ilajea

Oraingo honetan esan du, beti argudiaketa eta pentsamendu linearek, Mendebaldearen laguntza banatzearen aldeko bi

errepublika jugoslaviarrei, Euskadi eta Kataluinaren independentziaren hasiera izango litzatekeela.

Baieztape hori larria baino gehiago, pentsatu gabe esandakoa da. Lehenik, Euskal Herrian eta Kataluinan minoria gutxi batzuk bakarrik planteatzen dutelako beraie independentzia. Bigarren, Jugoslaviako kasua Espainiakoarengandik oso desberdina delako.

PEDRO VILLALAR / 1991-II-9

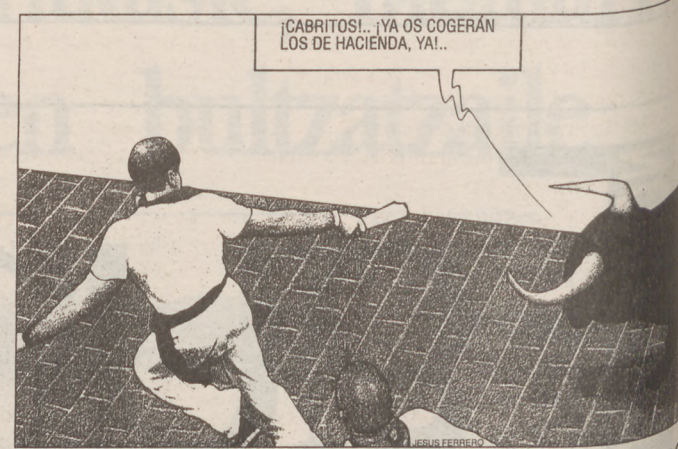
## ●EL MUNDO

Guztion beldurra  
oraindik sortzeke  
dagoenagatik

Añamendik bete nahi duen espazioa da, «beste batzuen laguntzarekin» —ez zehaztu arren norekin—, hain zuzen ere, PSOEk bete beharko lukeena, Euskadiko iharduera politikoan, bere kide katalanek bezala jokatuko balu Autonomi Elkarte horretan.

(...)

Ikusi beharko da zer aurpegi jarriko duen Carlos Garaikoe-



JESUS FERRERO / EL MUNDO / 91-VII-9

txeak, autodeterminazio eskubidearen defendatzailea, Kepa Aulestiak esaten dienez auto-determinazioa dinamikoa dela eta ez estatikoa, eta euskaldunak autodeterminazioa estatuarekin lortu zutela.

CARMEN

GURRUTXAGA / 1991-VII-8

## ●ABC

Terra Lliure eta  
gure «kroaziarrak»

Nazioarteko egoerak eragiten du eskemaren eraldaketan. Ju-

goslaviaren desintegrazioak sortu du aurrekasurik. Mendebaldeko potentziek, hasieran, Eslovenia eta Kroaziaren berreizketa bermatzearan azaldu dira.

(...)

Madrilek eskuak garbitzeko joera du. Ona da Serbiaraz ez jardutea Kataluinan, baina espainiarrak egungo bere katalan kokaeratik egin bidezko kexuek adierazten dute, Gobernuak axolagabekeria gutxiagorekin hartu beharko litzatekeela.

LORENZO

CONTRERAS / 1991-VII-9

## Bi gauza falta

EUSEBIO OSA



**EGUERDIA** da. Bi neskak datozkit korrika, kalea gurutzatuz. Harrapatu nauten: *El Mundo* ikusi didate galzarpean, erosi berri berria. Hau

bigarrena da. Lehena, goizeko lehen orduan erosia eta euskaraz irakurria dut. Gordean daramat, beraz. (Beloki jaunak ni ere sartu ote nau euskarazko egunkaria lehen egunkari luketen 2.000 haien artean). Inkestalariak dira.

Aurrera:

— Hemen publikatzen diren egunkari hauen artean zein duzu gustokoen?

— Aizue, baina hemen bat falta da. EGUNKARIA ez dut hemen ikusten.

— Aa..., bai, arrazoiak duzu. Guri hau eman digute eta...

Badakit *El Mundok Bai* esan diola EGUNKARIARI. *Bai* esan dio eta batzuren zitalkeria salatu du. Baina inkesta hau prestatu dutenak ez dira enteratu euskarazko egunkaririk badagoenik.

— Zer duzu gustokoen, informazio lokala, nazionala...

— Aizue, zein nazio da hori?

— Ba... uste dugu Espainia izango dela, baina jakina...

— Ondo uste duzue. Baina hor nazio bat falta da. *El Mundok* bere sailetan, Euskadikoak eta Espainiakoak banatzen ditu. *El Mundok* bere inkesta-presetatzaileak erreziklatu beharko ditu, hurrengoan bi detaile horiek ez daitezkeen falta izan.

Daukagunaren eta garenaren ukoa jasaten segi beharko dugu. Halere, uko hori etxekoengandik, hots *El Mundokoak* baino etxekoago ditugunengandik, jasotzen denean, askosaz mingarriagoa izan ohi da.

Koalizio  
Saindua

Ez, ez pentsa izenburu horrezaz PNV-PSOEk osatua aipatu nahi duanik. HBz ari naiz, zeren aspaldion agertu izan diren zenbait idazki irakurrita bai bait dirudi HB hori Andre Mari Zuria baino zurixeago ta garbixeago dela.

Ez dakit baina, Gangoat baten gutunak eta Hernani aldeko beste bik aintzinako «Punto y Hora» argitara ohi ziztuzten idazki panfletario haiek ekarri dizkidate gogora. Ikusi nahi ez duena baino itsu itsuagorik ez omen dago ta idazle-artikulugile batzuk trebeak dira beren alderdiaren okerrak besteei bizkarreratzen.

Gaiztoak, berriz ere, EAKoak. Bi suen erdi erdian direnak, hain zuzen. Espainolisten ustez

HBren aldekoak direlako eta HBkoen ustez, bada, beraiek ez diren guzti guztiak gaizto gaiztoak direlako.

HBkoek iradokimen zerutiarrez bideraturik iharduten dute, ez da hala? Baina politikan ari denak eta ez denak, noizbait, eskuak busti/zikindu behar ditu. Orain eta hemen, Gipuzkoan zein Nafarroan HBren esku dago gobernu berrien kolorea hautatzea. Daltonismoak jota ote dau-de?

Negar/irri eragingarria, «patetikue», EAKo «baseei» egin ohi dizkiguten deiak. Sinesteak ere lana duelako gu abertzaletzat gaituztena. Eskerrik asko!

Lerro laburrok idatzitakoan Murua «ohia» dela entzun berri berria dut. HB, beraz, «PSOEren morroi bihurtu da». Eskerrak, bertzenaz Imanoli botoa emanda

zer eskubidez harrikatu-ko lukete La Salve egunean?

Azkenik, eta HBren arrazoiemenduari atxikiz, EGUNKARIAK bihar honako izenburu hau idatzi behar luke: «EAJK PSOEren neurriko politika egin dezala diputazioan utzi(ko) du HBk».

ENEKO IÑARRONDO  
LAUDIOKuerda  
gehiegi  
Cuerda-  
rentzat

Kazetari politiko paktistak eta, nola ez, PNVko buruzagiak jo eta ke ari dira biztanleen buruak nahasten, justifikatu nahian PSOEren egin dituen paktuak Maiatzeko hauteskunde ondoan.

Harrigarriena da sal-tzen zaien gezurra jende ugariak onartu egiten duela eta ikusita ziria sartzeak nolako fruituak ematen dizkien, pentsatzekoa da horrela jarraituko dutela.

Labur esanda, Arabako Diputazioako lau euskal alderdien junteroak (zoritarrez lauei ezin diegu deitu abertzale) alderdi espainolistentak baino gehiago dira eta berdin gertatzen da PSOEri PNVek eman dizkion alkatetzak, besteak beste: Donostia, Barakaldo, Eibar, Irun, Errenteria, Portugalete, Santurtzi eta Arrasate, azkenengo hau lortu ez badute ere.

Arestian agertutakoaren arabera zalantzarik ez dago kuerda garestiegia dela Cuerda jaunak Gasteizko Udaltzaia mugiarazteko eta hori ukaezina denez, argi dago PNVren helburua

abertzalei beste astindua bat ematea besterik ez dela izan, bere politiko profesionala interes ekonomikoen truke.

KELMEN  
SARASOLA  
BILBO

## Oharra:

Eritzi ezberdinek iradokitzen izan dezaten, ez da komeni makinaz idatzitako 25 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta Nortasun Agiriaren zenbakia argi eta garbi agertu beharko dira gutunean. Laburra beharra izanez gero, zuzendaritzak bere eskutik izango du horretarako eskubidea.

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:  
MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Lehendakaria:  
JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria:  
JOXE MIEL ZUMALABE

Gerentea:  
INMA GOMILA

Zuzendaria:  
PELLO ZUBIRIA

Zuzendariordeak:  
NEREA AZURMENDI  
LUZIAN ETXEHARRETA  
INAKI URIA

Publizitatea:  
KORNELIO ROTETA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E  
Lege Gordailua: SS 800/90

## HELBIDEAK

Egoitza soziala, Pulizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20.010 Donostia / ☎ 46 90 00

Faxa: 45 59 57

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20.160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskua. / 48002 Bilbo / ☎ 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapurd / Nafarroa Behera / Zuberoa: 2, Galuperia kaia. / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11



## ...sortzen bait da, behar datena.

**GEURE** herri ttipi bezain alai huntan an-  
hitz dira, bozkarioz gainezka, ale-  
geratzen, zeren gauzak ez bait dira uste bezain  
gaizki joaiten.

Hortakotz erraiten ahal dugu ondo gagozela,  
arras ongi gabiltzala, pozaren pozaz gozatuz,  
ongi jan eta edanaz.

Ethorkizuna' ordea, made in France eta  
España, Madril eta Parisen mahainetariko aphu-  
rak baino ez zaizkigu heltzen: ongi paketatu-  
tako joankizun castranta.

Ur fresko' ithurburuetan edan behar gendu-  
keenaren ordeze geure etsaiek eskainiriko ur fe-  
calak hartzen ditugu, espainol cultura univer-  
salararen ponzoiaz, Baiki, ponzoia diot, zeren  
AIDS edo HIESa baino perilosagoa bait da de-  
lako cultura hori.

Ba dirudi, ezen Euskalherrian' nor-ere uni-  
versalismora hurbiltzen bait da, hura espainoldu  
behar dela, euskarak berak ez bait du possibili-  
tatzen hunelakorik. Mementua heldua da noiz-  
eta goraki erran behar bait dugu ezen da dagoela  
irtenbiderik Madriletik passatu gabetanik.

Euskalherriak' Eurôpêko bertze herrien an-  
zora Athênetatiko itzuliñoa behar du egin, mi-  
nus-egokera huntatik jalgitekotan, suicidatu  
nahi ez ba da, behintzat.

Gure hizkuntzak ba du oinharri ethniko on  
bat, vocabulariari gagozkiola behinik-behin,  
bainan hauxe osotu behar da kanpoko elikadu-  
raz, erran nahi bait da, cultura graiko-latinoak  
eskainten deraukunaz.

Graiko-latinoan erran dudananren, agian grai-

koa erran nuke hobeki, zeren-eta cultura latinoan  
graikal culturaren copia burdo bat bertzerik ez  
bait da.

Graikoek egin zuten miraculutik huná copiatu  
baizik ez da egin: latinoek copiatu egin zuten...  
Renaissanceaz geroztik ere italianoek, tudes-  
koek, angloek, frantsesek, espainolek eta copia-  
tu egin dute. Guziek salvu-eta euskaldunek,  
zeinen baitharik ez bait da oraino Renaissance-  
rik iragan.

Garaia heldua zaiku, atzaririk egoiteko the-  
norea ethorria da: Esna gaitzen, beraz gauzak  
ongi egiten ditugula! Bertzenaz gureak eginen  
duke.

Izan gaitzen herri majoritariu tipi bat spiritua  
gora darabilenik, eta ez torta guztiak jasotzen  
lituen herri on eta stupido bat. Tortak emaiteko-  
tan' dietzogun geuk repartiri nori-ere zenbat-ere  
nahi ukhan bait deza.

Euskara batua' ez da nahikoa, ezen hizkuntz  
maila bat baino ez data, zeinaren gainetik tradi-  
tionezko laburdara klassikoa bait dago, eurôpêar  
lexiko amankomunaz osotuta, eta euskalki guz-  
tietatiko aberastasunez cumplitua.

Behera impositione linguistikoak! Nork-ere  
erraitekorik ukhan bait deza erran dezala, no-  
la-ere nahi ukhan bait deza: bizkaiaraz, batua-  
raz... edo-ta nationaraz.

Gauza ezaguna da, bertzalde, nola euskaldun  
alphabêtatut gehienek boligrapho bat hartzen  
duten guztietan, hura ez den orrian avanzatzen,  
nola itsatsirik bezala geratzen zaion paperari. Ez  
dute arrankatzen ahal. Euskal syntaxi' euskal-

tegitan ikhasi dutena arras korapilatsua da,  
osotoro ilhuna suertatzen delarik hortara jarten  
den textua, zeina seriotasun guti duela iruditzen  
ohi bait zaiku; bainan, berdin da, elkar hultzen  
dugu. Geziez josiriko textu hori hultzen duen  
gizaseme-alhabarik ez dateke sorthu oraino,  
bainan... berdin da euskaraz dago eta hori da  
importantena. Edukina... ah bai, edukina! Zer da  
hori?

Edukina eta forma batera joan behar dira:  
txerritxuleta batzu jan dituzula erraiteko ez da  
tono solemnerik iphini behar, bainan Jainkoekin  
hitzegiteko ez da merkhatuan bezala hitz egin  
behar, Jainkorik ez ba lego ere.

Ba dirudi, oster, euskaldun EGA gaintitu  
duten guztiek hizkuntz bat bera erabiltzen dutela,  
zertaz-ere mintzo bait dira, den dena uniforme,  
sasi-arau batzuren araura, zeinak ez bait dakigu  
nondik athera dituzten. Alde batetik, herria' ez  
da hola mintzo izaiten, bertzaldetik euskal izki-  
riatzaile' izurritea baino lehenagokoek ere ez  
dute horrela irazten.

Nondik, bada, derrigorrez bethe behar dira  
arau horiek? Nondik geuk bethe behar ditugu?

Ez, ez eta ez! Euskara' bere kabuz aski gora  
mintzo da, ez du creationari jarriko proph-  
ylaktikorik behar!

Libertatea eta tolerantia, othoi!

**JOSU LAVIN**

JAKINTZA BAITHA-KOA

## Oliveriren zeregina...

**IKASTOLEN** mundu antolatuaren  
inguru desberdinetan,  
Jaurilaritza eta Ikastolen arteko gatazka eta  
enfrentamendua aurkeztu nahian mezu alarma-  
garriak ari zaizkio zabaltzen eritzi publikoari.  
Honen lekuko ditugu, Antonio Campos, Mirari  
Bereciartua. José Ignacio Lopez de Luzuriaga  
eta beste batzuren idatziak.

Erabiltzen ari den estiloak harririk eta  
txunditurik uzten gaitu, era batera edo bestera,  
60. urtetik ikastolen munduarekin loturik gaude-  
noi. Ez dago zalantzarik aldaketak izan direla eta  
orainaldiak behartzen duen hezkuntza sistema-  
rantz abiatzeko, zuhertasun eta azterketa zentzu  
ikaragarria behar dela izan. Zenbaitek asko ikasi  
du estrategiaz eta jardunbidez.

Idatzi honen helburua Hezkuntza sailburua  
den Oliveri jaunari eta Eusko Alkartasunari ai-  
pamen pertsonalak eginaz, Eusko Jaurilaritzaren  
hezkuntza politika erakunde aurkako arrazoina-  
menduekin kontrajarri zituen, José Ignacio Lo-  
pez de Luzuriaga musikologoak egindako  
baieztapenei erantzutea da.

Guk garbi daukatgu Ikastolen mugimenduen  
euskararen berreskuratze prozesuan izan eta  
duen garrantzia. Baina era berean, aipagarria da  
erakundeek, eta Hezkuntza Administralgoak  
zehazki, prozesu honetan egindako eta egiten ari  
den ahalegina.

Lan honen frogia modura, Eusko Legebiltza-

rrak onartuta Ikastolei 1991. urterako 14.500  
milioi pezetakako ordainketa, 69 ikatola zentru  
publikoetan kokatzea eta beste zenbait aktibi-  
tateen ordainketa ditugu. Honela, Administral-  
go publikoak, ekonomi kontrola, akademi eba-  
luaketa eta abar beregain hartzeko betebeharra  
du.

Lopez de Luzuriaga jaunak 80. go hamarkada  
honetan emandako beste ekintza bat ahaztu du,  
euskara beste eskola sare batzutarra hedatzea  
alegia. 1979/80 kurtsoa (elebitasunaren ordena  
eta dekretuak ezarri zen lehen urtea) aztertuz ge-  
ro, zentro publikoetan hiru urtetatik hamalau  
urte bitarteko ikasleak % 4a izatetik, 1990/91.  
urtean B eta D ereduaren % 47,14ko parte hartze  
batetara pasa da. Balorazio kualitatibotari sartu  
gabe, zifra hauek zer suposatzen duten eta sor-  
tutako erlazioarteko prozesuak ikusirik, haus-  
narketa bat egitera behartuak gaude.

Gobernu egitasmoaren helburua, orain arteko  
hezkuntza sistema, bertako hezkuntza sistema  
batetan bihurtzen da, urte zailenetan ikastolen  
mugimenduen barne egotea eraman gintuen  
zergatia errealtate eginaz. Hain zuzen ere, gure  
Herriaren idiosinkrasiari erantzun dion hez-  
kuntza sistema bat, eta era berean, euskalduntze  
lanerako ezinbesteko oinarria izango dena: au-  
tonomia, berak nahi duen eskola mota diseina-  
tuaz eta bere hezkuntza edukia behar ekono-  
miko, sozial eta kulturei egokituaz. Hau da

hezkuntza munduan abertzaleok dugun erronka  
era Hezkuntza sailetik aurre egin behar dugun  
eginkizuna. Ikuspegi zabal bat, eskuzabaltasuna  
eta berrikuntza izpiritua izatea espero dugu, gure  
herriaren etorkizunarentzat hain garrantzitsua  
den erronak honek porrot egin ez dezan, orain  
arte lortutako arloa gordetzeagatik edo kapara-  
zoiaren barruan mantentzea, berrikuntzaren  
aurrean seguruago aurkitzeagatik. Helburu guz-  
ti hauek, zalantzarik gabe, sare desberdinen ar-  
teko elkarrikeria beharrezkoa egiten dute, eta  
hemen dute ikastolek bere betebeharrak garrantzi-  
tsuena.

Etorkizunean euskal hezkuntza sistema osa-  
tuko duten, Euskal Eskola Publikoaren legea,  
bertako irakaslearen legea eta finantziaketa  
legea lantzea dira legegaldi honen erronka ga-  
rantziatsuenak. Marku honetara moldatzeak, za-  
lantzarik gabe bakoitzaren autonomia errespet-  
atuko du, konfluentzia elementuak erraztuaz.  
Ikastoletako sektore desberdinak, lan honetan  
parte hartzera gonbidatzen ditugu.

Oliveri jaunak zuzentzen duen Hezkuntza  
sailak, gaurko Euskal Herriak eskatzen duen  
progresu eta berrikuntza ildoan ari da eta ja-  
rraituko du lanean.

**XABIER AGIRRE**

EUSKO JAURLARITZAKO HEZKUNTZA  
SAILBURUORDEA

## BERRIAK ZIRI



**CARLOS GARAIKOETXEA**  
EAEko lehendakari ohia  
EL SOL  
1991-VII-9

«Alderdiek  
negozia dezakete guztia argi eta garbi  
zatikatuta alderdiak eta ETA»



**EDITH CRESSON**  
Frantziako lehen ministroa  
SUD OUEST  
1991-VII-9

«Klandestini-  
tatean bizi diren guztiak beraien  
lurraldera bidali behar dira»



**MILAN KUCAN**  
Esloveniako lehendakaria  
DIARIO 16  
1991-VII-9

«Hemendik  
hiru hilabetera Eslovenia egoera  
hobean aurkituko da bere  
independentzia gauzatzeko»

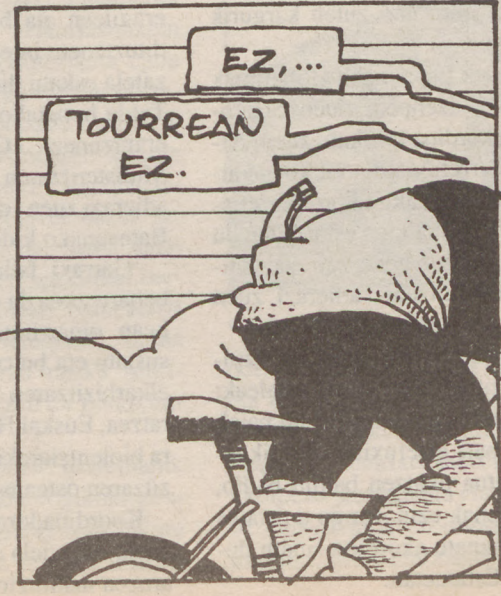


**YITZAK SHAMIR**  
Israelgo lehen ministroa  
LA VANGUARDIA  
1991-VII-9

«Israel ez da  
momentuz joango Libanoko  
hegoaldeko segurtasun gunetik»

## ZAKILIXUT

© Olariagak









# Indar politiko berria sortzeko «ausardia» eskatu du 'Añamendik'

Egungo EE ez bada «mugitzen» ez dago irtenbiderik 'Añamendikoen' ustez

**E** bere bizitzako une larriena jasaten ari da. Laugarren kongresuak alderdia erdibiturik zegoela garbi utzi zuen, eta orain Añamendikoek gizarteko eskakizunei aurre egiteko EEren ereduak ez duela balio eta indar politiko anitz berri bat eratzearen alde azaldu dira.

FELIX IRIARTE / GASTEIZ

Euskadiko Ezkerrako Añamendi sektoreak indar politiko berri eta anitza sortu nahi du, euren esanetan egungo EE ereduak ez delako baliozko gizartearen eskakizunei aurre egiteko. Kepa Aulestia EEko idazkari nagusi ohiak «benetako alternatiba izateko» EEk dituen mugak eta ahultasunak onartu behar direla esan zuen, eta baita ere «alderdia irekitzea» ez dela nahikoa.

«Ausartak behar dugu izan eta ditugun mugak onartu. Hala ere, egungo Euskadiko Ezkerra gelditu geratzen bada denbora gure kontra doala jakin behar dugu» adierazi zuen Kepa Aulestia Añamendi sektoreko partaidea atzo Gasteizen. Sektore honen indar politiko bat gehiago» litzateke.

Irtenbidea bilatzeko EEren baitan eztabaida sakona eskatu zuten Aulestia, Xabier Gurrutxaga eta Martin Auzmendi. Eztabaida irekia, ezer debekatu gabe eta aurrebeldintzarik gabe eskatu zuten, baina Berriztapen Demokratikoko partaideek, EEko beste sektorea, ez dute onartzen Gurrutxagaren esan zenez. Bere esanetan, Jon Larrinaga EEko idazkari nagusiak zuzentzen duen sektorea beldur da eztabaidari ekiteko. «Ideiarik ezagatik eztabaidari uko egiten diote, eta hori alderdiko aparailuari dagokion antzinako estiloa da» salatu zuten Gurrutxagak.

Eztabaida irekia ezinbestekoa da Añamendikoentzat eta «gai baten» zuzen eztabaida oztapatzen dituzten EEren ondoratzearen errudunak izango direla adierazi zuten, Berriztapen Demokratikoa sektoreko jarrera kritikatuz. Bi sektoreen konfiantza eztabaidan ezezik beste arloetan ere nabaritzen da. Gasteizko EEko egoitzan atzo prentsaurrekoa emango zutela iragarri zuten Añamendikoek, baina azkenean hotel batean egin behar izan zuten egoitza itxita zegoelako, nahiz eta bertako arduradunek prentsaurrekoaren berri izan. Arabako EEko gehiengoak Berriztapen Demokratikoko tesiak defendatzen ditu.

**LAUGARREN KONGRESUAK EZTABAIDAK** Añamendik otsailean burutu zen EEko laugarren kongresua galdu zuen, eta han hartutako erabakiak ez dutela egungo egoerari aurre egiteko balio adierazi zuten atzo. Gurrutxagak ziurtatu



EEren Gasteizko egoitza itsirik aurkitu zuten eta hotel baten eman behar izan zuten prentsaurrekoa.

OLIALDE

## Alternatiba sozialdemokrata

zuenek, kongresuak ez du konponbiderik ekarri, eta gainera ez du balio izan diputazio eta udaletan gehiengoak lortzeko eta aliantzak bideratzeko.

Kongresuan, EEren helburu estrategikoa PSE-PSOE duen esparru berberan kokatu zen Añamendikoen iritziz, eta horrek ez du balio egungo barne egoerari irtenbidea emateko, ezta egin nahi duten proiektu berri zuzentzeko ere. Larrinagaren partaideek ez dute hori onartzen, baina ukatzea EE ondoratzea dela ziurtatu zuten, eta Añamendikoen esanetan, hori da ere, eurak ebitatu nahi dutena. Alternatiba berria gauzatzeko EE ez dela orain arte gauza izan onartu dute Aulestia- ren partaideek, eta beraiek bakarrik ezin dutela eratu aitortu zuten.

Euskadiko Ezkerrak goia jo zuen 1987ko EAEko hauteskundeetan. Orduan 124 mila boto lortu zituen, garai hartan Kepa Aulestia zuzentzen zuen alderdiak. Geroztik EEk behera egin du eta gaur egun EAEko botoen % 7 besterik ez du, eta horrekin ezin daitekeela alternatiba izan ziurtatu zuten Gurrutxagak.

Hego Euskal Herriko mapa politikoa EAJ, PSE-PSOE eta HBren artean osatzen denik ukatu egin zuten Añamendikoek. «Hiru alderdi horiek ez dute euskal gizartea ordezkatzeko, beste leku bat dago eta leku hori egituratzeko EE ez da gauza izan» esan zuten Gurrutxagak. Horregatik proposatzen dute alternatiba berrirako esparru hori aldarrikatu zuten. «Euren burua EAJ, PSE-PSOE eta HBtik at dutenak» definitu zuten Gurrutxagak esparru politiko berria.

Indar politiko berriak izan behar dituen aztarnak hiru dira Gurrutxagaren esanetan. Bata indar demokratikoa, bigarrena autogobernua sakontzeko konpromezua eta Gernikako estatutuari bizkarra eman beharrean defendatzen duen indar politikoa, eta azkenik Gasteizko Legebiltzarrak onartu duen autodeterminazio eskubidea berea egin beharko luke Añamendik eraiki nahi duen indar anitz berriak.

## Garaikoetxea: «Mapa politikoa berkonposatu egingo da laster»

DONOSTIA

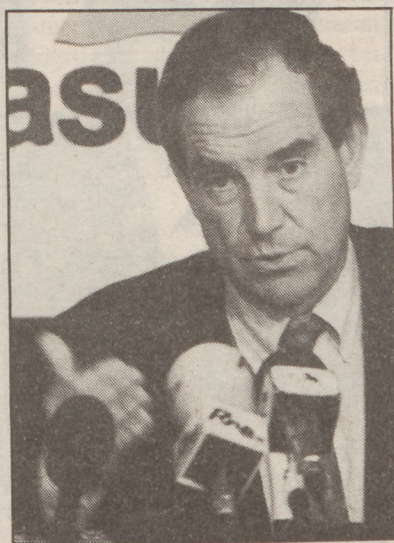
«Euskal mapa politikoa berkonposaketa» gertatuko dela epe laburrean uste du Carlos Garaikoetxea Eusko Alkartasunako lehendakariak, eta bera Ajuria Eneara itzultzea posible dela dio.

Mapa politiko berri horretan «eskuin nazionalista eta autonomista, eta EAK HB eta EETik datozen sektore abertzaleekin osatuko duen zentro ezkerre» leudeke Garaikoetxeak 'El Sol' egunkariak atzo kaleratu zuen elkarrizketan adierazten duenez. Herri Batasuna eta Euskadiko Ezkerrako sektore horiek «planteamentu sozialdemokratikoak onartuko dituzte, baina ez dakit zein formula erabiliz» dio EAKo lehendakariak. «Mapa politikoa berkonpo-

saketa horrek EAKo norbait Ajuria Eneara eramango du» ziurtatzen du.

Euskadiko Ezkerrako Añamendi sektorean Eusko Alkartasunaren planteamentuekiko hurbiltzea egon dela onartzen du elkarrizketa horretan Carlos Garaikoetxeak. «Horrek eragin du nazionalismoaren sektore desberdinak biltzeaz espekulatu izana. Operazio zehatzei buruz hitzegiteko azkarregi da, baina egun sakabanatuta dauden sektoreen berbaketa aurrikusi daiteke, baita Herri Batasunaren alde daudenak, baina biolentziaren aurrean nazka sentitzen dutenak» azaltzen du EAKo buruzagiak.

HBrekin «tamalez» harremanik ez dagoela dio: «Ideologikoki zenbait puntutan bat egiteaz gain, balore eskala bat dago, eta hor giza eskubi-



Carlos Garaikoetxea.

deen errespetoa gainetik dago». Udal eta diputazioetarako EAJ eta PSE-PSOE egindako akordioa dela eta, Gasteizko Jaurlaritzako hirukoitzak «kolpea» jasan duela eta horrek Gobernuaren lana ez duela erraztuko uste du Carlos Garaikoetxeak.

## Jean Lissar Berdeen zerrenda buru Akitaniako hauteskundeetarako

J.L. / BAIONA

1992ko herrialdeetako hauteskundeetara begira, Akitaniako Berdeek Pirineo Atlantiko Departamendurako duten zerrendaren zati bat aurkeztu zuten. Bernard Laugak, Akitaniako Berdeen lehendakariak jakin erazi zuen Euskal Herriko Berdeak taldeko Jean Lissar hautatu zutela Pirineo Atlantikoko zerrendaburu eta bigarren Biarnoko 'Sepanso' taldeko Sylvie Laulon.

Nahiz zerrenda osoa Akitaniak dituen bost departamenduetan larrazken hasierako osaturik izan den, Berdeek jakitera eman nahi izan dituzte hauteskunde kanpainan garatuko dituzten puntu nagusiak.

Berdeak baikor agertu dira herrialdeetako hauteskundeetara buruz, ikerketa-aburuek % 15koa iragaritzen bait diete eta konfidantza osoa dute «indarrean sartuko direla».

Zerrenda osatzeko ardatz nagusiak dituzte berdintasuna emakume eta gizonen artean, hautetsien ez profesionaltasuna eta hautetsi karguen ez metatzea eta azkenik zerrenda irekitzea Oktzitania eta Euskal Herriko abertzaleei eta ingurugiroaren defentsa elkartetako kideei.

Horri buruz Jean Lissarek zehaztu zuen «gu, Berdeak, bortizkeriaren kontra izanik, beren burua argiki borroka armatuaren alde agertzen dutenak ez ditugu onartuko».

Egitarran sartuko dituzten puntu garrantzitsuenak honako hauek dira: «Turismoaren arazoa; Paue-Somport-Zaragozako bidearen kontra agertu dira; ur, ibai zikinen arazoa; baserrien hustea, tokiko kulturei sostengua...».

## Polizi artezlariek «baliabide egokiak» dituztela dio TEDAX elkarteak

MADRIL

TEDAX Elkarte Profesionalak agiri bat eman zuen atzo ezagutzera, azken egunotan Poliziaren artezlariei buruz agertu diren albiste batzuk gezurtatzeko asmoz.

Poliziako artezlariek bere zeregina egiteko «baliabide egokiak» dituztela dio TEDAX elkarteak. «Giza baliabide zein material eta teknikoak» «egokiak» dira, elkarte honen ustez.

Horrela egun hauetan bi bonba paketeren leherketa dela medio egin diren adierazpenak gezurtatu nahi izan dituzte artezlariek. Bi leherketa horietan bost polizia espezialista hil dira. «Munduan dagoen merkatuaren arabera» da artezlariek bere esku duten baliabideen aukera, elkarte honen ustez.

Florentino Alvarez Cubero, elkartearen presidentek agirian dioenez, beren materiala «aldaketak izan ditu, ahalik eta errentagarritasun operatibo gehien bila». Alvarez Cuberok gezurtatu egin du Espainiako Barne Ministeritzaren kontra «indar neuririk» hartu behar dutenik.



# Idigoras: «Jauregik ezagutzen du HBren aurkako atentatuen jatorria»

Ziordiakoaren atzean HB baztertzeko kanpaina dagoela salatu du

**J**on Idigorasek, Herri Batasunako bozeramaleak atzo esan zuenez, «Jauregik ezagutzen du HBren aurkako atentatuen jatorria». Alderdi abertzaleko ordezkarien iritziz, Ziordiako atentatuaren atzean HBren aurkako kanpaina antolatua dago.

IRUÑEA

Ziordiako atentatuaren atzean Herri Batasunaren aurkako kanpaina antolatua dagoela salatu zuten atzo alderdi honetako ordezkariak. Jon Idigorasek esan zuenez, Ramon Jauregik, PSE-PSOeko idazkari nagusiak, «badu HBren aurkako atentatuen jatorriaren berri».

Flores HBko zinegotzi ohiaren kontrako erasoa Jauregiren adierazpenen ostean gertatu izana susmagarria da HBko ordezkariarentzat. «Benetan kasualitatea da Jauregik eta antzekoek ahoa zabaltzen duten bakoitzean, jarraian Ziordian gertatu dena gertatzea», dio Idigorasek.

Ziordiako zinegotzi ohiaren enpresari su eman zioten ezezaun batzuk herenegun goizaldean. Haragi enpresa bat martxan jartzekoa zen Floren eta suak erabat kiskalita utzi zuen aste honetan lanari ekiteko prest zeukan lantegia. Kalte materialak hogeitaz milioi pezetakoak (milioi bat libera) izan dira. Atentatua «ETAren aurkako komandoak» hartu du bere gain.

Idigorasek atzo adierazi zuenez, atentatua «abertzaletasuna erakutsi dutenen aurkako mendeku errepresioa da». Erasoriek euren helburua ez dutela lortuko gaineratu zuten, «ez gaituztelako beldurtuko edo politikaz alda eraziko».

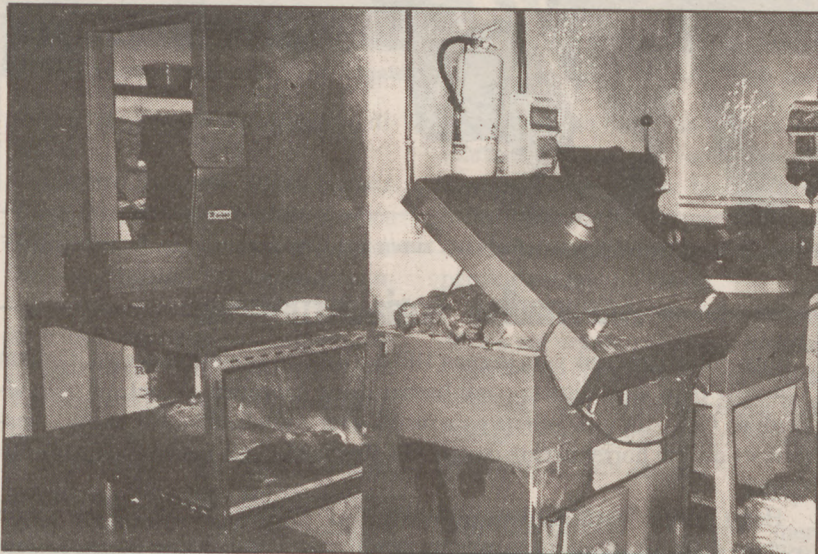
HBren kontrako atentatuek inolako zigorrak ez dutela izaten nabarmendu zuten Mahai Nazionalako kideak. Atentatu horiek egiten dituzten artean eta Espainiako polizia, epaile eta exekutiboaren artean nolabaiteko kidesuna dagoela ere salatu zuten Idigorasek.

Patxi Zabaleta foru parlamentariaren iritziz, Ziordiako atentatua «guztiz injustua, jasan ezina eta mertzenariaren lana izan da». Hala ere, eraso horien aurrean «irrimo mantenduko gara», ziurtatu zuten Zabaletak. Halaber, HBko kideen arteko elkar-

tasuna goraiatu zuten leitzarrak.

HBk bakearen alde beste inor bezala saiatzen dela azpimarratu zuten Zabaletak. HBk nahi duen bakea, parlamentariaren hitzetan, «benetako, iraunkorra eta justua da, ez mehatxu eta bazterkerian oinarriturikoa».

**AABB:** Amnistiaren aldeko Batzordeak  
**«GONZALEZEK BAZEKIEN»** HBkoekin bat etorri ziren atzo Ziordiako atentatuaren jatorriaz. Esan zuten, «Gonzalezek iragarri zuten Ziordiako atentatua». AABBen irudiko, Jauregi bezalako politikoei horrelako ekintzak bultzatzen dituzte euren adierazpenekin. Gogoratuko denez, Jauregik esan zuten «HB terrorismoari lotuta egoteagatik, politika eta gizarte mailan zigortu behar dela».



20 milioi pezetako kalte eragin Floren enpresaren aurkako atentatuak. JOXE



Kargu hartzearen ondoren lehenengo bilera egin zuten diputatuak.

## Galdos: «HBren partehartzeak Gobernua zailagoa egin dezake»

DONOSTIA

Gipuzkoako Diputazioko gobernu berria «aurrekoak baino zailagoa eta konfliktiboagoa izan daiteke, HBk plenoetan normaltasunez parte hartzen badu», adierazi zuten atzo Eli Galdos, diputatu nagusi berriak.

EAJ eta PSE-PSOEn arteko Gipuzkoako Gobernua osatuko duten hamar diputatuen kargu hartzea presiditu zuten Galdosk. Herri Batasunako hamabi hautetsiek Batzar Nagusietan maiztasun handiagoz parte hartuko dutela iragarri duten arren, «akordioak lor daitezke alderdi guztiak herrialde honen alde lan egiteko prest baldin badaude» esan zuten EAJko diputatu nagusi berriak. EAJ-PSOE koalizioak ez du Gipuzkoako Batzar Nagusietan gehiengorik lortzen, berrogeitamaika batzarkideetatik hogeitabat dituztelako.

Gipuzkoako Diputazioko Gobernu berria «bakarra eta konpaktoa» izango dela esan zuten Eli Galdosk, «EAJ eta PSE-PSOEek Euskal Au-

tonomi Elkartearen elkarrekin gobernatu zutenean bezala, alde bakoitzeko edo besteko inor baztertu gabe».

Irurtzun-Andoain autobideari buruz, oraindik ez diotela gauzak on dauden aztertzeari ekin esan zuten Galdosk. «Oso arazo handia da autobidearena baina garrantzi handia duen beste batzuk ez direla horregatik ahaztu behar» gaineratu zuten.

Roman Sodupe, Herrilaretako diputatu berriak bestalde, gobernu berriak gai honetan izan beharreko jarrera «oso definituta» dagoela esan zuen. «Arazo hau teorikoki ekologi-koa izan zitekeen, edo tekniko-koa izan daiteke, baina arazo politiko da garbi asko eta bere irudirik bidea ez dago diputatu nagusiaren edo diputazioaren menpe, demokratia berari planteatu zaion arazo delako» esan zuten Sodupe, diputatu berri jeltzaleak. Gobernu berriak atzo goizean egin zuten lehenengo kontseilu bileraren aurretik egin ziren adierazpen hauek.

## EAJren Asanbladak «etorkizuneko ildoak» aztertuko ditu Getarian

DONOSTIA

Euzko Alderdi Jeltzaren Asanblada Nagusiak Euskadiren eta EAJ beraren «horizonte berriak» jorratzen dituzten bi ponentzia aztertuko ditu larunbat honetan Getarian.

EAJren Asanbladak aztertuko dituen bi ponentzia horiek lantalde batzuek egin dituzte eta honako izenburuak dituzte: «Euskadiren etorkizunaren horizonte berriak» eta «EAJrentzako horizonte berriak». Bi ponentzia horiekin batera, «Ihar-duera balantzea» izenburuko beste bat eta alderdi jeltzalearen estatutuen erreformarako proiektu bat landuko ditu EAJren Asanbladak. Erreforma proiektu hori aspaldikra da eta «denbora berriekin bat etortzea» du helburu.

EAJko buruzagi eta koadro, eta hautetsiak Getarian bilduko dira berezia izango den Asanblada Nazionalan. Kongresuaren arteko organo gorenaren aurrean, Euzkadi Buru Batzarrek urtarriko kongresuari begira egindako hausnarketa eta kargu berrizketaren prozesuaren berri emango du.

Joan zen asteburuan, Iruñean, EAJren exekutibak egungo egoera



Xabier Arzalluz.

politikoa aztertu zuten kargu hauteskiekin. Tartean, Jose Antonio Ardanza lehendakaria, Gasteiz eta Madrilgo parlamentariak, diputatu nagusiak eta Batzar Nagusietako lehendakariak izan ziren.

Datorren larunbateko Asanblada Nazionalak EAJren herrialdeko exekutibaren berriztapenari buruz erabakiko du: exekutiba nazionala berriztu aurretik ala beranduago.

## Lerro artean



**A**lderdi politikoen barne bizitza —bilakaera, gorabeherak, arazoak, aldaketak...— politikagintza arduratzen den kazetaritzaren gai mimatua izaten da. da, sistema parlamentarioak alderdi politikoei ematen dien protagonismoaren eraginpean. Jakina, barne bizitza hori «interesgarriagoa» —«albiste-gaiagoa»— bihurtzen da komunikabideentzat, istilutsua den heinean. Antza, istiluak dira komunikabideen eguneroko ogia (ez da kasuala «istilu larriak...» klitxearekin hasten diren titularren kopurua oso handia izatea). Dena dela, alderdi politikoen barne arazoez ez dute erantzun bera komunikabide guztietan. Protagonistarekiko distantziak, hau da, hurbilago ala urrunago sentitzeak zeresan handia izaten du. Hala ere, dena ez da «kontra ala alde», «krisia leundu ala sakondu». Adibidez, ur nahasi eta

## Ur lohitsuak

lohitsuetatik «probetxu informatibo» ateratzea bilatzen duten komunikabideak ere badaude. Istiluak daudenean, urak nahasita dagoenean artikulatu erakargarriak egitea errazagoa da. Egun hauetan, EEren gorabeherak —EArenekin nahasita— agerian jarri dira komunikabideetan eta interes berezia berenganatu dute. Gipuzkoako Diputazioaren Gobernu Kontseilua osatzeko bezperan, PSE-PSOeko foru diputatuak eta Gipuzkoako buruzagiek paktuaren ondorioak eta talde horren egitasmoa azaltzeko prentsaurrekoa eskaini zuten. Bertan esan zen guztiaz oihartzun handiena izan duena Jesus Egigurenek EEri egindako keinua izan zen. Adibidez, honako titularra aukeratu zuten *«Deia»* egunkariak: «Egigurenek PSEn sartzeko gonbitea egin die EEko sektore batzuei». Artikulu horren azpian, beste honakoa kokatzen zuten: «Bandresen onartu egin du «Añamendi» sektoreak EAren bat egin dezakeela». PSE-PSOEn prentsaurrekotik, *«El Diario Vas-*

*«El Sol»* Egigurenek aipatutako hitzak nabarmentzen zituen eta ondoko orrialdean berak landutako beste albiste bat jartzen zuten: «Jon Larrañaga EEren zatiketa ebitatze-ko paktu bat eskatu dio «Añamendi»». Eskara hau ez da beste egunkarietan azaldu, eta *«DVk»* «bilatu» izanak esanguratsua da egunkariaren beraren jarrera ulertzeko.

Urrunago, Madril, *«El Sol»* egunkariak hatzamarra sartze-ko tokia ikusi du eta Carlos Garaikoetxearekin egindako elkarrekin-keta bat argitaratu zuten atzo. Ez zaio gehiegi kostatu titular «deigarri» bat aurkitzea: «EE, EA eta HB-ko sektoreen arteko birbatuketa bat izango da epe laburrean». Urak bere aldera eramanda, morbo pixka bat emateko balio izan dio, azpitituluak erakusten duenez: «Lehendakari ohiak indar berriak gobernatzeko aukera emango diolako konfidantza du».

PELLO URZELAI



## LABURREAN

Bihildako kotxe  
istripuetan Euskal  
Herrian

Jacinto G.A. berrogeitamalau urteko bilbotarra hil zen astearte goizaldean Bedia izandako kotxe istripuan. Goizaldeko laurak inguruan gertatu zen istripua gidatzen zuen autoak kamioiaren aurka jo ondoren. Fernando Callejo Ontorio hogeitamazortzi urteko bilbotarra Langraitz ondolan izandako istripuan hil zen goizaldeko boste terdian. ●

## AMNESTY

Internationalek' sei  
lan talde Euskal  
Herrian

Sei lan talde ditu egun 'Amnesty Internationalek' (AI) Euskal Herri osoan, baina laisterrera zazpi talde izateko asmoa dute. AI erakundearen urteko agiria aurkeztu zuten atzo AIko kideek Gasteizen, eta Euskal Herrian giza eskubideen egoeraz mintzatzen ari ziren. Gasteiz, Bilbo, Donostia, Lizarra, Eibar eta Iruñean daude sei lan taldeak, eta hemendik epe laburrera Laudion eratuko da beste lan taldea. 850 kide daude Euskal Herrian. «Giza eskubideen epe berri baten itxaropenak bertan behera uzten dituzte mundu zabaleko gobernuak» salatu zuten. ●

Zain Lurra  
ingurugiroaren  
aldeko elkarte berria  
Ziburun

Zain Lurra izeneko ingurugiroaren defentsaren aldeko elkarte berriak bere burua ezagutarazten zuten Ziburu herrian ageri baten bidez. Batasun berri hau bere herriaren lur eta inguruaz arduratuko da. «Gure kultura arriskuan dago eta hemendik zenbait urtetara horrela jarraituz ez da gehiago tokirik izanen ziburutarrentzat Ziburun». Bere helburu nagusietarik bat da etxegintza espekulazioaren kontra borrokatzea. Aberratsentzat eraikiak diren etxeen kontra agertuz, Zain Lurra batasunak eskatzen du ziburutar gazteentzat sozial etxebizitza gehiago eraikiak izan daitezen. Gainera itsas bazterren suntsiketa salatzeko du bai eta ere Ziburun den Bordagain muino gainean egiten ari diren legez kanpoko eraikuntzak eta Oletako bidean Sainte Croix gunean Herriak duen xedea lujozko etxegintzen egiteko. ●

DURANGOKO  
KURUTZIAGA IKASTOLAK

Zientzietan lizentziatua behar du egun erdirako. Eskabideak Durangoko 130 posta kutxalara bidali

Hezkuntza Saila eta Ikastolen  
Elkartea astelehenean elkartu ziren

Elkarrizketek udan segituko dute arazoak irailerako konpontzeko asmoz

**E**usko Jaurilaritzako Hezkuntza Saila eta Euskal Herriko Ikastolen Elkarteak ordezkariek herenegun elkartu ziren Gasteizen euskal irakaskuntzaren munduan sortu diren azken gorabeherak aztertzeko. «Bilera informal» honek segida izango du udako partean arazo hauek konpontzeko asmoz.

DONOSTIA

Asteleheneko solasaldia «positiboa» izan zen, «baikor egoteko esperantzak» eskaini zituen, Elkartearen iturrietatik EGUNKARIAri aipatu diotenez. Inazio Oliveri sailburua eta Ikastolen Konfederazioko partaideen artean izandako bilera ez zen ofiziala izan eta honen ondorioz ez da aieratu. Alde biek zehaztasunaz jokatu nahi dute, auziak, la-tza izanik, kontu handiz ibili beharra eskatzen bait du.

Elkartearen arabera, bileran «azken arazoez hitzegi eta hauek konpontzeko borondatea» antzeman zitzaien sailburuari. Hezkuntza Sailak mintzatzen segitzeko gogoaz aldu zuten baita orain artean agerturiko kontu guztiak berriz ikuskatzeko ere.

Eusko Jaurilaritzak eta Ikastolen



Hezkuntza Saila eta Ikastolen Elkarteak berriro elkartuko dira udan.

OIALDE

Elkarteak beste bilera batzuk egingo dituzte uda parte honetan ildo berari segituz. Ikasturtea amaituta eta oporraldietan izanik, azken asteotako tirabira hauek leuntzea da denon asmoa. «Irailean ikastaro berria hasi baino lehen gauzak nolabait bideraturik izatea nahi genuke. Horixe da gure asmoa» adierazi digute Elkartetik.

Eusko Jaurkaritza eta Ikastolen Elkartearen arteko eztabaida gori gorri dago azkenaldi honetan. Iazko likidazioari buruzko zifrak eta Ba-

txilergoa irakatsi ahal izateko baimena izan dira, besteak beste, eztabaidagaiak.

1990. urteko finantziarioaz 1.200 milioi pezeta inguru gehiago ordainduko duela esan du Gobernuak eta ikastolen eskaera 1000 milioi pezeta gehiagokoa da gutxi gorabehera.

BBB-en baimenak ere erronka sortu dute. Jaurilaritzak Eskola Maparen arabera eman nahi ditu «irakaskuntzaren bikoiztasuna» izan ez dadin. Ikastolen ustez, hau «gizartearen nahien kontrako erabakia» da.

'Ele' aldizkaria kaleratu du AEK-k  
alfabetatzea gai nagusia izanik

A.O. / DONOSTIA

'Ele' aldizkariaren zortzigarren alea kaleratu du AEK-k. Aldizkari hau osatzeko ihardunear euskal kulturen kolaborazioa izan dute AEK-koek. Ahalegin hauetan Ipar zein Hego Euskal Herriko idazle eta euskaltzale adituek hartu dute parte. Hauen artean Piarres Xarriton Euskaltzaina, Fito Rodriguez Bornaetxea Euskal Herriko Unibertsitateko irakaslea, Arantxa Ugartetxea pedagogoa, Jose Luis Lizundia Euskaltzaina eta Erramun Baxok izan dira. Talde lanean ari izan diren lagun hauek aski ezagunak dira kultur arloan eta euskararen munduan. Atzo egin zen 'Eleren' aurkezpena.

Hauxe izan da lehen aldian ale monografikoa kaleratu duena eta horixe azpimarratu zuten egileek atzoko prentsaurrekoan: «Aldizkariak lehenengo aldiz argitaratu du halako aldizkari bat, monografiko gisa» jakin erazi zuten mahaira bildutako arduradunek. «Oraingo honetan aukeratu dugun gaia alfabetatzea izan da urtaril honetan bete direlako alfabetatze euskalduntze mugimenduen hogeitabostgarren urteurrena» esan zuten AEK-ko kide batek. Helduen euskalduntze alfabetatzean oraingoaz eta geroaz elkarrizketa eta eztabaida piztea dela xedea esan zuten. Alfabetatzeaz egon daitezkeen ikuspegi ezberdinak azaleratzea kontutan izan du AEK-k alea egite-rakoan.



Alfabetatzeaz izena du 'Eleren' zortzigarren aleak.

C. VILLAGRAN

Zuberoako gasbideari buruzko  
inkesta bukatu zen asteartean

J.L. BAIONA

Hilabete osoan egin inkesta publikoa, Zuberoa zeharkatuko duen gasbide xedeari buruz, joan zen asteartean bukatu zen. Gaz-Pars elkarteak ia 2.000 sinadura bildu ditu proiektuaren kontra eta txosten bat osatu du zehaztasunak agertarazteko.

Jean Rene Etxegarai abokatuaren laguntzarekin Gaz-Pars elkarteak aurkeztu txostenak agertzen ditu proiektuari buruzko ikerketen ahultasunak, hala nola, lurrikara arriskuari buruz, ingurugiroari ekar diezazkiokeen ondorioak eta Larraineko meatokiei buruzko ikerketa eskasa.

Lacq hiritik abiatzen den gasbideak Zuberoako herri anitz zeharkatuko ditu, Larraineko lepotik Nafarroara iraganez, gero Calahorra herrira heltzeko. Gaz-Pars elkarteak joan zen udazkenean sortu zen Zuberoan gasbide horrek ekar litzakeen arriskuen salatzeke.

Azken hilabete hauetan bilkura publiko asko antolatu ditu herrietan hautetsi edo proiektuaren arduradunekin, proiektu erraldoi horrek dituen arriskuen agertarazteko. «Sozial, ekonomi, ingurugiro eta gizarte arazoak ez dira gutxi xede horren kontra agertzeko. Eskatzen dugu gasbide xedearren baztertzeara Zuberoan».

«Kontsumitzaileen errua» da abereak  
gizentzeko hormonak erabiltzea

DONOSTIA

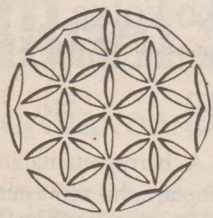
Sustantzia kimikoen bidez abereak artifizialki gizentzea «kontsumitzaileen informazioak ezak bulgo dutelako okela zuria, hau da trallera Madrileko Unibertsitate Complutenseko Albaitari Fakultatean Fisiologia katedradunak.

1988. urtean Europako Komunitateak hormona hauen erabilera debekatu zuen, eta Illeraren ustez, hor-

mona hauen trafiko sareen sorrera dira debeku honen ondorioa, «debekua erabaki politikoa izan zelako eta ez zientifikoa». Sustantzia hauei esker, abeltzainek etekin hobeak lortzen dituzte eta bide hau erabiliz aberastu egin nahi dutenak ere badaudela esan zuten.

Anabolizanteak, antitiroideak eta agonista-betak dira abereak artifizialki gizentzen dituzten sustantziak. Aberearen hazkundera azkartu eta giharrak handiagoak izatea eragiten dute.





**JOSE IGNAZIO  
BERASTEGI  
LARDIZABAL**

*Atzo hil zen, istripuz 41 urte zituela*  
GOIAN.BEGO

Atsegina huenhirekin bizitzea

**HIRE LAGUNAK**

*Idiazabal, 1991ko uztailaren 10ean*



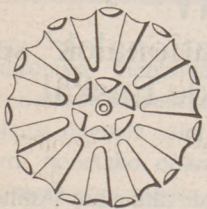
**JOSE  
LANDA  
ARRUTI**

Zarautzko Inurritzan  
1909ko abenduaren 4ean jaio eta  
1991ko uztailaren 8an hila.

**Adio ene maitia**

**ESKELAK**

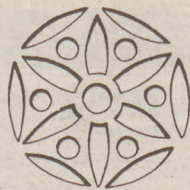
**ARRATSALDEKO  
7k ARTE  
HARTZEN DIRA**



**JOSE INAZIO  
BERASATEGI  
LARDIZABAL**

Ez nau larritzen azken orduan  
arnasa galdu beharrak  
bide xumea hesituarren  
amildegiaren larrak,  
ardo berriak onduko ditu  
mahastietan aihen zaharrak  
gure oraina arrazoiturik  
beste batzuren biharrek

TREBATZAILE-TALDEKO ETA HEZKUNTZA SAILEKO  
EUSKARA ZERBITZUKO LAGUNAK



**JOSE INAZIO  
BERASATEGI  
LARDIZABAL**

Ezuztean joan hatzaigu  
“banijok” esan gabe  
Beti izango haugu, Beraxa,  
lankide paregabe

**HERRI-ARDURALARITZAREN EUSKAL ERAKUNDEKO  
EUSKARA-ZERBITZUETAKO LANKIDEOK**

*Gasteiz, 1991ko uztailaren 10ean*



**JOSE INAZIO  
BERASATEGI  
LARDIZABAL**

*Atzo hil zen, istripuz 41 urte zituela*  
GOIAN BEGO

Haren emaztea, M. Karmen  
Arostegi Telleria; seme-ala-  
bak, Aloña eta Joanes; gura-  
soak, Hilario eta Pepita, Juan  
eta Margarita; anai arrebak,  
M. Ines eta Juan Manuel, An-  
tton, Iñaki eta Beatriz, Jose Humberto eta Inmakulada,  
Jabier eta Bernardi, Isabel eta Pello; ilobak, osaba-  
isebak, lehengusuak eta gainerako ahaideak.

Haren animaren alde, otoiz bat eskatzen dizuegu eta  
etor zaitezte GAUR, ASTEAZKENA, arratsaldeko  
ZAZPIRETAN, MIKEL DEUNAREN parroki eli-  
zan, gorputza bertan dela egingo diren hiletara.

Aldez aurretik mila esker.

*Idiazabal, 1991ko uztailaren 9an*

OHARRA: Errosarioa arratsaldeko 6'45etan, elizan izango da



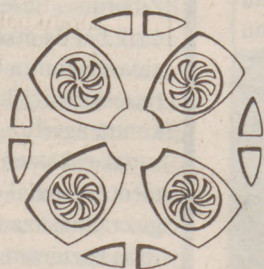
**JOSE INAZIO  
BERASATEGI  
LARDIZABAL**

**HERRI-ARDURALARITZAREN  
EUSKAL ERAKUNDEA**

**H.A.E.E. - I.V.A.P.**

Noizean behinka sortu ohi dira  
zu bezain gizon jatorrak,  
apaltasunez aberastuak,  
langile mardul, bizkorak.  
Zu gabe utzi bagaitu ere  
halaber derrigorrak  
beti-betiko hemen ditugu  
zure dohain hilezkorrak

*Gasteiz, 1991ko uztailaren 10ean*  
**HERRI-ARDURALARITZAREN EUSKAL ERAKUNDEKO LANKIDEOK**



**JOSE INAZIO  
BERASATEGI  
LARDIZABAL**

JAUNA



**H.A.E.E.ko EUSKALDUNTZE ZERBITZUBURUA**

Jaurlaritzako lagun eta lankideok beti izango zaitugu gogoan

**LEHENDAKARITZA, LEGE-ARAUBIDE ETA AUTONOMI  
GARAPENERAKO SAILA**

*Hiletak, uztailaren 10ean izango dira, arratsaldeko 7etan,  
Idiazabalgo elizan.*



XIX Udako Euskal Unibertsitatea

# Mendiguren: «Hizkuntza guztiak itzultzera behartuak daude»

«Euskal Herriko itzultzaileek alor handia daukate beraien eskuetan»

**M**artuteneko itzultzaileen eskolan hamar urte hauetan irakasle lanetan dabil Xabier Mendiguren. Idazle eta kazetariakin, Euskaltzaindiaren araudiei jarraikiz, itzultzaileek daukaten premiazko lekuaz hitzegin digu.

L. ETXEHARRETA / BAIONA

**EGUNKARIA.**— Euskal Herriari begira itzulpenak zerbaiz garrantzitsu erran nahi du.

**MENDIGUREN.**— Hala da, batez ere azken hamar urte hauetan egin den bidea ikusi eta. Itzulpena ia kopuru industrialetan egin beharra gertatu da, bereziki komunikabideetan, kazetaritzaren inguruan, ikas liburgintzan eta administrazioan. Horrek jende ugariaren prestatzearen beharra ekarri du eta uste dut Itzultzaile Eskolaren emaitza hori izan dela.

**EGUNKARIA.**— 'Itzulpena' aipatzean 'euskaratzean' pentsatzen da.

**MENDIGUREN.**— Gehienbat gure kasuan, bai. Alderantzizkoaren eginbeharra gero eta gehiago ari da gertatzen, batez ere gure literatur emaitzak inguruko erdaretan eman nahi dugularik. Hori gertatzen da gure idazle ezagunenekin.

**EGUNKARIA.**— Euskal Herriko egoerak garrantzi berezia ematen dio itzulpengintzari?

**MENDIGUREN.**— Bai, baina ez dut uste Euskal Herriaren egoera bakarrik denik. Gauegun, ingelesa salbu, ia hizkuntza gehienak, neurri handi batean, itzultzera behartuak daude. Azken batean, ingelesak munduko liburuaren erdia sortzen du. Gainerako hizkuntzek, nahiz eta indartsuak izan, frantsesa edo alemana edo errusiera bera. Neurri handi batean teknologia guzak dira. Kultur guzak ere beste hizkuntzetatik hartzeko beharra dago. Urtero milaka liburu itzultzen dira. Zer esanik ez komu-



Xabier Mendiguren.

## Gaurko Egitaraua

### Ordua

9-12 ETA 14-17: Euskararen Didaktika

(Bigarren mailako irakasleei zuzendua).

Irakasleak: Jesus Garmendia eta Julen Arejolabeitia, Eskolatzako Irakasle eskolakoak.

9-12 ETA 14-17: Musika eta Psikomotrizitatea

Haurtxoa metodoaren inguruan (Eskolaurreko irakasleentzat) Irakasleak: Imanol Urbietta eta Kontxi Aizarna.

### Gaiak

nikabideetan; Amerikarrek egin telefilmek hornitzen gara neurri handi batean! Hori ez da bakarrik Euskal Herrian gertatzen. Agian gu pobrea go edo behartsuago aurkitzen gara beste herri batzuk baino.

**EGUNKARIA.**— Ikasleen arazo nagusiak, itzulpengintzan, zeintzu dira?

**MENDIGUREN.**— Nik uste euskara bera ongi ezagutzea alde batetik. Bestalde, ez ditugu oraindik beharrezko tresnak. Oin egitura behar dugu, hiztegi onak eta hizkuntza bera finkatu behar genuke. Itzultzaile-

rentzat ezinbestekoa da hizkuntza ongi finkatu baten izatea. Nahiko lan ematen du ia hizkuntza ongi finkatu batek. Guk askotan bi gauzak egin behar ditugu. Esan nezake zubi bat egin ahala zubiaren gainetik zama garraiatzen ari garela!

**EGUNKARIA.**— Erreferentziak gehitzen ari dira hala ere.

**MENDIGUREN.**— Bai, azken urte hauetan eta bereziki euskara batua azken 10-15 urteetan, aurrerapen nabariak egin dira, eta hori Euskaltzaindiaren ahal eginari zor zaio, baita idazle eta itzultzaile guztienari.

✓ «Itzulpena euskaratzea izan da orain arte, baina alderantzizkoa egin beharra gero eta gehiago ari da gertatzen gure idazle ezagunenekin».

Gauzak arras aldatu dira. Baina oraindik ere asko egiteko dugu. Ez da ahaztu behar hizkuntza etengabe aldatzen ari dela. Orduan, tresnak, ikertzaileak, behar ditugu. Ahalegin handia eskatu behar zaie Jaurilaritza eta aginteei nolabait hizkuntzaren koordinazio eta finkatze hori ez dadin edozein erata egindakoa izan, baizik sistematikoki eta ongi planifikaturik.

**EGUNKARIA.**— 'Itzulpen' hitzak ez du fama ona, gauza txar baten sinonimotzat daukagu askotan...

**MENDIGUREN.**— Ez dugu ahaztu behar euskarak orain arte esan eta erabili dituen moldeak murriztuz gertatzen direla kanpoko hainbat errealitateen emateko. Ezinbestekoa izanen da, zenbait gunetan, euskara larri edo gordin baten erabiltzearen beharra. Euskara beraren bortxatzea ezinbestekoa dugu neurri batean, baina bortxaketa hori aberasgarria da. Aurrekoa ongi ezagutu behar da, berriaren sortzeko.

**EGUNKARIA.**— Itzulpengintzak euskarari bultzada handia ematen dio horrela?

**MENDIGUREN.**— Itzulpenak euskararen homologazioa ekartzen du. Euskaratik erdarara eta beste hizkuntzetatik euskarara, aise ideiak aldatzeko eta trukatzeko bidea eskaintzen du. Hori da mundu modernoan eroso senditzeko bide bat. Hori egin ahal izateko hizkuntza berriktatu behar da, lan eginez. Hori itzultzaileok egiten dugu eta baita idazleek ere, kazetarien lana da baita ere.

## Arkitektura Marrazkiak Donostiako Ikastaroetan

A.O. / DONOSTIA

Euskal Herriko Unibertsitatearen Udako Ikastaroen barne, Arkitekturako Marrazkiaren Erakusketa zabalik gertatu zen atzo, ikusi nahi duten pertsona guztientzat. Erakusketari buruz hitzaldi bat izango da uztailaren 17an, Seelinger, Caro Baroja, Unzurrunzaga eta Aierza irakasleen partaidetaz. Erakusketako marrazkiak Karl Gruber irakasle alemaniarrenak dira. Gaurko bi hitzaldi izango dira Jurisprudentzia Konstituzionalaren zikloaren barnean: bi hitzaldi izango dira: goizeko hamarretan 'Oinarritzko eskubideak Auzitegi Konstituzionalaren jurisprudentzian', hamaiketa 'erdietan jarraipena izango du horrek. Arratsaldeko bostetan 'Organo konstituzionalak eta Auzitegi Konstituzionala: azterketa jurisprudentziala'. Hegoamerikako arazoan zikloari buruzko hitzaldiak lau izango dira: 'Hegoamerikaren identitate kulturala'; 'Atzerri zorra, Hegoamerikako ekonomia betiko arazoa'; 'Mugimendu herrikoia' eta 'Militarismoa eta Hegoamerikako garapen politikoa'.

## Nazioarteko zuzenbide ikastaroak Gasteizen

L.K.G. / GASTEIZ

Nazioarteko 'Zuzenbide Ikastaroek aurrera jarraitzen dute Gasteizko Geografia eta Historia Fakultatean. Ihardunaldiak astelehenean hasi ziren eta larunbatera arte iraungo dute, batez ere Golkoko krisialdia edo Ekialdeko herrialdeen gaiaren inguruan burutzen ari direnak.

Atzoko ihardunaldian, Alfonso Ruiz Miguel Madrileko Unibertsitate Autonomoko katedratikoak "Bidezko eta bidegabeko gerrak: moralak eta zuzenbidearen artean" izeneko hitzaldia eman zuen. Bertan, ikastaro hauetako antolatzaileek esan bezala, «arlo teorikoez aritu zen batetik, gerrei buruzko doktrina edo, baina galdera praktikoak izan ziren bestetik, Golkoa, Ekialdea edo Ertamerikako egoerekin zerkusia zutenak».

Bestalde, Mariano Aguilar Benitez-ek "Nazioarteko elkarlana nazioarteko zuzenbide pribatuaren jomuga bezala" mintegia eskaini zuen atzo, eta Chileko irakaslea den Rodrigo Diaz Albonico-k ihardunaldia amaitu zuen, "Lehengaiak ekoizten dituzten herrialdeen nazioarteko erakundeak" gaiari buruz.

## Baionako UEUn gero eta ikasle gehiago elkartzen dira

L.E. / BAIONA

Normaltasunean hasia da aurtengo XIX UEU, Baionako IUTren egoitza. Teknologia eskola horri dizkio gelak alokatzen UEUK. Etxeak eskaini zerbitzuen erabiltzeko, ez da inongo arazorik, dena kolaborazio izpirituan batetarik.

Oraindik matrikulaturik direnen artean, Seaskatik 16 daude, eskola pribatuetatik 18, eskola publikoetatik 7 eta beste 5 irakasle: 46 irakasle orotara. Beste 9 ikasle badaude arlo ezberdinetakoak. Bideo ikastarora eta irratigintza sailera etorriko direnak kontatuz, 60 ikasleen kopurua

erraz gaudituko da. Gorakada nabari da azken urte hauetan Baionako UEUn. 1987an 34 ikasle ziren, 89an 43ra iritsi zen. Iaz 60 ziren nonbait han. Iparraldeko adar horretan, nabari da ikasleak bertakoak direla, hegoaldeko bat edo beste etorri arren. Aurtun hiru daude, barnetegi bat antolatuta bait dago. Ondoko urteetan izan liteke partehartze handiagoa, baina bestalde UEU hau eratua dago iparraldeko arazo bereziei erantzuteko, bertako gaiak aukeratu. UEUn dauden ikasleen artean Olivier Aranguren aurkitzen da. Parisen jaioa, han bertan euskara ikasi zuen Sustraiak elkartarekin, Euskal



Ikasle kopurua gorantz doa UEUn.

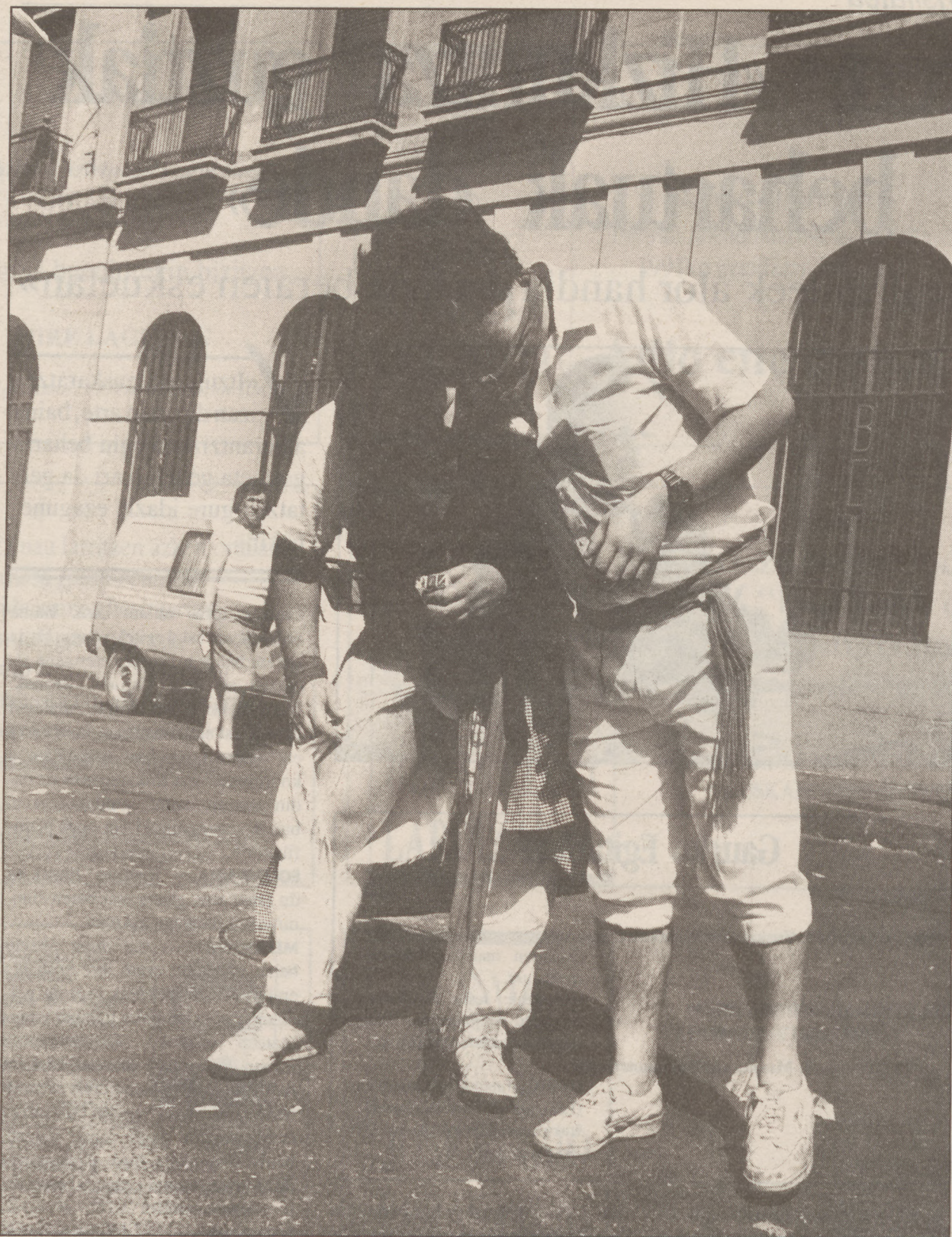
Etxean. Radio Franceko orkestan profesionala da. Euskararen didaktika eta umeentzako irakaskuntza ditu aukeratu aurtengo UEUn. Zergatik

joan UEUra? «euskaldunen artean murgiltzeko, eta herritik urrun bizi-tzeagatik parada baten erabiltzea harremanen ukaiteko».



## IRUÑEAN

Baxenabartarrek  
beti izan dute  
ohitura Sanfermin  
jaietan Iruñera  
hurbiltzeko,  
gazte jendeak  
batipat ●



Iruñean giro  
apartak bete  
betean dirau, eta  
biziki somatu da,  
bakarrik  
'etxeokak'  
daudela ●

## Nafarroa osoko hiriburu atzo Iruñea

Azoko egunez, Nafarroa Behereako hogeitamarren bat lagun izan ziren Iruñean Peñen Batzordeak gonbidatuta. Egun guztian, Sanferminetan ohizko dena egin zuten, goizean erraldoi eta buruhandien atzetik ibili, bazkaldu, zezenetara joan eta ondoren peñekin batera jaitsi. Eta gauetz, noski, jai alaia. Gonbidatutako guztiak, auzapezak, hautetsiak edo euskal kulturaren munduan zeresanik dutenak ziren. Eta guztiak baita ere, izendatzaile berdina dutenak, iazko abenduan, Nafarroaren batasunaren aldeko agiria sinatu izana, alegia.

Agiri horren ekimena Nafarroa Beherean sortu zen, Unhasso Biskai Behorlegiko auzapezak aipatutakoaren arabera. Nafarrak

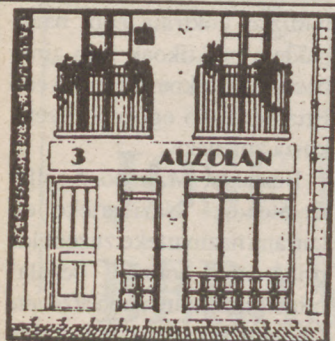
izanik, mugaz bestaldeko nafarrekin oso harreman gutxi izateak kezkatzen zituen jende multzo bati sortu zitzaion ideia, eta Nafarroaren batasuna aldarrikatzea litzateke helburu nagusia. Helburu horrekin, beraz, Biskaik euren hiriburutzat duen Iruñera jo zuen iragan abenduan, agiria aurkeztu eta hainbat elkarteri atxekimendua eskatzeko. Modu horretan lortu zuen Peñen Batzordeak, egindako proposamenarekin bat egitea. Horrez gain, mugaz bi aldeetako hainbat udal eta kontzejuren sostengua ere lortu zuten.

Bestalde, peñetako kideek aukera polita ikusi zuten Sanferminetan, Nafarroa Beherea nahiz Garaiko nafarren anaitasuna

bultzatzeko, Txaro Pardo Peñen Batzordeko ordezkariak aipatutakoaren arabera. Hortik dator, beraz, baxenabartarrek atzo rako jaso zuten gonbidapena.

Aipatu beharrekoa da, baxenabarrek beti izan dutela ohitura Sanferminetara hurbiltzeko, gazteek batipat. Bitxia bada ere, duela hamabi urtetik gutxi gorabehera, erraldoiak laguntzen dituzten dultzaineroetatik batzuk baxenabartarrak dira.

Iruñean giro apartak bete bete dirau, eta somatu da, topikoak bakarrik 'etxeokak' daudela. Bart ere, asteburuko eratasunak ahaztuta, jende asko zegoen kalean eta aipatzekoa da Antoniuttin dutela aukera berbena eta saltsa jaialdizaleak.



**AUZOLAN**  
LIBURUDENDA, S.L.

San Gregorio, 3  
IRUÑEA

*Sanferminetan,  
parranda egitea  
erabaki dugu.  
15ean bueltatuko  
gara.*

*Ongi pasa.*



**EBBAND**

SALGAI EXOTIKOAK

ARTISAUTZA - KINKILERIA - ERROPAK

Navarrería, 11 IRUÑEA Tfna.: 22 23 89



ERRETEGI ○ JATETXEA

Las Eskuelas, 11 Mutilba baja



Jarauta, 13 — IRUÑEA



**MALKOA**

TEJERIA KALEA IRUÑEA



## IRUÑEAN

### Euriak atzo txikiagoa egin zuen entzierroaren arriskua

A.BARANDIARAN / IRUÑEA

**S**anferminetako hirugarren entzierroa ere luzea izan zen, herenegungoa bezalaxe, bost minutu pasatxo eman bait zituen azken zezenak plazaraino. Zolua oso arriskutsu zegoen, atera baino lehen botatako euriagatik, baina, kontrako pentsatzera bultzatzen bazuen ere, lagungarri izan zitzaion zenbait korrikalari, garrantzirik gabeko erorketez aparte, zezenak ere franko irristatu zirelako. Horrela, balizko larrialdiak uxatuta eta zauriturik ez.

Cebada Gago ganadutegiko zezenek azkar egin zuten Santo Domingoko aldapa, joaldunek ongi lagunduta. Udaletxeko plazan, orde, lehendabiziko erorketa izan zen, ia talde osoarena, eta Mercadereseko bihurgunean zezen eta joaldunek gogor jo zuten bertan zegoen hesiaren kontra. Bertan erorita zeuden bi gazte zapaldu zituen zezen multzoak, baina ondorio larriarik gabe. Hortik aurrera, taldeak bereizturik egin zuen ibilbidea, eta aurrean zezen bat lasterka ederrean zebilen bitartean, besteak multzotan zihoazen.

Esan bezala, kaleak labainkorak izateak lagundu egin zuen

atzoko entzierroan, zezenen irristaketek baten bati alde egiteko beta eman bait zioten. Atzean, orde, zezen bat bereziki atzeratua zen, eta Estafeta kalean elkartu zen joaldunen bigarren taldearekin. Beraiekin egin zuen Telefonicarainoko ibilbidea, baina bertan atzeratu egin zen berriro. Tuneletxo baina lehen zenbait keinu egin zuen, baina azkenean zezenplazara sartu zen.

Bi zauritu izan ziren atzokoan, Manuel Herrera Zubeldia 37 urteko iruinsemeak, besondoa hautsi zuen, eta Timothy Norman Abbot 26 urteko ingelesak, hanka giltzan traumatismoa. Biei alta eman zitzaion sendatu eta gero.

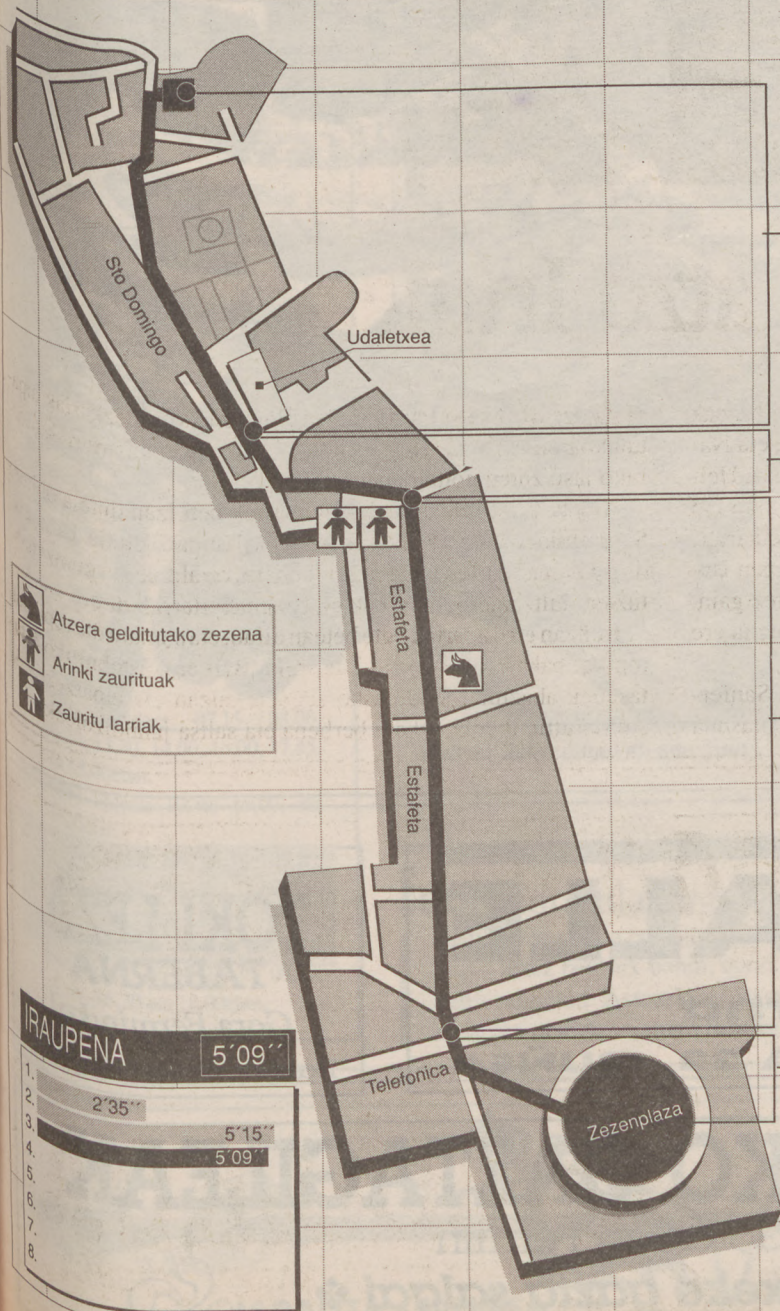
Astelehenean zauritutakoen egoerak, bestalde, hobera egin du, bereziki Anne Karin norvegiarrarena. Torlly Urban suediarak Zainketa Intentsiboen Unitatean (ZTU) dirau, eta atzo emandako informarean arabera, ebakuntzaren ondokoak ez du aparteko zailtasunik ekarri.

**Kaleak bustita zeudela eta zezen bat atzean gelditu zen. Irrist egiten zuen behin eta berriz.**



**Tunelaren aurrean arriskua sortu ondoren bakarrik sartu zen zezena plazara**

### ENTZIERROA PAUSOZ PAUSO



8.00.00

Santo Domingoko aldapan batera ibili ziren zezenak, ezker eta eskuin aldean zenbait keinu egiten zuten bitartean.

8.00.42

Udaletxeko plazan zezen multzo osoa irristatu eta erori egin zen, eta Mercadereseko bihurgunean gogor kolpatu zuten hesia zezen eta joaldun batek. Bertan bi gazte erori ziren eta gainetik pasa zen multzoa.

8.01.00

Estafeta kalean zezen bat nabarmen atzeratu zen, aurretik besteak multzoka zebiltzan bitartean. Atzeratutakoak arrisku handia sortu zuen, baina mozoek ederki eraman zuten kale osoan zehar. Hor izan ziren zauritu bakarrak, biak kolpe gogorrak jaso ondoren. Estafetan beste joaldunekin elkartu zen zezen atzeratua, baina Telefonican berriro ere gibelera egin zuen.

8.04.01

Zati horrean ere larrialdiak izan ziren mozoen artean, baina azkenean zezenplazara sartu zuten azken zezena zauriturik gabe.



## IRUÑEAN



## Entzierrotxoa, edo Sanferminetako isiltasuna

A. BARANDIARAN / IRUÑEA

Iruñeko gaua abailtzen denean —«luma galdu bat bezala» esango zuen poetak— Sanferminetako ekitaldirik isilena egiten da Santo Domingoko aldapan, Arrotxapeako zubiaren ondoan. Orduan eramaten dituzte hurrengo goizean entzierroan parte hartuko dituzten zezenak eta joaldunak Gaseko kortetatik Santo Domingokoetara, gaua lasai igaro dezaten. Entzierro labur honetan, 'Entzierrotxoa', soilik unaiek hartzen dute parte eta zenbaitzuk diotenez, orduan antzeman daiteke hurrengo egunean zezenek egingo duten lasterkaren nondik norakoa.

Duela zenbait urte ia bakarkadean egiten bazuten ere, gero eta jende gehiago hurbiltzen da urtetik urtera, zezenen korrikaldia lasaia ikusteko eta haien arnasa entzuteko, edo, besterik gabe, hirian osoan dagoen burrunbatik alde egiteko.

Izan ere, oso isila bait da entzierrotxoa. Bakarrik zezenen lasterka, behitzainen oihuak eta Arrotxapeako zubiaren azpian garai honetan hain ugari diren igelak entzuten ahal dira. Atzean, urrun baina bertan, kontrapuntu moduan, hiriko zarata eta alaitasuna, aldapa jaistera ausartuko ez bailitzan edota berak ere isilatasun hori apurtu nahi ez bailuen.

Zenbaitzuk diotenez, entzierrotxoan antzeman daiteke hurrengo egunean zezenek egingo duten lasterkaren nondik norakoa.

Jendea bederatziak aldera hurbiltzen hasten da, horretarako prestatuta dauden tokietara. Aurten paseak zabaldu ditu Udaltzaingoak, bi mila eta bostehuneko kopurua gaindi ez dadin. Aldapa osoan, horrela, debekatuta dago egotea, eta bakarrik zubiaren inguruko hesietatik ikus daitezke zezenak. Inguruak ere laguntzen du zezenek hain beharrezkoa omen duten lasaiatasuna eta isiltasuna lortzen. Atzean Iruñeko harresiak, ondoan Arga ibaia, parean Arrotxapeako lehendabiziko etxeak eta Errotazarreko plaza, dena argi motelaz inguraturik. Ez dago deus zezenen lasterketa asalda dezakeenik.

Jendearen artean, hurrengo goizeko zortzietan puntu puntuan, txuri txuriak eta egunkaria eskuan, entzierroan —benetazkoan— parte hartuko dutenak. Zenbait adituek diotenez —sinismen zaharra ote?— korrikalari gabeko paseo labur honetan antzeman daitezke zezenen hutsak edo keinuak. Beste batzuen ustez, ordea, gaua eta eguna bezain desberdinak dira biak. Bata lasaia, bestea urduria. Bata paseoa, saio barea, bestea lasterka, lehia bizia.

Hamaiketan, kale guztiz garbia dagoenean, soilik unaiek bertan, makila luzeekin, tronpetak ematen du seinalea, eta joaldunen fariak aditzen dira garbi, bidea erakusten. Atzean, zezenak, zintzo.

Segundu isil batzuk, soilik unaien oihuek puskatuta, eta gauerako ikuluan dago jadanik zezen multzoa. Bertatik beste lasterka hasiko dute goizeko zortzietan, baina hori beste kontua da. Atzean, bertan, burrunbak jarraitzen du.

## Albaserradaren korrida gogorra

J.A. / IRUÑEA

Korrida gogorra eta serioa izango da gaur arratsaldekoa. Asko esatea da hori. Ados. Hala gerta daiteke behinik behin. Azkenaldian errentabilitateari gehiegixko begiratzen dioten toreatzaileek urrundik ere ikusi nahi ez dituztenak dira Albaserradako markesaren zezenak. Gogor eta suharrak. Aurrean, modako aldizkaritxoetan nekez agertzen diren toratzaileak jarriko zaizkie. Aspaldikoa bat, Manuel Ruiz 'Manili'; gazteak besteak, Pedro Castillo eta Jose Prados 'El Fundi'.

Sevillako lurraldeetatik datozen Albaserradaren zezenak nola-koak diren esateko 1982ko Zezenaren Feriara etorri zen Hatero hura gogoratu beharra dago. Oso gutxitan ikusten den zezen suhar horietakoa zen. Zazpi minutu luzez ihardun zuen borrokan, zaldiauren aurka pikadoreak kupidarik gabe eztenkatzen zuen bitartean. Zezenak, hain apartekoa zen, ez zuen etsi eta borrokari jarraitu zion hil zuten arte.

1983a eta ondoko urteak antzua-koak izan dira Albaserradako ganaduzalearentzat. Ordutik ez da Iruñera etorri. Iaz korrida oso onak egin zi-

tuzten Madril eta Barcelonako plaza eta hori ikusita garai bateko kalteteko zezenak berriro ateratzen hasi direla pentsatzekoa da.

Manili ez da lehengoa. 1988an Miuraren zezenei hiru belarri moztu zizkien eta Radio Navarrak toreatzaile onenari ematen dion saria eskuratu zuen. Moteldu egin da ordutik. Lehen zuen ikusgarritasuna ez du baina dudarik gabe heltzen da korrida gogorrenei —Albaserradaren eta Miura— eta irakasteko beste araduan. Ezpatarekin onenatarikoa.

Pedro Castillo Sanferminetan izan

Uztailak 10

Iruñeko zezenplaza. 18.30etan



Ganaduzalea: Albaserrada  
Toreatzaileak: Manili  
Pedro Castillo  
El Fundi

zen azkenaldia ahaztea hobe. Baina korrida izan zuten 1989an eta oso oso gaizki ihardun zuen. Iaz ordea urte ixurrazkoa osatu zuen eta gora egin da. Aurten Sevillako Feria lotsagarria belarri bat moztu lortu zuen. Ez hori aurten meritu

itzela zen Sevillan.

Miserikordi Etxeak gaurko hiru kotea osatzeko El Fundi kontratatatu du. Iaz zezen oso kaskarrak ateratu zitzaizkion aurrera, baina ondo antzatu zen. Belarriarik ez zuen lortu baina korrida ona egin zuen. Bigarren aukera eman nahi izan diote aurten eta zezenekin zorte hobea badu ikuskitasun ederra eskaini lezake. Gaur arratsaldean izango da.



El Fundi ona da banderillak jartzen.

**EROSLE**  
Alde Zaharra

Gora San Fermin!

San Franzisko 21-23 IRUÑEA



**XALBATOR**  
LIBURUDENDA

- Euskal liburu guztiak
- Gai orokorretakoak
- Euskal musika
- Joku didaktikoak
- Bideoak

Sanferminetan ere irekita goizez

Comedias, 14 31001 IRUÑEA Tfna.: 22.41.67

**LA CALLE**

taberna

JARAUTA KALEA 22, IRUÑEA

**TOKI LEZA**  
TABERNA

Gora Ferminiko!

Kaldereria, 5 IRUÑEA

**MUSKIZEKO GAZTAGILEAK**

Gora San Fermin

❖ Etxeko gazta salgai ❖

MUSKIZ (Imotz) NAFARROA



## IRUÑEAN

## Kalean da gozoena gosaria

IDURRE ESKISABEL / IRUÑEA

**G**au guztia zutik eta dantzaz iragan ondoren, entzierroa ikustera joatea da iruindar gehienek ohitura, ikustera, edo ausartenak zezenen aurrean jartzera. Indarrak ere galtzen dira noski zeregin horietan, eta baldutakoak berreskuratze-ko asmatu dituzte iruinese- meek zenbait modu. Batzuek txokolatetan bustitako txurro azukretsuekin asetzen dute gosea, eta beste batzuek aldiz, nahiago izaten dituzte goizean goizetik jaki bete- garriagoak.

Horren ondorioz, nahiko arrunta da goizeko hamarrak aldera, Iruñeko alde zaharreko kale desberdinetan jendea, janariz betetako mahaien inguruetan bilduta ikustea. Gehienetan, denda atarietan biltzen dira, eta dendetako nagusiak dira antolatzaileak. Iruñean gosari hauek prestatzen aintzina- koena, udaletxe parean ko-

**Nahiko arrunta da goizeko hamarrak aldera, alde zaharreko kaleetan, jendea janariz betetako mahaien inguruetan bilduta ikustea.**

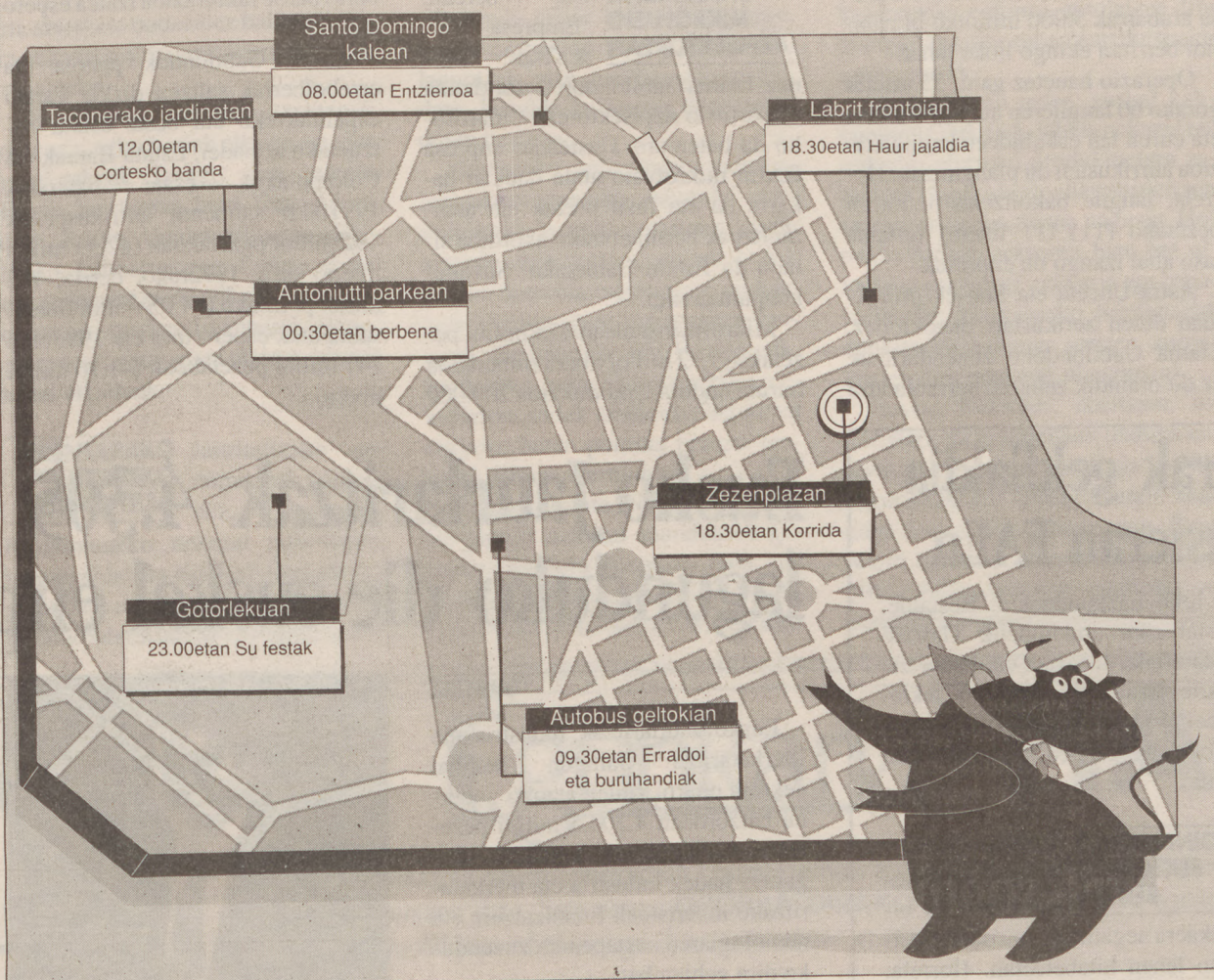
katzen den Casla Etxea da. Bertako seme batek jakin erazi digunez, aspaldidanik datorren ohitura da, hogeitamar urte gutxienez, euren aitaren garaietatik.

Egunero, erabiltzen duten jakia desberdina izaten da, arrotez betetako odolkiak, urdaiazpikoa tomatearekin, garbantzuak, eta pastel edo tartaren bat ere izaten da tartean. Atzo adibidez, zezen haragia izan zen menuko plater nagusia. Biltzen diren lagunek, etxetik ekarri ohi dute janaria, eta edaria eta ogia jartzea gelditzen da dendaren esku. Casla Etxekoek aipatutakoaren arabera, halere, inoiz gertatu da bezperan gosariaren ardura hartu zuena ez agertzea, eta horrelakoetan urdaiazpiko eta txorizo zizka-mizkak prestatzen dituzte beraiek. Berri- keta eta giro ona dira hala eta guztiz gosariaren osagaririk gozoenak, eta askotan ordu- bata aldera arte luzatzen da hitzaspertua.



Erraldoia (eskuinean) eta buruhandia (ezkerrean). Begirada serioak.

## GAURKO JAI EKITALDIK

**E**GUN normala dugu muturren aurrean.

Joan zaizkigu gau eta egunak, baina azkenean aurkitu dugu, ustez behinik behin, egun normal bat Sanferminetan. Asteazkena da gaur, hilak 11. Eguna esnatzen dianak saiatuko dira besteetan bezala, eta

hortik aurrerakoa libre samarra izango da, nahiz bidea erakusteko jai egitaraua hor egon. Zezen festa, 08.00etan, 17.30etan, 18.30etan, 22.00etan. Ia etenik gabe. Gainontzekoa badakizue, umeentzako ekitaldi lepo, musika zeresanik ez, jan-edana eta kalea.

KRONIKA  
FRESKOA

● **JAPONIARRAK ETA ZAHATOA.** Entzierroa zezenaren ikuspuntutik ezagutu ahal izateko, adarretan kamarak paratu nahi zituztenengandik edozer espero daiteke bai. Oraingoan ere japoniarrak izan dira zahatoa eta 'puntako teknologia' elkartu dituztenak. Japoniarraren logikan nonbait ez da sartzen ardo tanta batzuk galtzea golkotik behera eta plastikozko muturtxo bat gehitu diote zahatoari, azken tanta ere bertan gelditu dadin. Adi ibili, XXI mendeko japoniarrak kamara- ren ordez zahatoa eramango du eta.

● **ZALDIKO MALDIKO ETA KATXARRIKOA.** Antsoleaga kaleko 9. zenbakia ohi baino zaratatsuago dabil egunotan, goiko auzokoak kexatzeko benetako arrazoiak eduki ditzan nahi izan dute eta Arturo Kanpion euskaltegiekoek. Ezin da Sanferminetako gau bat igaro Zaldikora hurbildu gabe, eta, are gutxiago, katxarriko bat eskatzeke. Kanpionekoek jarri zuten bai hirurehun pezeta balio zuela, katxarriko famatua zer den ere jakin gabe. Luzia Goñik dioen bezala, «hok dira pasatzen diran gauzak».

● **NAVARRERIAKO ITURRIAREN XARMA.**

Nafarrak oraindik horretaz jabetu ez diren arren, Navarrerria kaleko iturriak xarma berezia du. Horrela uste dute behintzat atzeritarrek, urtero iturri goitik jaurti eta burua ere hausteko prest datoz eta. Dagoeneko bi kanpotar zauritu dira aurrean, baina iturria kentzea ere ez da konponbidea, iaz ikusi ahal izan genuenez. Iturria kendu zutenean, balkoietatik botatzen ziren eta zauriak larriagoak ziren. Eutsi diezaiotela ba kanpotarrek euren ohiturari, bertakook ez gara inoiz hain kirolzale izan eta.

● **JARAUTAKO KOMUN ARRAKASTATSUAK.**

Iruñeko Udaleko jakintsuek badakite bai ardoa eta garagardoa, energia bezalaxe, ez direla sortzen ezta desagertzen ere, transformatu baizik. Hori dela eta, hamalau komun paratu dituzte Jarauta kalean. Sekulako arrakasta izan dute eta jaietako talde izpiritua komunetara ere hedatu dela dirudi, launaka sartzen da eta jendea. Batzuek momentuko larrialdiagatik dela diote, beste batzuk berriz gaueko ilunean elkar galduko ote diren beldur direlako.

● **EGUNKARIA ORDUBIE- TAN SALGAI.**

«Aurtengo Sanferminak bereziak ari dira izaten». Denon ahotan zegoen, baina jendeak ez zekien oraindik zergatik. Jakina bereziak direla, EUSKALDUNON EGUNKARIA gaueko ordubietatik aurrera salgai dagoelako barraketan, Zaldiko Maldikon eta baita kalean ere. Harritzekoa benetan jendeak ordu horietan duen jakinmina, Bilboko burtsa zer nola dagoen ikusteko korrotxoak egiten dira eta nonahi.

**i**

● **ARGIBIDEUDAL BULEGOA.** Udaletxe plaza. ☎ 10 01 50.

● **TURISMO ARGIBIDE BULEGOA.** Ahumada dukea, 2. ☎ 22 02 41.

● **UDALZAINGOA.** Iratxe monastegia, 2. ☎ 092.

● **GALDUTAKO GAUZAK.** Iratxe monastegia, 2. ☎ 10 06 06.

● **SOS NAFARROA.** Carlos III etorbidea, 2. ☎ 088.

● **GURUTZE GORRIA.** Yanguas y Miranda, 3. ☎ 22 64 04.

● **DYA.** Larraina, 13. ☎ 12 12 12.

● **OSASUNBIDEAKO LARRIAL- DIAK.** San Fermin, 29. ☎ 24 56 50.

● **BAINU PUBLIKOAK.** Eslaba kalea eta Antoniutti parkea.

● **KOMUNAK.** Seminarioa; Santo Domingo; Gaztelu plaza; Sarasate pasealekua; Antoniutti; Basotxo; Jarauta; Descalzos kalea; San Nikolas; San Francisco; Zezenplaza.

● **TAXIAK.** Gaztelu plaza; Tres Reyes Hotela. ☎ 23 23 00.

● **AUTOBUS GELTOKIA.** Conde Oliveto, 6. ☎ 22 38 84.

**Ordutegia:**  
Gasteiz aldera: 07.15, 08.00, 10.30, 13.30, 14.00, 16.00, 17.45, eta 19.00etan.  
Bilbo aldera: 10.30, 16.00, eta 19.00etan.  
Donostia aldera: 08.30, 09.30, 11.15, 17.30, 19.45 eta 21.00etan.

● **RENFE.** ☎ 12 69 81.

**Ordutegia:**  
Iruñ aldera: 06.00, 06.30, 09.15, 15.30, 16.20 eta 18.00etan.

**JARAUTA - IRUÑEA**

**ORBELA**  
KAFE-JATETXEA  
Hamaiketako eta afariak  
Sto. Domingo 4 ☎ 22.55.68  
31001 IRUÑEA

**MESON NAVARRERIA**  
otartekoak - pintxoak  
NAVARRERIA KALEA, 20 IRUÑEA



## Euskal Air-ek eten egin du Miarritze-Madril zerbitzua

BILBO

Euskal Air hegazkin konpainiak, Miarritze eta Madril-eko aireportuak lotzen zituen zerbitzua datorren udazkenean arte bertan behera uztea erabaki zuen pasa den astelehenean. Enpresako iturrien arabera, etendura honen arrazoia «enpresaren etorkizuna aztertzea, eta Euskal Autonomi Elkarte (EAE) Estatu espainiarreko eta atzerriko beste puntu batzuekin hegaldi zerbitzu erregularrekin lotzeko konpainiak izan dezakeen laguntza instituzionala dagoen ikustea» litzateke.

Euskal Air-ek egin zuen kapital zabalketan euskal kutxek eta diputazioek parte hartu bazuten ere, Eusko Jaurlaritzak agindu zuen 130 milioi pezetako (7,22 milioi libera) partizipazioa ez da oraindik gauzatu. Gasteizko Gobernuaren laguntza «ezinbestekotzat» jotzen dute aire konpainiako zuzendariak, batez ere urte bukaera aurretik Madril-eko egingo duen hegazkin zerbitzuen liberalizazioaren aurrean.

Euskal Air-eko iturriek adierazten eman dutenez, konpainiak zerbitzu erregularra bertetzeko onartua izan dadin «laguntza instituzional sendoa» beharko luke.

Dena den, turismo bidaiak egiten jarraituko du konpainiak eta ez du baztertu lan honetara bakarrik mugatzea, «baldin eta hegaldi erregularrak izateko behar dugun instituzioen laguntza lortzen ez badugu» azaldu zuten enpresako iturriek.

## Llama Gabilondok armagintzaren berrabiadura planari ekingo dio

Gernikako Astra—Unzeta eta Eibarko Star ere plangintzan sar daitezke

**G**asteizko Llama Gabilondo arma labor enpresak indarrean jarriko duen berrabiadura plangintzan Gernikako Astra—Unzeta eta Eibarko Star armagileak ere sar daitezke. Plangintza egin ahal izateko, Llama Gabilondok 450 milioi pezetako kreditua jasoko du eta instalazioen salmentatik 800 milioi eskuratuko ditu.

V.P. / BILBO

Operazio honen helburua, Gabilondoko zuzendaritzaren esanetan, EAEko krisian dagoen sektore hau berriro «aurrera ateratzea» litzateke. Plangintza gauzatzeko, Gasteizko armagintza enpresak 450 milioi pezetako (25 milioi libera) kreditua jasoko du eta Gamarran dituen lantegien lurrak salduko ditu Gojaingo industrialdera aldatzeko, 'Empresa XXI' aldizkariak jakin erazi duenez.

Instalazio hauen salmentatik 800 milioi pezeta (44,44 milioi libera) aterako ditu Llama Gabilondok bere proiektua finantzatu ahal izateko. Operazio hau burutu ondoren, enpresa arabarrak 5.000 milioiko bi pabilioi berriren ekingo lioke lanari.

Operazio hauetaz gain, 55 urtetik gorako 60 langileren aurrejubilazioa eta euren lan eskubideen kapitalizazioa aurrikusten du plangintzak. Horrela, langile bakoitzeko bi milioi pezetako (111.111 libera) ordaina jaso ahal izango du enpresak.

Astra—Unzeta eta Star-ek proiektuan duten zerikusiar dagokionez, Llama Gabilondoko zuzendaritzak ez du oraindik zehaztu berrabiadura



EAEn sano garatuta dagoen armagintzari ere berregituratu beharra heldu zaio.

prozesuaren elkarte egituraketa nolakoa izango den eta enpresa hauek arduradunekin elkarriketatze-ko zain dagoela azaldu du.

### ETORKIZUNA MIKROFUSIO AZPISEKTOREAN

Era berean, 'Empresa XXI'-ak dioenez, Llama Gabilondoren etorkizuna mikrofusio azpisektorean oinarrituko da batez ere. Gasteizko enpresa EAEn mikrofusio atala daukan bakarra da eta fusil piezak eta azpimultzoak horniketak akordioa sinatu du Estatu Batuetako 'Savage' konpainiarekin.

Mikrofusio atalean 175 milioi pezetako (9,72 milioi libera) inbertsioa burutu ondoren, produkzioa 200.000

kilora iristea espero dute Llama Gabilondo enpresako iturriek. Azpisektore honetan 1993rako 199 tonako salmentak aurrikusten dituzte eta 886 milioi pezetako (49,22 milioi libera) barne fakturazioa izatea espero da.

Llama Gabilondok pistola eta errebolberrak saltzen dizkie Estatu espainiarreko eta beste estatu batzuetako armadei, Estatu Batuak eta Colombiakoa esate baterako. 1991rako salmenta aurrikuspenak 762 milioi pezetakoak (42,33 milioi libera) dira. 1992rako, berriz, 793 milioi pezetako (44,05 milioi libera) salmentak espero dira eta 1993rako 741 milioi pezetakoak (41,16 milioi libera).

## Industria iharduerak geldialdia pairatu du urte hasieran EAEn

BILBO

Eusko Jaurlaritzaren estatistika erakundea den EUSTATEk, urtearen lehen lau hilabeteetako Euskal Autonomi Elkarteko (EAE) Industria Produktzioaren Indizeari (IPI) buruz argitaratu eman dituen datuen arabera, iharduera honek % 0,3ko beherakada izan du epe horretan.

Produkzio geldialdi horretan, Talde Ondasunen arloa izan da portaera positiboena izan duena lau hilabete hauetan, % 1,9ko hazkundearekin. Kontsumo Ondasunek ere gora egin dute, % 0,2 haziz. Bitarteko Ondasunak izan dira egoera txarrena pairatu dutenak eta % 1,4ko beherakada izan dute, nahiz eta produktu energetikoei % 15,9ko hazkundea izan duten.

EUSTATEk egin duen IPIaren datu aurrerapen honen arabera, Energia, Kimika eta Makineria sektoreek bilakaera positiboa izan dute, % 15,9, % 8,6 eta %

5,1eko hazkundeekin. Bestalde, estatistika erakundetik Garraio Materiala, Janariak eta Paper eta Arte Grafikoak direlako sektoreek izan duten % 3 baino gehiagoko hazkundeaz aspimarratzen dute.

### OINARRIZKO SEKTOREAK BEHERA

EAEko ekonomian oinarritzeko sektoreek bilakaera negatiboa izan dute urtearen lehen hilabeteetan. Horrela, Industria ez-metalikoek % 8,3 jaitsi dute beren iharduera, Kautxo eta Plastikoa sektoreak, berriz, % 7,6ko beherakada izan du eta Oinarritzeko metalen kasuan jaitsiera % 4,4koa izan da.

Azkenik, EUSTATEn datuek Bizkaia hazkunde tasa positiboa izan duen EAEko herrialde bakarra izan dela argitzen dute, % 1,5eko igoerarekin. Gipuzkoa eta Arabari dagokionez, bi herrialde hauetako industria iharduerak % 3tik gorako beherakada izan du 1991ko apirilera bitartean.

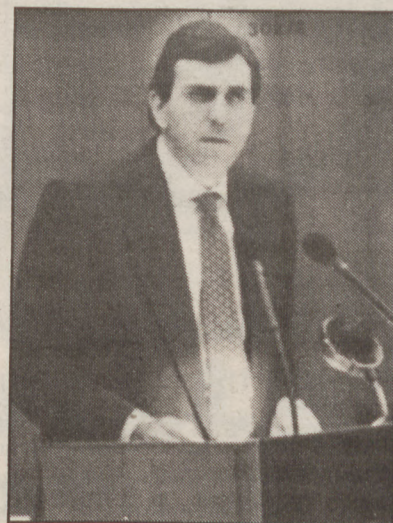
## Eusko Jaurlaritzak 4.305 milioirekin lagunduko die euskal enpresei aurten

GASTEIZ

Eusko Jaurlaritzak Industria eta Merkataritza Sailaren hainbat dekretu onartu zituen atzoko gobernu batzordean 4.304,5 milioi pezetako dirulaguntzak emateko. Laguntza hauek industria eta merkataritzako inbertsioak finantzatzera eta teknologiarren sustapenera zuzenduko dira gehien bat.

Jaurlaritzak 1.100 milioiko finantz laguntzak eskainiko dizkio industri alorrari inbertsioak bultzatzeko eta, beste 2.205 milioi, berrikuntza teknologikora zuzenduko dira. Laguntza hauek enpresa txiki eta erdi mailakoei emango zaizkie, Europako Komunitatearen azken arauak ez bait dute onartzen enpresa handiei laguntzea. Oraingo honetan, gainera, laguntzak dibisen bidez jasotzeko aukera zabalduko da.

Dirulaguntzak jasotzeko aukera gehiago izango dituzte, teknologia handiko ekipoak hartzeko ahalegiak egingo dituzten enpresek eta



Jon Azua Industria sailburua.

baita erregai kontsumoa aurrezten ahalegintzen diren enpresek ere, edo ingurugiroan eragina gutxitzeko inbertsioak egingo dituztenek.

Merkataritzaren promoziorako 800 bat milioi zuzenduko ditu aurten Industria Sailak. Laguntzen helburua distribuzioaren alorreko enpresa

## Munduko 500 enpresa handien rankingean EEBBk dira nagusi

NEW YORK

Estatu Batuetako (EEBB) dira munduko 500 enpresa handien zerrenda gehienak, 'Fortune' aldizkari ekonomikoak bere azken alean azaltzen duenez. Datu hauek 1990. urteko ekitaldikoak dira eta epe honetan 500 enpresa hauen irabaziek % 17 egin zuten behera iturri berberen arabera.

Dena den, 'Fortuner' iriziz, munduko ekonomiarren susperketa nabaritzen da, batez ere salmentek izan duten % 10eko hazkundearekin (5 bilioi dolar).

Zerrendako 500 enpresetatik 164 Estatu Batuetakoak dira, 111 japoniarrak, 43 Erresuma Batukoak eta Frantziako eta Alemaniako 30 enpresa dituzte handien rankingean. Lehen hamar postuetan EEBB-ek betako sei enpresa daude eta lehena General Motors da, 125.100 milioi dolarreko negozioa lortzen bait du urtero. Azpimarragarria da enpresa bera irabaziei dagokionez azken postuetan dagoela, jai 1.990 milioi dolar «bakarrik» irabazi bait zituen, automobil sektoreak eta EEBB-ek ekonomiak izan zuten atzeratzeagatik.

Atzeraldi ekonomiko horren ondorioz Estatu Batuetako hamabost enpresa 500 handien zerrendatik desagertu zitiren pasa den urtean, hauen artean Revlon kosmetiko ekoizlea eta Control Data ordenagailuena.

### GIPUZKOA 2000 PLANGINTZA FINANTZATU

Jaurlaritzak akordioa izanpetuko du Gipuzkoako Foru Aldundiarekin 'Gipuzkoa 2000 Plan Estrategikoa' izeneko Teknologia eta Natura proiektuaren garapenerako.

Akordio honen bitartez, Gipuzkoako 2000 plan estrategikoa finantzatzeko koordinatu eta aurrera eramaten behar diren lankidetzak tresnatzeko zehazten dira. Planaren kostu osoa 88.600.000 pezetakoa izanik, Eusko Jaurlaritzak 22.100.000 pezetako emango ditu eta gainontzekoa Gipuzkoako Foru Aldundiak jarraituko du. Azken erakunde hau izango da plana gestionatzeko arduraduna.



# Nekazal politikaren lerro nagusiak finkatzen ari dira erakundeak jada

Nekazal garapena eta ingurugiroaren babesa dira lehentasuna izango duten gaiak

**Eusko Jaurilaritzako Nekazaritza Sailak eta euskal foru aldundiek EAEko nekazal inguruko plangintza estrategikoa taiutzeari ekin diote berriki. Eginbehar horren helburua, erakundeek aurrera eramango duen nekazal politika zehaztea izango da, Jaurilaritzako iturriek jakin erazi dutenez.**

J.A. / DONOSTIA

«Eginbehar hori aurrera eramateko, gure Sailak bere antolakuntza aldatzen ihardun du azken hilebelean, nekazal garapenarekin eta ingurugiroaren gestioarekin loturarik gehien duten alorre bultzada emateko», esan dute Nekazaritza saileko arduradunek.

Iturrik berek ukatu egin dute egitasmo honek hainbat sektorearen birmoldaketarako Jaurilaritzak presatu duen konpetitibitate plangintzarekin zerikusia duenik. Halere, Jaurilaritzak 1990eko hamarkadan eta baita 30 urtetara arteko epean jarraituko duen nekazal politika zehaztu egingo du.

**BOST LAN TALDE** Nekazaritzaren estrategi plangintzarako proposamen txosten bat kaleratu du Nekazaritza Sailak. Bertan diotenez, nekazaritza kontutan 'adituz' osatutako bost lan talde osatu ditu Nekazal Sailak. Lan talde hauek nekazaritzaren alor bereziei dagozkien puntuetan arituko dira: errete bidezko politika eta nekazal egituren hobekuntza; nekazaritza eta elikadura alorreko kalitate eta merkaturazeari buruzko politika; hobekuntza teknologikoa eta ikerkuntza; ingurugiroa eta, azkenik, nekazal garapena. Lan talde horien eztabaida



Nekazaritzarako strategi planak sektoreko alde guztiak ukitzea nahi dute.

eta azterketa ondorioez baliatuko dira nekazal politikaren lerro nagusiak zehazteko.

Nekazaritza Sailaren txostenak dioenez, aditu horiek elkarte eta alor guztietakoak izango dira, alegia Eusko Jaurilaritza bera, foru aldundiak, Euskal Udalen Elkarte (EUDL), Unibertsitatea, finantz sistema, nekazaritza eta elikadura alorreko enpresak, merkatal ganbarak, nekazal etxeak, ekologista taldeak eta nekazal elkarteak.

## ERRENTARAKO ZUZENEKO LAGUNTZAK

Jaurilaritzako arduradunek diotenez, Europako Komunitateko nekazal politikaren bidean aldaketa bat gertatzen ari da, garantiak salneurrientzako politika huts batetik abiatuz bitariko eredu

edo eredu misto bateraino iristeko, «zeinetan nekazaritzarako zuzeneko laguntzek pisu handia izango bait dute, lurralde batzuetan dagoeneko duten bezala».

Merkatuko salneurrien manipulazioak eragindako desoreka ekonomikoak horrela gutxituko direla ziurtatu dute iturriek, eta «beharrik gehien duen eta ingurugiroa ondoen gestionatzen duen nekazaritza motaren alde jokatu da». Ildo beretik, Jaurilaritza zein diputazioetako nekazaritza sailek zuzeneko laguntzei buruzko beren politika berezia eratzeko asmoa agertu dute.

Honekin lotuta, Nekazaritza Sailak euskal nekazal munduaren garapen orokorra bideratu nahi du, bertako biztanleari baldintza egokiak eskaintzeko helburuz. Nekazal

✓ **Europako Komunitateko nekazal politikan aldaketa bat gertatzen ari da, garantiak salneurrientzako politika huts batetik nekazaritzarako zuzeneko laguntzetara pasatzea hain zuzen**

biztanleriaren hiriratzea, zahartzea eta ihardueraren gutxitzeari aurre egin nahi da. Azken honetarako, Administrazioaren asmoa zenbait nekazal zonaldeetarako —Arabako adibidez— jadanik diseinatu dauden Garapen Programak aurrera eramane eta beste zonaldeetan hedatzea da.

## KALITATEAREN EUSKAL MARKA

Nekazal produktuen merkaturazeari dagokionez, berauen kalitatea hobetu, berezitasunak bultzatu eta nekazaritza eta elikadura alorreko produktioak merkaturatzeko egiturak antolatzea dira plangintza egitasmoan aurrikusitako gai nagusiak.

Jaurilaritzaren ustez, euskal kalitatearen marka edo labela nekazal eta elikadura alorreko produktuetara zabaltzea izango da alor hau suspertzen lagunduko duen tresna nagusia. Honekin batera, sektorea batu eta elkartzea eta janari industria eta banatzaileekin kontratuzko harremanak edukitzeko markua sortzea aurriskosten ditu strategi plangintzak.

Euskal Nekazari, abeltzain, industriari eta erakundeek teknika berriei jabetzea eta teknologia berriak eskuratzea ere plangintzaren xede nagusiak dira. Aurriskosten diren neurri zehatzen artean, ikerketa publikoa bultzatzea eta makineria eskuratzeko laguntzak ematea daude.

**Izurdeak hiltzen dituen sareak debekatzea nahi du Goikoetxeak**

DONOSTIA

Jose Manuel Goikoetxea Eusko Jaurilaritzako Nekazaritza eta Arrantzu sailburua 'zerkuan' egiten den arrantza mota eta horrelako arteekin egindako harrapaketen inportazioa debekatzearen alde agertu da. Halaber, itsas azalean noraezean dabilzan sareekin egindako harrapaketak ere debekatzeko eskatu du Jaurilaritzako arduradunak.

Goikoetxeak eskutitz bat bidali dio Manuel Marin Europako Komunitateko arrantzarako komisarioari, Europako legebiltzarkidea den David Morrisek egindako proposamenari Eusko Jaurilaritzaren «erabateko laguntza» adierazteko. Arrantza Sailetik jakin erazi denez, horrelako arrantza arteak erabiltzean atunak ezezik, espeziekoak diren arrainak ere harrapatzen dira, izurdeak kasu honetan. Honek kezkatzen ditu Amerikak zein Europako gobernuak.

## ARRAINAREN KALITATEA GUTXITU

Jaurilaritzak izurde populazioari kalte dakarkion arrantza sistemak erabiltzearen aurka azaldu zen bolanta delako sareen aurka agertu zenean. Harako hartan, Jaurilaritzak Manuel Marini igorritako beste gutun batean, Euskal Herrian atunak harrapatzen espezializatutako arrantza egiten dela adierazi zion, guztira 145 unti eta 2.500 arrantzale, hain zuzen.

Goikoetxeak gehitu zuenez, euskal arrantzaleek lanerako erabiltzen dituzten arteak erabiltzea, arrainak unti barruan daudela hiltzen dira eta, 'bolanta' delako sareen bidez harrapatutakoa, ordea, sarean bertan hiltzen da.

# ZU NORA

# Egunkaria

# HARA !!

EGUNKARIAK zeure oporraldian Euskal Herrian egunez egun gertatzen denaren berri jakiteko aukera eskaintzen dizu. Bete ezazu **OPORRALDIRAKO HARPIDETZA** eta egongo zaren tokian zuzen eta puntualki jaso ahal izango duzu EUSKALDUNON EGUNKARIA.

Izena .....  
**OPORRETAKO HELBIDEA**  
 Helbidea .....  
 Herria .....  
 Herrialdea ..... Posta Kodea .....  
 EUSKALDUNON EGUNKARIA bidal diezadaten nahi dut  
 .....tik .....ra

**Txartel hau helbide honetara bidali**

EGUNKARIA  
 Banaketa Saila  
 Antso Jakituna 16-1.  
 20010 DONOSTIA  
 Tel.: (943) 46.90.22

**Ordain mota:**

Txartelarekin batera  
 Txeke bat igarri  
 EGUNKARIA E.A. ren izenean



2 aste ..... 1.200pta.  
 3 aste ..... 1.800pta.  
 4 aste ..... 2.400pta.



# Espainiak eta Errusiak zuzenean kolaboratzea erabaki zuten

Soviet Batasunarekin ere negoziaketa ekonomikoak sakonduko ditu

**F**ederazio Errusiarrek, Soviet Batasuna osatzen duten errepubliketako handiena, eta Espainiak kolaborazio zuzena izango dute atzo bi lehendakariak, Boris Ieltsin eta Felipe Gonzalez, erabaki zuten Moskun. Gorbaxovekin lotura ekonomikoak sakontzeko konpromezua hartu zuen Gonzalez.

DONOSTIA

Harreman horiek gauzatzeko ministroak eta negozio gizonak elkartuko dira programa bateratuen garapen modu zehatza finkatzeko. Janari industriaren garapena alorrean kooperazioak duen garrantzia azpimarratu zuen Errusiako lehendakariak. Bi buruzagiak Errusiako Soviet Gorenean elkartu ziren ordubetz. Buruzagi errusiarrek harreman zuzenak lortzea dute helburu nagusitzat. Lotura politiko eta ekonomiko zuzenekin Mendebaldearekin harremanak sendotu eta botere zentralarekiko menpekotasuna alde batera uztea lortu nahi dute.

Ieltsin gaur izendatuko dute errepublikako lehen lehendakari, ekainaren 12ko hauteskundeetan erraz irabazi ondoren. Gonzalez «solaski-



Boris Ieltsin Felipe Gonzalezekin Errusiako Legebiltzarraren egoitzan.

EFE

de oso interesgarria eta bere herriaren ongizateaz kezkatzen den gober-nuburu konpetentea» dela esan zuen. Ieltsinek esan zuen bileraren bukaeran orain dela gutxi bederatzi pertsonalitatek osatu duten Mugimendu Demokratikoak, Mikhail Gorbaxov apoiatuko duela SESBerako lehendakariatzako hautagaitzarako.

**IRAILEAN** Gonzalez eta  
**NEGOZIAKETA** Gorbaxovek  
**GARRANTZITSUAK** lotura ekono-

mikoak sakontzera konprometitu ziren atzo Moskun, lehendakari espainiarraren bidai ofizialeko bigarren egunean. «Irailean negoziaketa garrantzitsuak egingo ditugu» adierazi zuen Gorbaxovek. Gaur egungo harreman ekonomikoak egoera «kritikoan» daudela onartu zuen lehendakari soviatarrek.

Eremu politikoan, bi buruzagiek adiskidetasun eta kooperazio ituna sinatu zuten, eta Kremlin eta Moncloaren arteko komunikazio linea

zuzena ezarri zuten. Errusiarekin egingo den kolaborazioa SESBekin sinatutako itun horren barruan egingo dela zehaztu zion Gorbaxovi. Gonzalezek Soviet Batasunaren erreforma prozesuari bere laguntza eskaini zion eta aldaketa hori klima «oso positibo eta pazifikoa» gertatzen ari dela erantsi zuen. Urrian, Gorbaxov Madrilen egon zenean esan zuen bezala, «perestroikan inbertitzea ona da» aditzera eman zuen.

## Inmigratuak kanporatuak izango direla iragarri du E. Cressonek

J.L. / BAIONA

Edith Cresson, lehen ministro frantziarrak astelehen gauean TF1 telebista katean egin deklarazioak immigratuei buruz, erreazio uholdeak sortu ditu eskualde guztietarik. Lehen ministroaren deklarazioak alderdi eskuindar gehienak poztu baditu, ezkertiarrek erdibitu egin dira.

Gobernuak immigratuekiko laster hartu behar dituen neurriak buruz, lehen ministroak iduriz ardatz nagusia iragarri du. Babes eskubidea kendu zaien immigratu klandestino eta atzerriarrei buruzko legea «egiaz-tatu egin behar da edo aldatu» zioen Cressonek. «Babes politikoa eskatu duten 120.000 lagunetarik, bakarrik hogeita mila bat onartzen ahal da». Zehaztu zuen baita ere «kanporatuak behar litezkeen 10 pertsonetarik bakarrik 3,5 dira egiazki kanporatuak direnak eta 10 igortzea erabakitzen badugu 10 kanporatu behar dira».

**HARRIDURARIK** Inmigratu horien  
**SORTU** kanporatzeko he-  
**EZ** galdi bereziak  
iragarri ditu, ez txarterrak «hegaldi mota hauek prezio apalean bidaiatzeko eginak direlakoan eta aldiz hegaldi bereziak izanen dira bistan dena urriarik frantses justiziak onartzen ez dituen jendeen kanporatzeko».

Bere mintzaldiak ez badu harridurarik sortu Gobernutik hurbil direnengan, alderdi sozialistek batzuek ez dute ezkutatu lehen ministroaren mintzaldiak azkarki oroitarazten duela Chiracek duela gutti aipatu zituen «zenbait usain» edo duela bost urteko egoera. 1986an, kohabitazio garaian, Pasqua Barne ministroa eta Pandraud ministroak txarterraz kanporatu zituzten Maliko 101 lagun.

Harlem Desir, SOS Racisme elkartekoak zioen «Horrelako deklarazioak ez dira beharrezkoak eta gainera arriskugarriak dira»; France-Plus elkarteko lehendakariak azpimarratu zuen «ez dute txarterrek konponduko hiri auzoen arazoa». Alderdi eskuindarrak poztu ziren, zehaztuz «egiazta dadin zain daudela».

Bost urte beranduago, immigratu klandestinoen arazoari buruz ez du inork konponbiderik aurkitu eta duela bost urte sozialistek gogorki salatzen zutena orain berdin egitera abiatuak dira.

Hain zuzen, atzo goizean Ministeritza arteko batzordea bildu zen immigratu eta langile klandestinoei buruz neurri berri batzuen hartzeko. Berdin gaurko edo datorren kontseilu ministro batean neurri horiek onartuko ditu Gobernuak.

## Gobernua aurrean dagoela bakarrik sinatuko du UGTk errenta akordioa

MADRIL

Nicolas Redondo UGTko idazkari nagusia eszeptiko agertu zen atzo konpetitibitate paktuaren aurrean, Industria eta Garraioak bezalako ministeritzetan gastu publikoak murriztu egingo direla iragarri delako eta horiek «produktibitate eskasaren murrizpen sakonak» ekarriko dituztelako.

Carlos Soltxaga eta Luis Martinez Noval Ekonomia eta Lan ministroekin bilera izan aurretik egin zituen adierazpen horiek Redondok. Sindikatuak negoziatzeko prest daudela esan zuen, baina «panorama ez da oso baikorra, Gobernuak nahi duena egiten duelako». Konpetitibitatea hobetzea ez dela soldaten bidez lortzen esan zuen, baizik eta ikerketa eta garapenean inbertsioak eginez eta azpiegiturak hobetuz.

UGTk errenta akordioa sinatuko du Gobernua agertzen bada, eta horren itxaropen handirik ez zuen Nicolas Redondok. Konpetitibitate paktuan proposatzen den etekin enpresarialen berrinbertsioa legez ez dela egingo uste du Redondok. Alde guztien arteko akordioaren bitartez lortu behar da bere iritziz. Irizpide des-

berdinak daudenez, adostasuna lortzea nahikoa zaila ikusten du Redondok.

**HASIERAKO**  
**EZKORTASUNA**  
**BERRIRO**

Bilera horretan Gobernuak bere asmoen anbiguitatea «negatiboki» argitu zuela esan zuen UGTko idazkari nagusiak eta «horregatik berretsi dugu hasierako ezkortasuna» erantsi zuen. Redondoren iritziz, Gobernuak soldata eta produktibitatearen arteko erlazioa bezala ulertzen du errenta politikoa. Hala ere, Carlos Soltxaga Ekonomia ministroak erosteko ahalmena 1,5 puntutan garantizatzeaz hitzegi zuen bileran, UGTko buruzagiak esan zuenez.

Sindikatu sozialistaren ustez, gai estrukturaletan akordioak lortzea garrantzitsua da, kontratazio moten erreforma edo INEMen berrikuntza adibidez. Redondo, Soltxaga eta Martinez Novalen arteko bilera horren ondoren, Antonio Gutierrez CCOOeko idazkari nagusiarekin eguerdian eta Jose Maria Cuevas CEOE patronalaren lehendakariarekin elkarriketatu ziren. Gaur bilera hirukoitza izango da.

## Cantabriako kontseilariak karguak jabetu ziren

SANTANDREA

Cantabriako Gobernuak parte hartzen duen UPCA eta PP alderdikoei kontseilari karguak hartu zituzten atzo Juan Hormaechea lehendakari buru zela egindako ekitaldi batean. Hormaechearen alderdiak eta Partido Popularrak akordioa lortu zuten ekainaren 14ean Cantabria gobernatzeko. UPCA PPn sartu zela erabaki zuten, eta erabaki hori gauzatu ez arren, talde parlamentario bakarra osatu dute Asanblada Erregionalean.

Hormaechearekin batera UPCAko beste sei partaidek, PPko bik eta independente batek osatuko dute exekutibo cantabriarra. Gaur izango da Gobernu Kontseiluaren lehen bilera. UPCAko sei kontseilarietako bost, Hormaechearen aurreko Gobernu partaideak izan ziren eta PPko biak, Jaime Blanco sozialistaren gestio Gobernuan izan dira azken hilabeteotan.

Roberto Bedoya, Alberto Rodríguez, Dionisio García Cortazar, Vicente de la Hera, Jose Parra eta Jose Martin Solaetak, UPCAkoak bostak. Lehendakariitzaordea, Presidentia, Kultura, Nekazaritza, Osasuna eta Herri Lanetako Kontseilariak bostak dituzte.

## Greenpeacearen protesta ekintza Pontevedran

PONTEVEDRA

Greenpeace erakunde ekologistak ko partaideak Pontevedrako ENCE enpresako ur hondakinak bonbaitzitzen faktoria beraren aurka, zuzituzten horren aktibitateagatik protestatzeko. Zodiak batez enpresaren lakuan ustekabeaz sartzea lortu ondoren, lau ekologistek bonba eta hodi baten bidez ura bota zuten Empresa Nacional de Celulosas-eko (ENCE) egoitza nagusiko fatxadaren kontra. Pontevedrako kanpoaldean, itsasadarren aurrean. Gaztelaniaz, enpresaren ingelesez idatzitako pankartetan «ENCE hondakinak, bidali dituztenak itzuliak» jartzen zuten. Ekintza arrerera eramateko Greenpeaceko hogeita hamar partaide inguru kateatu egin ziren enpresako fatxada nagusian, segurtasun goardiak despistatuz.

## Mitterrandek presoak barkatuko ditu jai nazionalen

PARIS

François Mitterrand lehendakari frantziarrak barkamen kolektibo bat emango du uztailearen 14ean, Frantziako jai nazionalen, lehendakari izan zaren egoitza den Eliseo Jauregiaren iturriek adierazi zuten. Terrorismoagatik eta beste arrazoi batzuen ondorioz zigortutako pertsonak ez dituzte hartuko neurri honek. Zigorrak hiltzeko bakoitzeko hamar egun kartzeldun duko dizkie Mitterrandek presoak lehendakariaren barkamen hori bitartez. Neurri horri esker, 1.200 lagun aterako dira gartzelatik hileren 12tik aurrera.



# Kortsikako ANC alderdiak bere kidea askatzeko eskatu du

## Leherketa bat izan zen nazionalista kortsikar baten inprimategian

**K**ortsikako ANC edo Accolta Naziunali Corsa alderdi politiko nazionalistak ostegun honetan bi elkarketa antolatu ditu Pariseko presondegi batera eraman duten bere militante baten egoera salatzeko. Bi elkarketak egingen dira lehenik arratseko 18.00etan Aiacciuko Auzitegi aintzinean eta 19.00etan Bastiako Auzitegi aintzinean, Kortsikako bi hiri nagusienetan, bat iparraldean eta beste hegoaldean.

BAIONA

Paulu Poggi, ANCKo militantea joan zen ekainaren 8az geroztik Pariseko Sante presondegian dago. ANCKren ustez «militante politiko bati leporatzen zaion 'gaizkile elkarreko izateak' agertzen du bere txostena hutsa dela eta beraien kontra ez dagoela kargurik».

ANCK dio «Paulu Poggi presondegian begiratua da Kortsikako herriaren alde duen engaiamendua-  
rengatik». Bere elkartasun osoa agertzen dio militanteari, berehalako askatasuna eskatu du berarentzat. Joan zen uztailearen 5ean, bere abokatuak eskatu askatasuna ukatu egin zioten.

Horrez gain, leherketa bat izan zen



Kortsikako alderdi nazionalistekako ordezkariak prentsaurreko batean.

atzo Aiacciu-n, Kortsikako hiriburuan. Inprimategi batean izan zen leherketa eta ez zuen biktimarik sortu, bai ordea kalte asko eragin. Lehergailua indar handikoa zen Poliziak jakin erazi zuenez eta Kyrn astekaria inprimatzen den egoitzaren sarreran zegoen. Ondoan zegoen kotxea eta ondoko etxeetako kristalak hautsi zituen. Inprimategia Alfonsirena da, ezaguna Mediterraneoko ugarte horretan nazionalisten inguruko ideiak dituelako. Atentatua ez zuen inork bere gain hartu, iturri polizialek zabaldu zuten.

# Lau gazte hil ziren Eivissan trafiko istripu batean

EIVISSA

Lau gazte hil eta beste bat oso larri zauritu egin zen trafiko istripu batean Eivissa-tik Sant Antonio-rako errepidean (Palma de Mallorca) atzo 01.30etan. Istripuan kotxe batek bakkarrik hartu zuen parte, PM-2040-AL matrikulako Ford Orion-a. Aipatutako errepideko 14,600 kilometroan ezkerreko bazterretik atera zen gutxi ikusten zen kurba batean

eta lurrezko paretan baten kontra jo zuen kotxeak. Hildakoak dira Juan Antonio Sedeño Alvarez, 14 urtekoa, gidaria, eta berarekin zihoazen lau adin txikiko: Joaquín Muñoz Robles, 17 urtekoa; Nuria Escude Belmonte, 16koa; eta Maria Dolores Martin Gomez, 17 urtekoa. Zauri larriak jasan zituen Maria Adela Reche Robira da, 17 urtekoa. Goardia Zibilak esan zuen istripuaren arrazoiak abiadura handia izan zela.

# Juan Jose Lucas izendatu dute Castilla y Leoneko lehendakari

VALLADOLID

PPko Juan Jose Lucas gaur izendatu dute Castilla y Leoneko lehendakari Korte Erregionaletako ekitaldian. Juan Manuel Egiagarai Herri Administrazioetako ministroa ekitaldi horretan izango da. Fuensaldaña-ko gazteluan (Valladolid), legebiltzar erregionalearen egoitza, Jose Maria Aznar PPko lehendakaria eta Manuel Fraga Galiziako Xuntako lehendakaria izango

dira baita ere. Lucas hilaren 4ean aukeratu zuten lehendakari. Komunitateko bostgarren lehendakaria izango da Demetrio Madrid eta Jose Constantino Nalda sozialistak eta Jose Maria Aznar eta Jesus Posada popularren ondoren. Kargu hartzea eguerdian izango da, Egiagarai eta Lucasen hitzaldiekin. Korte erregionaletako prokuradoreak eta elkarre autonomoko agintari zibil, militar eta erlijiosoak izango dira ekitaldian.

# Catalunya Lliureko buruzagi eta militante batzuk ERCn sartuko dira

DONOSTIA

Catalunya Lliureko (Terra Lliure erakunde armatu katalane-ko adar politikoa) zuzendaritza erdiak eta militantiaren heren batek borroka armatua uztea erabaki du, mugimenduko buruzagi ohi batzuek Perpinyan emandako prentsaurrekoan adierazi zuten. «Zuzendaritzako zortzi partaidetarik lau independentzia bide demokratiko eta instituzionaletik lortzearen alde agertu ziren» esan zuten prentsaurrekoan Pere Bascompte, Josep Aixala, Xavier Vendrell, Jaume Refie, Jordi Vera, Rosa Marull eta David Ricard partaideek.

Perpinyan hartutako erabakia justifikatu zuten Europar azken urteotan aldaketa asko izan direla esanez, batez ere mendebaleko estatuen artean desberdintasunak daudela Ekialdeko Europako zenbait nazionalistekako independentzia nahiari buruz. Catalunya Lliureko militante horiek

alderdia utzi eta Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) alderdi nazionalista zaharrarekin, ordezkaritza duena Kataluniako Legebiltzarrean, hitzegiten hasiko dira. Ezkerra eta eskuinaren arteko desberdintasunak gaintzen dituen «Fronte Abertzalea» sortzeko aukera ez dute baztertu militante ohi horiek. Catalunya Lliuren Josep Guia irakaslea eta Valenciako sektorea batez ere geldituko dira.

Preso batzuen erantzuna ere iritsi da. Orain dela aste batzuk Nuria Cadenasek esan zuen ERCn sartzearen aurkakoa zela. CSPC presoen elkartasun batzordeek Bascompte eta Aixalaren aurkako hitzak izan zituzten, ERCn posturen bat bilatzen ari zirela esan bait zuten. Guillem Godo, Jaume Palou, Macia Mainera, Carles Sastres eta beste preso batzuk agiri bat ari dira prestatzen ERCren politika salatzeko eta borroka armatua ez uztearekin garrantzia azpimarratzeko.

# HERRI HAUETAKO TABERNETAN GOIZEKO KAFEAREKIN BATERA

## Egunkaria IRAKURGAI!!

## ERRENTERIA

DE CINE REINA

Zumardia

MIKELAZULO

Herriko enparantza

ARKAITZA

Zumardia

TXINTXARRI

Juan de Olazabal

IRRINTZI

Kapitan Enea

SINDIKATO

Magdalena

JULI

Biteri kalea

LAINOA

Biteri kalea

ALAVES

Erdiko kalea

ZAZKA

Biteri kalea

RASS

Alfonso XI kalea

AZKENA TABERNA

Goiko kalea 10-12

## LEZO

ORIOARRA

Donibane kalea

SAHATSA

Kale Nagusia

TIÑELU

Zubitxu kalea

## OIARTZUN

AMAXKAR

Manuel Lekuona etorbidea



Jugoslaviako krisia

# Hitzarmena kolokan jarri dute elkarri egindako akusazioek

Eslovenia eta Kroazia beldur dira Armada Federala tropak mobilizatzen hasi delako

**J**ugoslaviako krisiari behin-behineko irtenbidea eman zion Brioni-ko hitzarmena kolokan jarri da eta Federazioaren egoera larriagotu daiteke denbora gutxi barru, Beograd-en dauden mendealdeko iturri diplomatikoek diotenez. Alde biek elkarri jaurtitako akusazioek ere ez diote onik egingo egungo egoerari.

DONOSTIA

Jugoslaviako Lehendakaritza Kolegiatuak atzo Esloveniako Errepublikari independentista salatu zuen Brioniko hitzarmenaren puntu batzuk bete ez zituela esanez. Puntu hauek gerra prisioneroen askatzeari eta Armada Federalari Esloveniari irten uzteari dagozkie.

Esloveniako egoera nolakoa den jakiteko, Lehendakaritza Kolegiatuak —Federazioaren erabakien organo gorenak— Errepublika honetara bidali zituen Lehendakaritza osatzen duten zortzi kideetatik bi: Vasil Tupurkovski, Macedoniako ordezkaria eta Bogic Bogicevic, Bosnia-Herzegovinako ordezkaria.

Lehendakaritza Kolegiatua osatzen duten kideak herenegun gauean bildu ziren Brioniko hitzarmenak martxan jartzea aztertzeke. Ez zen bilera horretan izan Janez Drnovec, Esloveniako ordezkaria, aurretik



Brioniko hitzarmena betetz, Armada Federaletako tropa batzuk erretiratu ziren herenegun.

MICHAEL URBAN.

esan bait zuen ez zela agertuko. Stjepan Mesic-ek, Federazioko lehendakariak ere ez zuen joaterik izan, gaixotu egin bait zen. Sei ordu iraun zen bileran, Lehendakaritza erabaki zuen Esloveniaren «traizioaren» berri emango ziola Europako Komunitateko (EK) Lehendakaritza. Lehendakaritza Kolegiatua berriro biltzeko da Esloveniara bidalitako ordezkariak ikerketak amaitu eta Beogradera itzultzen denean.

**ESLOVENIA  
ETA  
KROAZIA**

Esloveniak, berriz, Armada Federalari egin zizkion akusazioak. Agintari independentistek federaletik eta EK-koei ohar bat bidali zuten, Armada Jugoslaviarrak Brioniko hitzarmenaren zati batzuk bortxatu dituztela salatzeke.

Esloveniako agintarien oharra aditzera eman du, Beogradetik laguntzazko Indar Armatuak doazela Errepublika independentistara eta Serbia eta Montenegroko tropa

gehiago mugitzen ari direla Beogradeko koartelatan.

Salaketa hauek Jugoslaviako behin-behineko lasaitasunarekin apurtzeko nahikoak ez baziren, Kroaziak bere biztanleriari gerrarako prest egoteko deia egin zuten atzo. Franjo Tudjman, Kroaziako lehendakariak zabaldu zuen deia. Serbiarren erasoren bat itxaroten zutela adierazi zuen lehendakari kroaziarrak, Errepublika independentistan dagoen gutxiengo serbiarren arazoagatik.

## EK-k elkarriketak bultzatuko ditu akordioa betetzen bada

STRASBOURG

Hans van der Broek Holandako atzerri ministroak joan zen igandean lortutako Brioniko akordioa «irtentzako bide baketsu baterako azken aukera» dela adierazi zuen atzo Europako Parlamentuan. Europako Komunitateko (EK) atzerri ministroen kontseiluko lehendakari ere den Van der Broek-ek «krisi jugoslaviarrentzako konponbide baketsuaren agiri» azaldu zuen Europako biltzarren aurrean.

«Beste aukera, Jugoslaviarentzat bakarrik ez, Europa osoarentzat ondorio txarrak izango lituzkeen gerratea da», argitu zuen Van der Broek. Bitartean, Jacques Delors Komisioko Europarrek lehendakariak akordioa edozein gertakizunen menpe dagoela baieztatu zuen. «Bakearen alde ekin dugu, Europarentzat exenplu arriskutsua izan ez dadin irtentzako bide bat lortzeko», gehitu zuen Delorsek.

✓ **Mikhail Gorbaxov:** «Munduaren egoera berria arriskuan jartzen duten krisi hauek konpondu egin behar dira, eta mugen banaezintasuna eta gutxiengoaren eskubideak errespetatu»

Komunitatea herri jugoslaviarrak erabakitako konponbidearen aldekoa da, «gertaeren errealitate berria kontuan hartzen duena» eta Helsinkiko Aldarrikapena onartzen duena.

Gaur bilduko dira berriro ere EK-ko atzerri ministroak Hagan akordioak aztertu eta elkarriketak bultzatzeko erarik egokiena erabakitzeko. Era berean, kontrol misioen ekintza moduak finkatuko dituzte. «EK prest dago negoziaketetan laguntzeko akordioaren puntu guztiak betetzen badira» ohartarazi zuten.

Mikhail Gorbaxov lehendakari sovietaarrak krisi jugoslaviarra na-

**Nicaraguako jabe go  
banaketa  
eztabaidagai da  
oraindik**

MANAGUA

Nicaraguako Asanblada Nazionala bildu zen atzo, somozistei kendutako ondasunak sandinisten artean banatzea ikertu duen batzordearen txostena aztertzeke.

Alfredo Cesar nikaraguar parlamentuko lehendakaria eta batzorde horretako buruaren esanetan, ekintza hori legez ez duten 85. eta 86. legeak indargabetzea ez da aurrez planteiatu.

1990. urtean gertatu zen ekintza hau konpontzeko «zentzuzko» proposamen bat egin da txostenean Cesarrek dioenez. Helburua ordudunik Nicaraguan egon den jabe goari buruzko nahasteari «behin-betiko» irtenbidea ematea da. Erabakia parlamentuko Plenuak izango du, oraingo sandinisten ekintza indargabetzea baztertu bada ere.

Txostenean ez dira kontutan hartzen Ekonomi eta Sozial Hitzarmena prestatzen diharduen batzordearen gaiari buruzko proposamenak. Jabe goaren istiluak eztabaida eta tentsioa sortu dute apiriletik hona. Sandinisten ustez jabe goaren irtentzako alde guztien onespina beharko du izan. Hauen esanetan aurreko legeak indargabetzeak «leherketa soziala» eragingo du eta herriak Oposizioarako Nazio Batasuna (UNO) alderdiko buruei eskatuko dizkie kontuak.

Askatasun Nazionalerako Fronte Sandinistako (FSLN) hogeitahemeretzi parlamentarik Kongresua utzi zuten jabe goaren banaketa ikertzeko legeg proiektua onartuz gero, behartsuei eta nekazariei lurrak kentzea ekarriko duela argudiatuz.



**KROAZIA** ari da orain gerra arriskua areagotzen.

Kroaziarrak uko egin diote gatazka honi «zibil» deitzeari, beraien esanetan, hizkuntza bera erabili arren, bi herriren artekoa bait da gerra. Populazioaren % 12a serbiarra da, ordea, eta nagusi da Krajina, Eslavonia eta Barania eskualdeetan. Serbiak onartu egiten du Kroaziaren independentzia horiek lehenik ematen badizkio. Irudian, kroaziarrak federal koartelen aurrean independentzia ospatzen.



## Amazoniako yanomamien lurak babestuko ditu Brasilek

BRASILIA

Fernando Color de Mello Brasileko lehendakariak hila-bete honen 19rako jarri zuen yanomami indiarren lurren neurri eta mugak ezartzeko epea, herenegun iturri ofizialek adierazi zutenez. «Selva Libre» operazioak indiarren babes eremuak ezartzeaz gain yanomami eskualdeetan dauden ia 20.000 garinpeiro edo urre meatzarien kanporaketa du helburu.

Indiarren arazoa aztergai izan zuen bileran Color de Mellok ia 700 milioi kruiseiro (bi miloi dolar) erabiltzea erabaki zuen operazioa aurrera eramateko. Lehendakariak beste sei milioi dolarreko dirulaguntza eskatuko dio Kongresuari operazioarekin jarraitu eta oraindik gelditzen diren sei mila garinpeiroak lurralde haietatik botatzeko, Errepublikako lehendakari-tzaren bozeramaleen arabera.

Operazioa 1990. urtearen inguruan hasi zen Amazoniako basoetan legez kanpoko 60 hegazkin pista suntsituak izan zirenean. Ohianean bizi diren 18.000 inguru yanomamien arerio nagusia den kontrol-gabeko hustirakuntza ekonomikoa mugatzeko hartu du erabaki hau Gobernuak. Garinpeiroen arriskua momentuz konpontzeak ez du indiarren kultura kontutan hartzen.

## AI: «Munduko 141 estatutan giza eskubideak bortxatzen dira»

Urteroko txostenean torturak, ez bidezko atxiloketak eta tratu txarrak salatu ditu

**A**mnesty International (AI) erakundeak atzo salatu zuen azken urtean 141 estatutan torturak, ez bidezko espetxeratzeak eta exekuzioak egin zirela. Urteroko txostenean, AIk adierazi du mundu osoan giza eskubideak bortxatzen direla, kontzientzi presoak daudela eta 100 bat estatuk tortura sistema erabiltzen duela.

K. ALDABE / DONOSTIA

Horrez gain, presoei tratu txarrak egiten zaizkiela ere salatu du AIk. Txostenean adierazten da Irak-ek Kuwait hartu zuenean egin ziren exekuzioek eta torturak erakutsi zutela Gobernu askok giza eskubideak babesteko duten gaitasunik eza.

Txostenean gaineratzen dutenez, giza eskubideen errespetuan aurrerapausuak eman badira ere (Nelson Mandela askatu zuten, Berlineko harrisia erori zen...), mundu osoan bortxatzen dira giza eskubideak.

Europar ere horrela gertatzen da, AIk dionaren arabera, abusurik handienak, tratu txarrenak, gatazka etnikoengatik edo talde nazionalistek eginiko eskaerengatik izaten dira batez ere.

AIk Jugoslaviako Kosovo probintziko albaniarren kasua aipatu du. Aurten mila albaniarrek 60 egunez espetxean egon behar izan zuten, bide baketsuen bidez beren aldarrika-



AIk Poliziaren indarkeria ere salatu du urteroko txostenean.

✓ **Espanian, Frantzia, Albanian, Austrian, Grezian, Italian, Portugalen, SESBn eta Jugoslavian Poliziak bere botereari esker bortxaketak egin zituen.**

pen nazionalistak egiteagatik. Agiriak azpimarratu egiten du Espainian, Frantzia, Albanian, Austrian, Grezian, Italian, Portugalen, SESBn eta Jugoslaviako Federazioan Poliziak bere botereari esker bortxaketak egin dituelako frogak daudela.

Asiako zenbait estatutan, beren ideia politikoak agertzeagatik oposi-

zioko taldekideak atxilotu zituztela ere azaltzen du AIren txostena.

Afrikan, kontinente honetako zenbait estatuk erreforma politikoak egiteko asmoak agertu zituen, Benin eta Zambian hain zuzen. Baina estatu gehienetan ez zioten torturatzeari, politikoak espetxeratzeari edo desagertzeak bultzatzeari utzi.

## EEBBk prest daude Pretoriari ezarri zigorrak altxatzeko

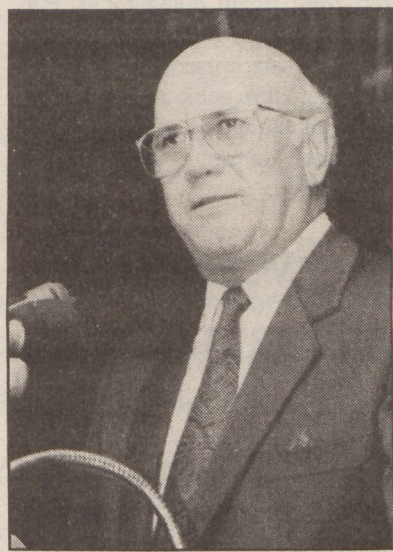
K. ALDABE / DONOSTIA

George Bush, EEBBeko lehendakaria Hego Afrikari ezarritako zigorrak ekonomikoekin amaitzeko prest dago eta ziurrenik aste honetan emango du neurri hauekin amaitzeko agindua, funtzionari iparramerikarrek diotenaren arabera.

Funtzionari hauek adierazi zuten James Baker-ek, EEBBeko Estatu idazkariak lehendakari iparramerikarri azaldu ziola Pretoriako Gobernuak preso politiko guztiak askatzear daudela.

Preso politikoak askatzen baditu, Frederik De Klerk-en Gobernuak santzio ekonomikoak kentzeko EEBBek ezarritako bost baldintzak beteko lituzke, aurreko laurak bete bait zituen: «Apartheid sistemarekin amaitu, larrialdi egoera altxatu, alderdi politiko demokratiko guztiak legalizatu eta Pretoriako Gobernuak buruzagi beltzekin negoziaketak hasi».

Hauek ziren EEBBeko lehendakariak inoiz jarri nahi izan ez zituen zigorrak ekonomikoak kentzeko baldintzak. Izan ere, 1986an EEBBek Hego Afrikari santzioak ezartzea erabaki zutenean, garai hartan lehendakaria zen Ronald Reagan eta Bush lehendakariordea ez bait zeuden ados, Pretoriako Gobernuarekin ziztuzten harreman onak haustea su-



Frederik De Klerk.

J. PARKIN.

posatzen bait zuen erabaki horrek. Pretoriak esan du preso politikoak askatuko dituela, baina «preso politiko» horiek ez dira Afrikako Kongresu Nazionalak (ANC) izendatutako «preso politikoak». Dena den, funtzionari iparramerikarrek esan zuten bezala, EEBBek nahiago dute De Klerken hitza, ANCREna baino.

EEBBen ustezko erabakiak ez dio inolako pozik emango zigorrak ekonomikoak mantentzearen aldekoa den ANCri. Nelson Mandelak ANCko Kongresuaren amaieran adierazi bezala, «gure jarrera argi dago: zigorrak mantendu behar dira».

## LABURREAN

### NUKLEAR

egitarau sakona zuen Irak-ek

Nazio Batuen Erakundeari (NBE) Irakek eman dion material nuklearrei buruzko txostenak, irakiarrek «egitarau nuklear zabal eta oso aurreratua» zutela azaldu du, Energia Atomikoaren Nazioarteko Agentziak (AEIA) dioenez. Aurrez agertu gabeko irakiar programa nuklearraren berri eman du bertako gobernuak, NBEren azterketa taldeari oztipoak jarri ondoren. Ekipo eta material nuklearrei buruzko txostenak NBEko Segurtasun Kontseiluaren erabakiak bete ditu azkenean.

### EUROPAKO

aztertzaile misioa Albaniara

Europako Batzordeak aztertzaile talde bat bidali du Albaniara bertako egoera ikertu eta Kooperazio eta Garapen Ekonomikorako Erakundea (OCDE) osatzen duten herrialdeen laguntza ekonomikorik jaso dezakeen ezartzeko, iturri ofizialen arabera. Erregimen komunista zaharrentzako mailegu eta laguntza hauek giza eskubide eta demokraziaren printzipioen babesaren baldintzapekoak dira.

### TXINA: 800

hildako uholdeen kausaz

Txinan egindako euriteek 800 heriotz baino gehiago eragin dituzte dagoeneko eta egoerak okerrera egiteko aurrikuspenak alertan jarri du Gobernuak. Miseria gorrian gelditu dira 30 miloi pertsona eta 3.000 miloi dolarrekoak izan daitezke galerak. Alerta egoera aitzakiatzat hartuz, «alderdiaren gidaritzapean gauditu behar du herriak edozein oztipo» adierazi zuen Jiang Zemin Txinako Alderdi Komunistako idazkari orokorrak.

### EEBB: Ingurugiroa ekonomiaren aurretik

Estatubatuarren gehiengoa prest dago ingurugiroa babesteko atzerakada ekonomikoak jasan edo zergak ordaintzeko. Ingurugiroa hazkunde ekonomikoaren gainetik jartzen dute, sondeo baten arabera. Elkarriketatuen % 74k dioenez, Gobernuak ingurugiroari lehentasuna eman beharko lioke. Gehienak «neurri gogorren aldekoak» dira eta ingurugiroaren kontrako akatsak delitu izatearen aldekoak.

## nazio arazoak / gutxiengoak

Israel

### Juduen pareko baina pobreago

Drusoak

Israel eta lurralde okupatueta-ko arabiarren artean badago komunitate bat Intifada altxamendu edo borrokan parte hartu ez duena: Drusoak dira. Sekta xiita heterodoxoa dira Drusoak —misterioitsu eta esoteriko fama daukate—, mundu islamikoan nahiko txikia —500.000 lagun inguru— eta Ekialde Erdian kokatutakoa. Siria, Libano eta Israeleko eskualde menditsuetan kokatzen dira gehienbat, baina inon ere ez dira nagusi, gutxiengoa baizik.

Israelen, bi eskualdetan bizi dira, 1967an Siriari konkistatutako Golan gainetan, eta iparraldeko Galilea probintzian. Guztira, 85.000 inguru dira, eta gutxiengo bat diren arren, kontzentratuta bizi dira herriska txikietan. Hau da, herri erabat drusoak daude herri juduen ondoan, gutxitan bizi dira nahastuta.

Israeleko Gobernuak ez ditu erreprimitu drusoak lurralde okupatueta-ko palestinarrek —musulman sunnitak eta kristauak dira arabiar hauek— beza-

la. Baina diskriminazio xumeagoa jasaten dute gaur egun, era ez zuzenean: juduek finantz laguntza handiak lortzen dituzte Gobernutik, baina drusoek ia ezertxo ere ez. Hain argia den diskriminazio hori salatzeko, protesta gogorrak burutu zituzten mila bat drusok maiatzaren Gobernuaren egoitzaren aurrean Jerusalem. Han protestak ari zirela aurre egin zioten David Levy Atzerri ministro israeliarrari. Levyk gogor erantzun zien: «Isildu zaitezte! nor uste duzue zaretela?».

■ **Israelen** 85.000 inguru druso bizi dira, gehienak Galilean eta 13.400 Golan eskualde okupatuan. Azken honetan nagusi dira demografikoki, 10.000 judu eta 1.000 arabiar suniten ondoan.

■ **Sirian** 250.000 inguru lagun dira, Hauran eskualdean bizi dira batez ere eta ez dute integrazio arazo gehiegi.

■ **Libanon** 150.000 inguru dira, eta paper nabarmena jokatu dute bertako gerra zibilean, Walid Jumblatt-en gidaritzapean.

Israel



## FUTBOLA

# Realak atzo aurkeztu zituen Carlos Xavier eta Oceano

Toshackek aspaldidanik zuen helburua errealitate bilakatu da

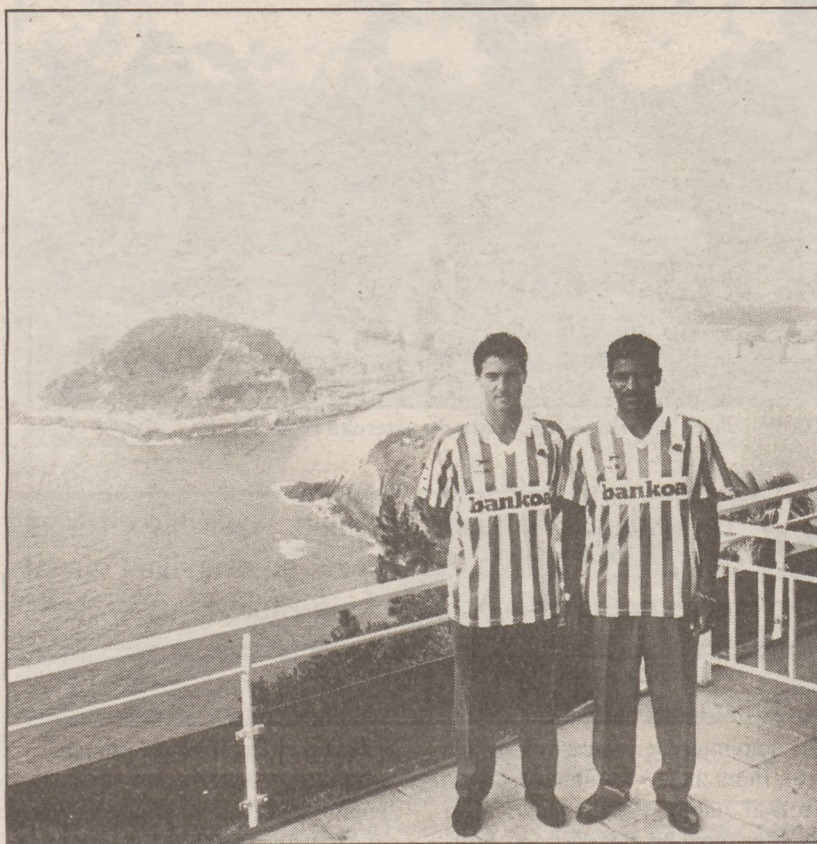
**O**ceano eta Carlos Xavier Realeko jokalar berriak aurkeztu zituen atzo Iñaki Alkizak Donostiako hotel batean. Bi portugaldarrak pozik agertu ziren hemengo komunikabideen aurrean egin zuten lehen agerraldi ofizialean. «Beren bizitzako» kontratua sinatu dutela diote biek.

MIKEL ARRIETA / DONOSTIA

Azken egunetan, edo asteetan, zurrumurru, albiste... izan dena atzo ofizialki gauzatu zen. Carlos Xavier eta Oceanok igandean sinatu zuten kontratua Donostiako taldearekin, eta Iñaki Alkiza lehendakariak atzo aurkeztu zituen komunikabideen aurrean.

Alkizak prentsaurrekoan ideia garrantzitsua azpimarratu nahi izan zuen, eta haren hitzak nahiko esanguratsuak izan ziren: «Hiru urterako sinatu dute, eta kontratua amaitu arte geurean izango direla espero dut, britainiarrekin gertatu ez den moduan». Sporting de Lisboarekin tirabira handiak izan dituztela onartu zuen, «baina Toshack biziki interesatua zen Carlos Xavier eta Oceano Donostiara ekartzeko, eta behar beste etsi dugu».

Realeko lehendakaria pozik agertzen zen, «aspaldidanik genuen helburua zen, eta azkenean, nahi bezala gauzatu da». Realean ohizkoa den bezala, atzoko aurkezpenean ez zen diru kontuez hitzegi. Komunikabideetan azaldu denez, Realak 150 milioi pezetako eskaintza egin zuen hasiera batean, eta Sporting de Lisboa 100 milioi gehiago eskatuz



Carlos Xavier eta Oceano ofizialki Realeko jokalar dira jadanik. C. VILLAGRAN

erantzun zuen. Portugaleko komunikabideetan egun hauetan azaldu denez, Realak 325 milioi pezeta ordaindu dizkio Lisboako taldeari bi jokalarientzat.

**JOKALARIAK POZIK KONTRATUAREKIN** Bi jokalariek behintzat oso pozik azaltzen ziren sinatu dutenarekin. Portugaleko Ligan jokalariek ez dute hemen bezala irabazten, eta handik ateraz gero diru gehiago jasotzen dute. Bi jokalariek bat zetozen, «gure bizitzako kontratua sinatu dugu» esaterakoan.

Toshackek gustokoak dituen bi jokalar hauek Realeko zelai erdia indartu asmoz datoz Donostiara. Biak hogeitabederatzi urtekoak, Oceanok eskubi aldean jokatu du. Carlos Xavierrek berriz Toshacken hain gustokoa den «pibote» postuan jokatu du, orain arte Agirrek edo Richardonek bete duten tokian. Hala ere, Atkinsonek eta Aldridgek utzitako hutsuneak betetzera datoz portugaldarrak. Carlos Xavierrek ez du horretaz hitzegi nahi, «bi jokalar horiek goi mailakoak dira. Ni ez nator izar bezala, taldeko jokalaria izateko asmoz baizik».



Loren aurrelaria. RAMON BASALDUA

## Kevin Richardonek Evertonekin fitxa dezake datozen egunetan

DONOSTIA

Carlos Xavier eta Oceanoren fitxaketa burututa, orain Luis Garcia mexicarra da hurrengo helburua. Horretarako bi aukera daude: Kevin Richardson saltzea edo Espainiako Federazioak ostiralean laugarren atzerritarra onartzea.

Lehenengo aukera datozen egunetan gauza daiteke. Cheslea taldearekin negoziazioak itxi dira, baina orain Everton taldea da Richardson fitxatu nahi duena. Jokalariaren ordezkaria eta Everton taldea atzo bildu ziren, eta akordioa bide onetik badoa ere, Alkizak atzo kontua geldituta dagoela adierazi zuen.

Jokalariek nahiko argi du ez dela Donostiara itzuliko, dena den beste talderik aurkitzen ez baldin badu ezinbestekoa izango du Toshacken aginduetara jartzea. Hemendik joan

aurretik Realean jarraitu nahi zuela azaldu zuen britainiarrek, baina gauzak nola joan diren ikusita, Evertonera itzultzeko irrikitan dago.

**LORENEN KASUA LUZERAKO** Loren kasua ez dago hain garbi. Athleticeko aurrelaria oportetana da momentu honetan, eta ostirala bitartean ez da itzuliko. Athleticek eta Realak iritzi kontrajarriak dituzte. Lertxundik 100 milioitako salneurria ezarri dio aurrelariari, eta Realak gehienez 80 ordaindu nahi ditu.

Bilbotarrek 300 milioi ordaindu zituzten lehengo urtean, eta orain ez dute «behera» jo nahi. Jarrera honek «topo» egiten du Iñaki Saezen iritzierekin. Bilbotarren entrenatzaileak ez du aurrelaria taldean nahi eta lehenbailehen saltzeko eskatu dio Lertxundiri. Realean kontrako ja-

rrera soma daiteke, erosi nahi dute baina ez daude 100 milioiak pagatzeko prest. Denborak, edo behar bada jokalariek, esango du zer gertatuko den.

## SASKIBALOIA



Ramon Rivasek ezeztatu egin du Real Madriden eskaintza jaso duenik. FOLAUDE

## Taugresek ez du Rivas salduko eskaintza ugari izan arren

GASTEIZ

Real Madrid saskibaloit taldeak 100 milioi pezeta eta Romay eskaini dizkio Taugresi Ramon Rivas pibotagatik, Gasteizko taldeak onartu zuenez. Rivas Puerto Ricon jaioa da, baina nazionalitate espainiarra du eta ondorioz ez du atzerritar posturik betetzen.

Eskaintza hau ez da baina Taugresek izan duen bakarra. Barcelonak ere begi onez ikusten du Rivasen fitxaketa eta Real Madridek baino diru gutxiago eskaintzen badu ere, Lisard eta Galilea gazteak uzteko prest agertu da. Bi jokalar hauek Romay baino interesgarriagoak dira gasteiztarrentzat, pibot postuan Roman Carbajo fitxatu berri bait dute. Gainera, Romayk arazo ugari izan du

azken denboraldian eta ez dirudi elitean denbora luzez egoteko gai izango denik.

**LIGA IRABAZTEKO TALDEA** Joxean Kerejeta. Taugres-Baskoniarren lehendakariak Espainiako Liga Txapelketa irabazteko gai izango den taldea osatu nahi du, bi urteko epean. «Ez ditugu taldearentzat beharrezkoak diren jokalariek salduko, eta Ramon Rivas horietako bat da», ziurtatu zuen Kerejeta.

Taugresen inguruan itxaropen handiak sortu dira taldeko lehendakariaren ustez eta horregatik ahalik eta talde indartsuena egitera behartuta dago. Hala ere, «eskaintza asko hobetzen badute, saltzera behartuta aurki gaitezke».

## Taugresek ez du oraingoz Fulton kontratatzeke erabakia hartuko

L.K.G. / GASTEIZ

Derrick Fulton jokalaria kontratatzeke Taugresek egin dituen negoziaketak bertan behera gelditu dira «kirol aldetiko erabakiari» dago-kionez, atzo Baskoniako agintaritzak adierazi eman zuenez. Gasteizko taldeko buruek adierazi zuten bezala, «datorren urteko jokalarien zerrenda da une honetan zehaztu beharreko kontua» eta honi eman nahi izan diote lehentasuna.

Jakina denez, Derrick Fulton-ek ezin izango luke erabateko espai-

niartasuna lortu datorren urteko martxora arte. Beraz, printzipioz, 1.93ko jokalar beltza ez litzateke 1991-92ko Taugreseko partaide izango aipatu hilabetera iritsi arte. Ondorioz, oraindik zehaztu barik dauden Ramón Carbajo edo Carlos Dicientaren fitxaketetan dirua erabiltzea nahiago izan omen dute Baskoniako agintariek, Fulton-ena beranduago konkretatzen saiatzeko. Gainera, Bilboko pibota nahiz Pamesako base-ohiaren fitxaketak aste honetako egunetan gauzatu nahi dituela esan du Kerejeta.





Tourra 91



Inaki Gaston.

CARLOS VILLAGRAN

**Inaki Gaston: «Adi egon behar da eta aukerak aprobeztatu»**

REIMS

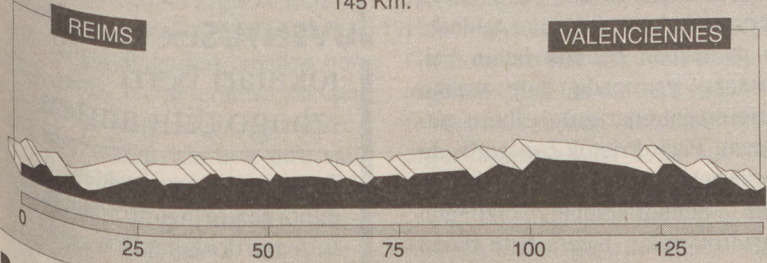
Inaki Gastonek hiru itzuli handiak korrituko ditu aurtengo denboraldian. Txirrindulari bizkaitarrak maila ona erakutsi zuen Vueltan eta Giroan eta azken honetan mendiko sailkapena irabaztea ere lortu zuen. Tourreko aurreneko etapetan trope-laren aurrekaldean egon da beti, «aukera baten bila. Ea zorte pixka bat izaten dudana eta ondo jarraitzen du-dan».

Clasek bere lehenengo Tourra du aurtengoa eta taldearen helburua etapa bat irabaztea da. Gastonen ustez garrantzitsua aurrean egotea da, aukerak aprobeztatu. «aukeraren bat bilatu behar da, ihesaldi batean sartu eta etapa irabazten saiatu. Edozein momentutan atera daiteke, adi ego-nez gero».

Pedro Delgadok ez du Tourra nahi bezain ondo hasi. Lehen etapa haue-tan denbora gehiegi galdu du, baina hala ere espainiarra forma onean da-go. Atzokoan ihesaldi saioa egin zuen, «nire indarrak neurtzeko as-moz», esan zuen Delgadok. Orain arte galdutako denbora berreskura-tzeko itxaropena ere azaldu zuen, «galdutako guztietan berreskuratzea lortu bait dut».

REIMS - VALENCIENNES

5. ETAPA  
145 Km.



**REIMS-BALENCIENNES** etapa korrituko da gaur, Tourreko bostgarrena hain zuzen ere. Etapa honek 145 kilometro ditu eta ihesaldiak egiteko ibilbide aproposa da. Montcorneteko mendatea, laugarren mailakoa izango da etapako zailtasun aipagarriena. Aurreko egunetan bezala tropela bateratua helmugaratzea espero da eta sprintean Abdoujaparov izango da garaipenerako faborito nagusia, orain arte bi etapa irabazi ondoren.

## Guido Bontempik garaipenera eram-an zuen Abdoujaparov etapa luzeenean

Delgado, Bugno eta Indurainen erasoak indargeak eta alferrikakoak atzo

**D**jamolin Abdoujaparov sovietarrak irabazi zuen Dijon eta Reims arteko etapa amaigabea, sprint luze eta ikusgarrian. Carrera taldeko sprinterrak Guido Bontempiren itzalpean egin zuen azken kilometro t'erdia, eta Olaf Ludwig atzean utzi zuen helmugan. Delgado, Bugno eta Indurain erasoan saiatu ziren, alferrik.

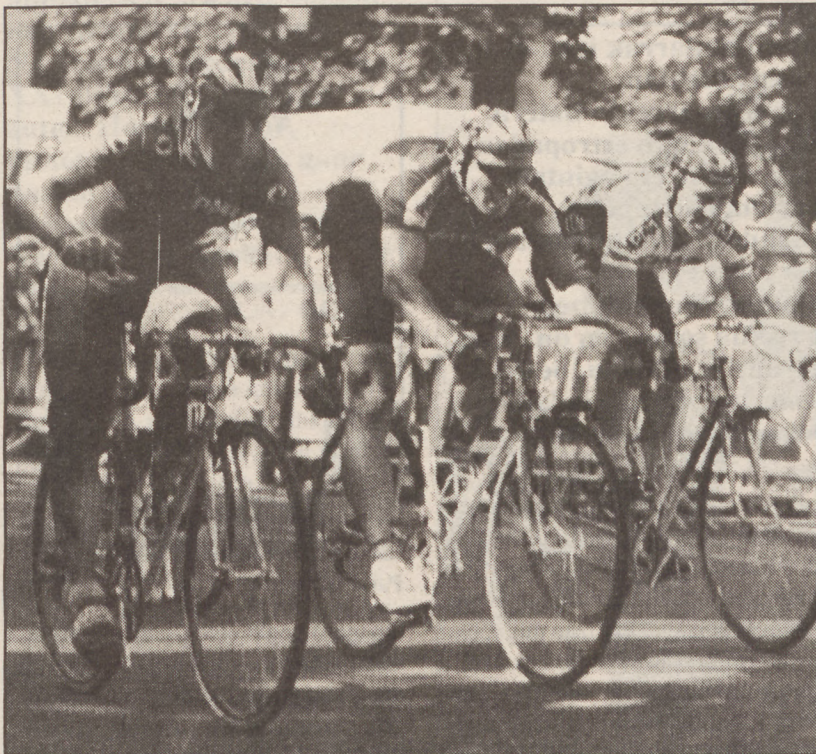
REIMS

Dijon eta Reims arteko 289 kilo-metroak amaitezinak bihurtu ziren atzo, batez ere Valerio Tebaldi (Ga-torade), Ben Van Itterberg (Histor-Sigma) eta Guy Nulens (Panasonic) txirrindularientzat. Hirukote honek azken kilometroak tropelari aurrea hartuta egin zituen, baina azkenean ezin izan zioten abantailari eutsi. PDM, Carrera eta Panasonic taldeek erritmo arras bizia ezarri bait zuten etapa amaieran, Ariosteari lekukoa hartuta.

Reimseko sprinta ikusgarria izan zen, bortitza. Bontempi taldekidea-ren gurgilari jarraitu zion Abdouja-parov sovietarrak, ezin hobe, eta inor ez zen sovietarra aurreratzeke gai izan. Johan Museeuw belgiarra ia hesiaren kontra ere bota zuen, baina Lotto taldearen protestak ez zuen ezertarako balio izan. Abdoujapa-rovek eskuratu zuen etapa garaipena, eta Ariostea taldeko Rolf Sorense-nek lidergoari eutsi zion.

**ZORTZI ORDUKO EKINA**

Zortzi ordu luze behar izan zituzten atzo ko-rredoreek etapa ama-itzeko, eta ihesaldi saioak ugariak izan ziren. Lehen Grand Mallet mendatea iragan berririk sortu zen; Peter De Clercq, Thierry Claveyrolat, Eduardo Chozas, Jerome Simon eta Claudio Chiappucci 45 segundu-ko aldea lortzera iritsi ziren 145. ki-lometroan, baina txirrindulari arris-kutsuegiak dira eta tropelak azkar antzera irentsi zituen. Anaiak jaso-



'Abdoula-k' indarrean irabazi zuen Reimseko helmugan.

tako jipoi guztiei ordaina eman nahian edo, Lawrence Roche izan zen hurrena erasoan, 236. kilome-troan. Hamar kilometro besterik ez zuen iraun ordea irlandarraren aben-turak.

Jarraian Van Itterbeeck, Nulens eta Tebaldi izan ziren tropeletik al-degin zutenak. Minutu bateko aldea besterik lortu ez arren, hirurak pri-meran moldatu ziren elkarlanean, eta helmugatik bost kilometroa arte tro-pelak ezin izan zituen irentsi. Bien bitartean, Champillon mendate sa-murrean Delgado, Bugno eta Indu-rainen erasoaldiak etorri ziren. Kon-fidantza handirik gabe botatakoak hala ere, eta guztiz alferrikakoak. Lemond, Breukink eta Alcala lasai ibiltzeko moduan dira, mendia iritsi artean bederen, hurrengo egunetan ere gainerantzeko 'faboritoek' atzo bezala jokatzeko badute. Egia esanik,

ibilbideak ere ez zuen ezertarako aukerarik eskaintzen.

Hainbat zuzendarik gogor kriti-katu dute atzoko etaparen gehiegiz-ko luzera, zentzu handirik ez zuela gaineratzeko. Eta kontuak kontu, Reimseko helmugan egindako sprinta izan zen atzo merezi izan zuen bakarra. Carrera taldeak, Guido Bontempiren eskutik primeran prestatu zion bidea Abdoujaparov-i. Eta honek Tourrean bigarren etapa irabazteko aukera ez zuen alferrik galdu. Iskanbilarik ere izan zen az-ken metroetan, sovietarrak oztopo egin bait zion Johan Museeuw bel-giarrari, ia hesiaren kontra botatze-raino. Abdoujaparov ondotik Ludwig, Kelly, Schurer, Raab eta Museeuw sartu ziren helmugan. Van Poppel bost minutura heldu zen, Champillon mendatetxoan tropele-tik atzera geratu ondoren.

## Sailkapenak

Etapako sailkapena

1. Abdoujaparov (Car) ... 7h.49.14
2. Olaf Ludwig (Panasonic) .. d.b.
3. Sean Kelly (PDM) ..... d.b.
4. Jan Shur (Gatorade) ..... d.b.
5. Uwe Rabb (PDM) ..... d.b.
6. Johan Musseuw (Lotto) ..... d.b.
7. Phil Anderson (Motorola) . d.b.
8. Laurent Jelabert (Toshiba) . d.b.
9. Andreas Kappes (Histor) ... d.b.
10. Remig Stumpf (Histor) ..... d.b.
11. E. Vanderaerden (Buckler) . d.b.
12. Jelle Nijdam (Buckler) ..... d.b.
13. M. Fondriest (Panasonic) .. d.b.
14. J. Claude Colotti (Tonton) . d.b.
15. Patrick Verscheuren (Lotto) . d.b.
16. Sean Yates (Motorola) ..... d.b.
17. F. Quevedo (Amaya) ..... d.b.
18. Dimitri Kornishev (TVM) . d.b.
19. C. Laveine (Castorama) .... d.b.
20. Atle Pedersen (Tonton) ..... d.b.

Sailkapen orokorra

1. R. Sorensen (Ariostea) . 16.21.21
2. Greg Lemond (Z) ..... 10era
3. Eric Breukink (PDM) ..... 12ra
4. Sean Kelli (PDM) ..... 14ra
5. D. Abdoujaparov (Carrera) . 23ra
6. R. Dhaenens (Panasonic) .. 33ra
7. Bruno Cornillet (Z) ..... 50era
8. Raul Alcala (PDM) ..... 1.02ra
9. M. Vermote (R.M.O) .... 1.12ra
10. Jaermann (Weinmann) . 1.18ra
11. T. Marie (Castorama) .... 1.24ra
12. Rolf Golf (Ariostea) ..... 1.27ra
13. Luc Leblanc (Castorama) . 1.38ra
14. Marco Lietti (Ariostea) . 1.39ra
15. Olaf Ludwig (Panasonic) .. d.b.
16. M. Lelli (Ariostea) ..... d.b.
17. S. Pascal (Castorama) .. 1.41era
18. Gilles Delion (Helvetia) .... d.b.
19. J. C. Vagot (Castorama) . 1.42ra
20. L. Fignon (Castorama) .. 1.46ra

## FRANTZIAKO ITZULIAN EGUNKARIAREN KINIELA

**SARIA: Karrerako bizikleta bikain bat!**

### ASMATU BEHARREKOAK

- |                                                |                |
|------------------------------------------------|----------------|
| <b>A</b> Tourraren irabazlea .....             | Izena .....    |
| <b>B</b> Lehenengo euskal txirrindularia ..... | Helbidea ..... |
| <b>C</b> Taldekako irabazlea .....             | Herria .....   |
|                                                | Tfnoa .....    |

**T**xartelak egunero argitaratuko dira eta bakoitzak nahi adina erantzun bidali ahal izango du. Gutunak onartuak izateko, asteazkena hilaren 24eko data eduki beharko dute beranduenekoa postetxeko zigiluan eta, saridunaren izena hurrengo asteazke-nean, hilak 31 emango da ezagutzera.

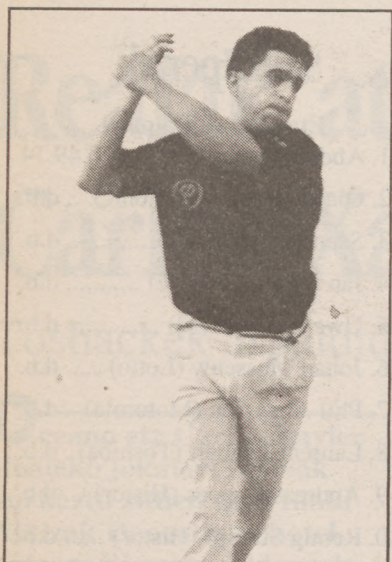
**Txartelak helbide honetara bidali: EGUNKARIA Antso Jakituna 16-1. DONOSTIA 20010**



## PILOTA

## ARRAUNA

## LABURREAN



Jose Julian Salaberria. C. VILLAGRAN

## Salaberria-Errasti eta Eugi-Errandonea finalerako lehian

IRUNEA

Patxi Eugik partidua polita jokatu bazuen profesionaletan egindako debutean, Ladis Galarzaren laguntzarekin, gaur beste horrenbeste egin beharko du Sanferminetako Torneoaren finalera sailkatu nahi badu. Errandoneak atzean laguntzen duela, Salaberria-Errasti bikotearen kontra jokatu dute Labrit pilotalekuan, eguerdiko 12.30ak aldera.

Astelehenean norgehiagoka ezin biziagoa eskaini zuten Etxaniz-Zezeaga eta Bengoetxea IV-Retegi IV bikoteek, aurreneko finalerdian. Lehenak sailkatu ziren finalera, baina tantu bakar batez irabazi zuten partidua. Zezeagak kolpe indartsua erakutsi zuen partidua aurrera joan ahala, eta horrela Etxanizek aurreko kuadroetan aukerako pilotak izan zituen tantua erabakitzeko.

Gaur irabazten duen bikoteak, beraz, Etxaniz eta Zezeagaren kontra jokatu du San Fermin Torneoako finala, hilak 14. Eta ez da erraz igaritzen nor izan daitekeen irabazlea gaurko partiduan, Labriten.

Salaberriak Eskuz Binakako Txapelketan maila goreneko jokoa erakutsi zuen, eta Patxi Eugik debutean zaletu guztiak liluratu bazituen, atzelarien arteko norgehiagokak erabaki dezake partidua. Piloteoan nagusitzen denak aurrelariari tantua amaitzeko aukera ere emango bait dio. Ez litzateke batere txarra aurreneko finalerdian besteko emozioa izatea gaur Labriten.

### Karteldegia

#### Gaurko partiduak

**LABRIT.** Bergara II - Santi / Arteaga - Aldazabal II. San Fermin Txapelketa: Salaberria - Errasti / Eugi - Errandonea. **EUSKAL. 16.00.** Egialde - Zestau II / Zeberio - P. Lekunberri. Elizalde - Mujika I / Matxin - Aizpuru. Altuna - Ezkurdia / Arregi - Barreneetxea. Lezea - Iturralde / Urrutia - Auzmendi.

**EZKURDIA. 17.00.** Aperribai - Bilbo / Mayo - Alberto. Arrasate II - Enrike / Alberdi - Barrondo. Urizar II - Goya II / Ube - Retolaza.

## Prieto: «Bai Erreka, bai Yolarekin aurten oso itxaropentsu gaude»

Sanjuandarren entrenatzaileak Kontxa du helburu nagusitzat

**S**anjuandarrak izan dira azken urteotan, sanpedrotarrekin batera, Kantaurikoko estropaden animatzaile eta agintari. Aurten, Koxtapeko lehendakari-entrenatzaile den Paco Prietok gainontzeko txalupen arriskua somatzen du, Orio, Arraun eta Kaiku, besteak beste, indartsu bait dabilta.

MANU ETXEBERRIA / PASAIA



Paco Prieto.

CARLOS VILLAGRAN

aipagarria egin zuten sanjuandarrek.

**EGUNKARIA.**— Bakarrik zortzikoa eta lemaizindun laukoa eraman zenuen Legutiora?

**PRIETO.**— Mikel Prego gure lemaizainaren ezbeharraren ondorioz, klubean izugarritzko zirrara nagusitu zen. Hamar egun pasa eta gero mutila agertu zen arte Koxtapen aktibitate guztiak gelditu genituen. Hamabost egun pasa zirenean, berriro hasi ginen entrenatzen, baina zortzikoa eta laukoa bakarrik prestatzea erabaki genuen. Espainiako Txapelketetan eskuratu genituen bi dominak, zilarrezkoa zortzikoa eta brontzezkoa laukoan, guretzat arrakasta handiak izan ziren, azkeneko asteotan egun asko galdu bait genituen.

**EGUNKARIA.**— Azken urteotan gertatu ohi den antzera, arraunlari «olimpikoak» izango dira «Erreka» oinarria?

**PRIETO.**— Zortzikoko mutilak seguruenik titullarrak izango dira.

Trainerilatik bi edo hiru, eta gainontzekoak jarleku higikorrekotaldetik. Aurten gure koadrilan arazorik handiena pisua da, mutil handiak oso, batezbeste 80 kilokoak dira. Dena den, San Ignazio eguna arte «Yolarekin» nahastu egingo ditugu zenbait estropadetara joateko, ia behartuta bait gaude.

Yola traineruko gazteek badakite dagoeneko garaipena eskuratzea zer den, orain dela hamar egun Elantxobeko Bandera irabazi bait zuten. Paco oso itxaropentsu dago.

**EGUNKARIA.**— «Yolako» gazteak «zaharren» eredu jarraitu asmoz dabilta?

**PRIETO.**— Iaz oso denboraldi ona egin zuten. Estropadak irabazi eta Kontxarako sailkatu ondoren, bertan oso ondo aritu ziren, bostgarren postua eskuratu. Benetan aipagarria da Kontxako estropadan egin suten 20.20 minutuko denbora. Bikaina. Izan ere, egun txalupa gutxi egin lezakete horrelako marka.

**EGUNKARIA.**— San Pedroz gain, ze talde ikusten dituzu indartsu?

**PRIETO.**— Oriko puntan ibili beharko du, noski. Iazkoa ez zen normala, zeukaten koadrilarekin zeharo gaizki aritu ziren. Aurten berri, Kortaren etorrerarekin motibatuagoak daude. Ez dakit nola aterako zaien jendea jarleku higikorrean eta finkoan nahasten ibiltzea. Hondarribia ahul samar ibili zen Pasaia estropadan. Arraun Lagunakekoek berri, egokitze denboraren ondoren ondo ibiliko dira. Bizkaiko bi dira kontutan hartu beharrekoak: Santurtzi, beti itxurazko trainerua aurkezten duelako azken urteotan; eta Kaiku, itxuraz mutil talde ederra du eta.

## Kontxako 20 minutuen muga gainditzea da helburua

M.E. / PASAIA

Egunotan oihartzun handiz korritzen ari den Tourrean, azken urteotan gertatzen ari den bezalaxe, non txirindulari ugari denboraldi osoa lasterketa horreterako prestatzen duten, euskal arraunketako taldeak, edo puntakoan behinik behin bai, Kontxako estropada dute urteko (azarotik entrenatzen) helburu nagusitzat. Paco Prietok oso garbi du horrela behar duela izan, eta baita ere azken denboraldietan bizilagun sanpedrotarrekin batera bete duten iharduera bikaina eta, ondorioz, beste taldeenganako abantaila handia dutela: «Kontxan hogeitasegundutatik jaisten jakin behar da, eta gutxi gara (San Pedro, Santurtzi eta gu) hori lortu dugunok.

Aurten ere hor inguruan ibili nahi dute, eta ahal izanez gero beste guztien aurretik, noski!



Kontxako estropadari begira prestatuko dute sanjuandarrek denboraldia. C. V.

## BALTICOKO atletak Barcelonan egotea eskatu du Carrandek

Letonia, Estonia eta Lituaniako atletak Barcelonako Joko Olimpikoetan parte hartzea arazo politikoen gainetik dago, Francois Carrandek esan zuenez. Nazioarteko Batzorde Olimpikoko (COI) zuzendari orokorrak hiru errepublika eta SESBko Batzorde Olimpikoarentzat irtenbide bateratua aztertzen ari dela esan zuen. Balticoko atletak SESBko izenarekin ez partehartzeko erabakia hartu dute eta Barcelonan COIren banderapean jokatzeko eskaria egingo dute.

## CARL LEWIS ez da Lausannen izango lesionatu ondoren

Carl Lewisek ez du parte hartuko gaur Lausanneko Atletismo Sari Nagusian, probaren antolatzaileek jakin erazi zuten. Lewisek zainturatua izan zuen eta Estatu Batuetara itzuli zen tratamendua jarraitzeko. Santa Monica atletaren lesioa ez da larria eta oraingoz aste honetan bakarrik izango da pistetaik kanpo. Lewisek Tokioko Munduko Txapelketan hartuko du parte eta ez dirudi lesioak kalterik egingo dionik.

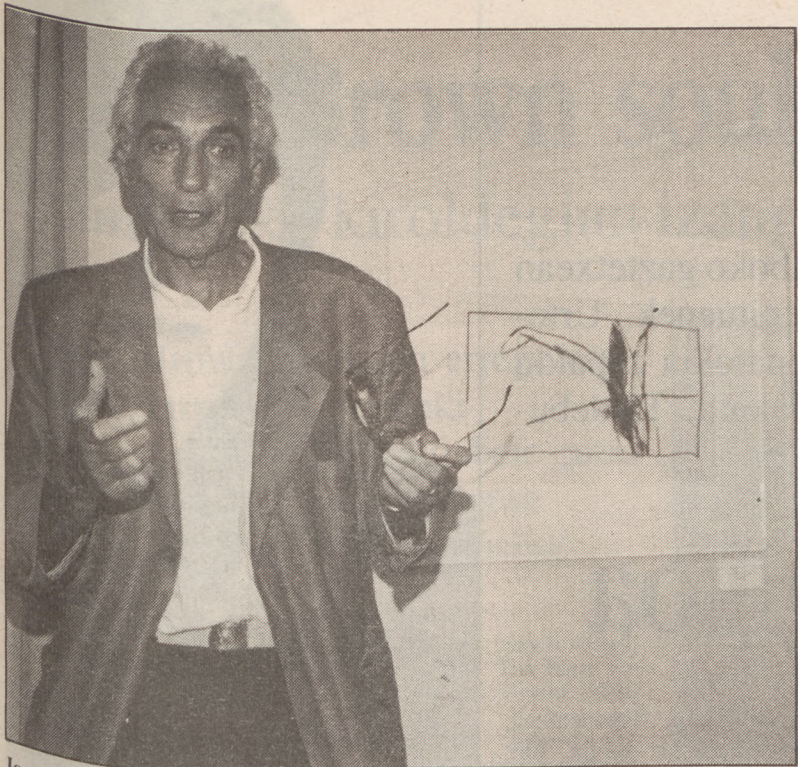
## RDA zeneko igerilariak boicota egin dezakete

Ekialdeko Alemania zeneko (RDA) igerilariak datorren Europako Txapelketa boicoteatzeko erabakia hartu dezakete, agintariak beren entrenatzaileak eta teknikoez indarrez ezentzea erabakitzen badute. Igerilari hauen esanetan, lehengo RDAko teknikoez Mendebaldeko Alemaniakoak baino hobekien dira eta horri esker lortu dituzte hain emaitza onak. Igerilariak dopatzeaz salatzen dituzte Mendebaldekoak. Ekialdeko teknikoez, eta ikerketak bat egin dute dagoeneko, emaitzarik azaldu ez bada ere.

## JUVENTUSEK zortzi jokalaria berri izango ditu aurten

Torinoko Juventus taldeak 2.560 milioi pezetan inguru ordaindu ditu aurtengo denboraldiko fitxaketak. 1991-92 denboraldirako zortzi jokalaria berri erosi ditu Agnelliren taldeak, hauetako bi atzerritarak. Jurgen Khler eta Stefan Reuter alemaniarrek dira Juventus fitxaketa garestienak, bien artean 1.000 milioi pezetan baino gehiago.





Joan Fernandezek kronologikoki antolatu du bere erakusketa.

JOSE SIMAL

## Joan Hernandezen obra grafikoa dago ikusgai Bilboko Museoan

G. AGIRRE / BILBO

Joan Hernandez Pijuan Barcelonako artistaren 1982-90 urteetako obra grafikoa ikusgai dago atzotik Bilboko Arte Ederretako Museoan.

Bere burua definitzea gustokoa ez duen Hernandezen esanetan, kronologikoki antolatua dagoen erakusketa grafiko honetan, «hasieratik amaiera arte aurrerapausu bat dago, gaian zein teknikan, baina beti oso gutxi landuriko mundu baten barruan». Ikuspuntu teknikotik, berriz, erakusketa, akuaferte, urtinta, mar-go sikua, litografia, linolio eta seri-grafiaz osatua dago.

Barcelonako Arte Ederretako irakasle honek, oso gai gutxirekin egiten du lan. «Lur eremu txiki baten inguruan espekulatzen dut. Paisaiaren aurrean kokatzen naiz eta ia beti mugimenduan dauden gauzak aukeratzeko ditut, batetik bestera doaze-

nak». Artista kataluniarrak «obsesio pertsonaltzat» ditu bere lanak.

Hernandezek, grabatua grabatugatik lantzen duten artistak ditu gustokoen, eta zentzu honetan, Picasso edota Txillidaren lanak zaizkio interesgarri. Pintura ere lantzen duen artista honentzat grabatuak aberastu egin du bere pintura, pinturak ordea, ez du eragin izan grabatuarengan. «Grabatuak konnotazio ezberdinak, neurtuagoak, eskaintzen dizkit eta baita irtenbide berriak ere. Obraren aurrean jartzeko modu berri bat aurkitu dut, era askoz ere zuzenagoa».

Grabatua, egun, Espainian bazter-tuegia dagoela dio Hernandez Pijuanek, ez ordea, herrialde garatuagoe-tan, besteak beste, EEBBetan, Suedian... Ildo honetatik, grabatua lantzen ez duen jendea, «grabatua bigarren mailakotzat hartzearen erruduna da, grabatua errazagoa dela uste bait dute».

## Arles da argazkiaren hiri nagusi XXII Topaketetan

L. ETXEHARRETA / BAIONA

Argazkia eta honen inguruko Arleari eskaintzen zaion nazioarteko topaketa handienetarik bat dago Proventzako Arlesen. Uztailaren 11n bukatzen dira ekintza ofizialak baina abuztuaren 15a arte 28 erakusketa nagusi geratuko dira.

Txistea da 'Arlesiarra' ez dela inoiz ikusten, baina argazki irudien eremua dela Arles ez da inongo dudarik. Hogeitabigarren emaitza honetan, inoiz baino erakusketa eta animazio gehiago dago. Uztailaren 15etik abuztuaren 15a arte hiru sail nagusietan banatzen dira argazki erakusketak: 'Hego Amerika' bate-tik, 'Argazkilaritzaren muga berriak' bestetik eta azkenik 'Beste aurkiberriak'.

Uztailaren 6tik 11ra arte, egunero eguerditan Argazkilaritzaren Eskola Nazionalen mahainguruak daude antolatutak, bezpera, arratsean 'Antzoki Antikean' izan gertakarietaz. Hauek, argazki erakustek pantaila

handietan, sari emateak, Aeropos-tala, Jack Kerouac, Romeo Martinez, Québecekoen lanak edo Sioux in-dioetaz egin argazki zaharrak dira, nahas-mahas, eklektismo handian. Elkarretaratze edo topaketa hauen inguruan, asteburu honetan iragan dira 'Irudi profesionalaren Eguna'.

Mexicotik dator dirudien aur-tengo Arlesen sorpresa: 30 argazki-lari mexicarren lanak daude ikusgai. Hauen artean aipagarri dira bereziki Graziela Iturbide eta Juan Rulforen argazkilaritza lan desberdinak. Rulfo idazlea, 1986an hil zenak, 6.000 argazki egin zituen 1945 eta 1956 urte bitartean.

Horien aukeraketa bat dager, Me-xicoren bizia agertzen duena. Gra-ziela Iturbide, emakumeen argazki-laritzat jotzen denak, E. Smith beka ardietsi zuen. Mexicon argazkilarit-zaren sortzaile den Manuel Alva-rez-Bravoren ikasle izan dena gaur egun handienetarik da, herriko egu-neroko biziaren itxuraldatzaile eta fantastikoaren ager arazle.

## Nazioarteko argazkilari onenen XXI biltzarra aurkeztu zuten Gasteizen

Hasiera emango dion euskal argazkilarien erakusketa gaur inauguratuko da

**G**ertakizun kultural mordoan Gasteizko uda honetan, hilaren 29tik abuztuaren 2ra arte egingo den Aragozi-Artearen Nazioarteko Federazioaren XXI Biltzarra aurkeztu zuten. Horren barne, motorrak berotzeko, gaur hasiko da "Euskal Argazkilariak 150 Urte Geroago" erakusketa.

LUIS KARIOS GARCIA / GASTEIZ

Espainian bigarren aldiz egiten den «foto amateurren munduko biltzar» honek garrantzi handiko zen-bait erakusketa ekarriko ditu Euskal Herrira, atzo Gasteizen Paulino Ori-be XXI Biltzarreko lehendakariak aditzera eman zuenez. Argazki-Ar-tearen Nazioarteko Federazioaren (FIAP) Kongresuan berrehun bat biltzarkidek parte hartzea espero du-te, baina erakusketak hasiko dira hi-ria girotzen uztailaren 29tik abuztua-ren 2ra bitartean egingo duten kong-resu baino lehen.

Era honetan, gaurtik bertatik San Prudencio aretoan ikusgai izango den euskal argazkilarien erakusketaz gain, beste hiru izango dira. Hala no-la, bidaien pasadizoetaz aritzen den 'Argazki Biziduna' izeneko eskai-niko da Kultur Etxean hilaren 15etik aurrera, Juan Antonio Latorreren es-kutik. Aipatu egunetik ere, Europa Gizarte Etxean, Espainian inoiz azaldu ez den 'FIAP-Kodak-Award' erakusketa izango da, eta azkenik, Amara aretoan, hilaren 19tik abuz-tuaren 11ra arte, 'Monochrome Print XXI. Bi Urterokoa'. Berrehun bat argazkirekin osatutako 32 herrial-deko erakusketa hau ere ez da sekula Espainian izan.

Argazki eskaintza kultural horren inguruan, FIAPen XXI Biltzarra be-ra egingo dute Gasteizen. Paulino Oribere esanetan, «argazki ama-teurra gaurkotzea nahiz FIAPeko



Paulino Oribe XXI Biltzarreko lehendakariak aurkeztu zituen ekitaldiak. OIALDE

inskripzio gehiago lortzea» dira hel-buruak. Federazio horretan dauden 65 herrialdeetako 35 naziotako or-dezkariak etorriko dira, kongresuan Gipuzkoa eta Bizkaian barrena ibili-ko direnak. Oribek adierazi zuenez, herrialde horietatik biltzarkideek egingo dituzten ibilalditxoak «rally fotografikoak» egiteko erabiliko di-tuztela.

### EUSKAL FOTOTEKA BULTZATZEKO

Bi urtean behin egiten dira biltzar horiek, eta gainera, Gasteizko FIAPeko lehendakaria hautatuko du datozen lau urteetara-ko. Grezia eta Holandarekin lehiatu behar izan zuen Gasteizek biltzarren tokia erabakitze orduan, «bai-na azkenean, kongresuak egin ahal izateko Gasteizek dituen ahalbideak aintzat hartu zituzten», esan zuen Oribek. Kongresuak sei milioi peze-

ta inguruko aurrekontu «txikia» du.

Francisco Javier Allende Vital Kutxako lehendakariak "Euskal Ar-gazkilariak 150 Urte Geroago" era-kusketa aurkeztu zuen, eta EAEko Argazki Elkartearen Federazioak emaniko fotoen bidez eratu duten bilduma dela adierazi. «Etorkizu-nean egin daitekeen Euskal Fototeka nahiz Argazkiaren Euskal Museoa bultzatzeko xedez jorratu dugu era-kusketa», esan zuen Allende.

Gainera, duela 141 urtetik Kutxak jaso dituen fondo fotografikoen bil-duma osatzeko, Sancho el Sabio Fo-toteka izeneko aukera aztertzen ari direla komentatu zuen. Allende jakinarazi zuen bezala, «egunotan Gasteizen izango diren adituen pre-sentziaz baliaturik, Vital Kutxaren fondoak digitalizatzeko eta bideo laserrez eskaintzeko aukera aztertu-ko dugu».

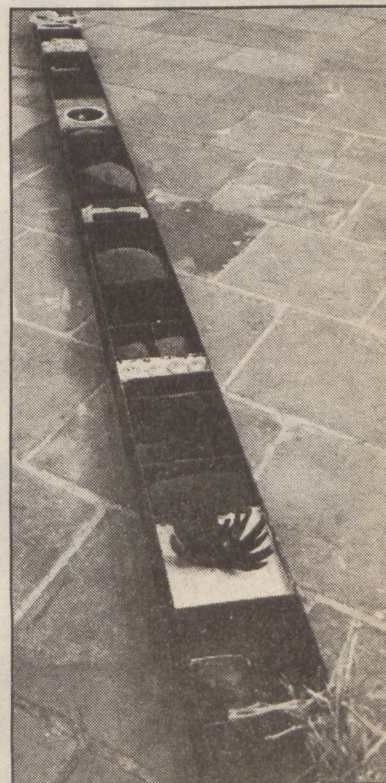
## Sandra Tucci brasildarraren artelanak San Telmo museoan

I.B. / DONOSTIA

Atzotik hasi eta uztail osoan San Telmoko Vanguardia aretoan San-dra Tucci brasildarraren errelieve eta eskulturak ikusteko aukera dago. Sao Paolon 1964an jaioetako artista honek aipatutako lanez gain zortzi minutuko bideo bat ere erakutsiko du, Xavier Lozanorekin egindakoa, hain zuzen ere. Burnia, porlana, pig-mentua, terziopeloa, margotutako papera, lastoa, plastikoa eta beste zenbait materiale erabiltzen ditu bere lanetan. Artista horren artelanen oi-narrian izadiaren zzati parte batzuei buruzko ausnarketa dago, baita an-tagonismo zenbaiti buruzkoa ere, ha-la nola, bizitza-heriotza, egia-gezu-rra eta betirakoa-behin behinekoa.

Sandra Tucciren objektu, eskul-

tura eta gainontzeko arte lanek ira-dokitzen duen poesiak bi galdera di-tuzte oinarri oinarrian. Nola aurki dezakegu artean izadiaren lortatza? Mundua eta artearen arteko harre-man goxoa nola berreskuratu deza-kegu? Lanek, materia ez organiko-ekinak direlarik izadia adierazten, imitatzen dute; honela izaki hilen itxura hartzen dute. Mundua erretra-tatu eta irudi natural batek artearen historian bere lekua berrartzeko bi-dea da. Bere obra batean, adibide bat jartzeko, dekorazio papera, konke-tako katea, soka eta porlanaztu eta margotutako loreak erabiltzen ditu. Oso gauza finak egiten ditu, sarritan oso materiale zakar eta ez ohizkoe-kin. Arteak pertzepzio natural baten xarma eta zatzada erromantikoa aur-kitu nahi ditu.



'Cabeça Vertebral'. CARLOS VILLAGRAN



# Cancer Moon

Euskal Herriko talderik bereziene-  
tako bat da Cancer Moon. Aspalditxo  
kaleratu zuten euren lehen plastikoa.  
Berria osatzeko nahiko abesti dituzte.  
Horrela frogatu ahal izan genuen

duela ia hiru aste Bilboko gaztetxean  
zuzenean entzun genituenek. Urte-  
bete zeramaten eszenatokia zapaldu  
gabe. Jaio, hazi, bilakatu. Taldebu-  
ruekin solasaldi bat.

## Ilargiaren eragin magikoa

GORKA JIMENEZ / BILBO



91/06/23. Ilargi erdia.  
Bilboko gaztetxea. Esze-  
natokian Cancer Moon:  
baxua eta bi gitarrak alde

batean, erdian bateria eta bere aurrean  
abeslaria eserita. Mikrofonoari eutsita,  
kamalei baten antzeko irudia hartzen.  
Soinua ona da, abesti gehienak berriak.  
Arazo teknikoak direla eta, kontzertua  
amaitu beharrean daude. Besterik gabe  
Jon Zamarripa (gitarra) eta Josetxo  
Anitua (ahotsa) taldeburuengana hurbil-  
tzen naiz beraiekin hitzegiteko asmoz.  
Arazorik ez.

«Urtebete generaman zuzenean jo gabe.  
Ikus ahal izango zenuenez taldekide be-  
rriak ditugu: Roper (La Casa del Amor  
ohia) gitarran, bateria Jonekin Los  
Extraños eta Primitivos taldeetan aritu  
zena eta azkenik Alfonso baxuan. Nahi-  
ko komeria izan ditugu hauek aurkitze-

ko, horregatik ez genuen zuzenean as-  
paldi jo. Urtebete ondoren lehen kon-  
zertu eta osaketa berria izateko pozik  
gaude».

**EGUNKARIA.**— Eszenatokian hartu be-  
rri duzun jarrerak harritu nau, Josetxo  
hain estatiko ikusteak batipat.

**JOSETXO.**— Lehen dena kanporatzen  
nuen. Azkenaldi honetan beste puntu  
batean nago, prozesu batean. Ez dakit  
berriro aurrekora itzuliko naizen, natu-  
ralagoa den zerbait aurkitu nahi dut. Ia  
mugitu gabe ahotsean kontzentratu nahi  
dut indar guztia, agian. Ahotsarekin es-  
perimentatzea gustatzen zait. Dantza eta  
saltorik egin gabe baina gorputzarekin  
ere dena kanporatzeko modu berri bat  
aurkitu nahi nuke.

**EGUNKARIA.**— Soinu berriak aurkitu  
nahi dituzuela ere suposatzen dut.

**JON.**— Bai noski. Ez dugu soinu jakin  
bat eduki nahi, soinu ezberdin asko bai-  
zik. Dena den guk geu izan nahi dugu.  
Dena asmatua dagoenez, ezin dugu ori-  
ginalak izan, beraz, pertsonalak izaten  
ahalegintzen gara beti. Jendeak Cancer  
Moon horrela ulertzea gustatuko litzai-  
guke. Beste Lp bat kaleratzeko abestiak  
sobran ditugu, horietako batzuk zuze-  
nean jo ditugu eta abesti zaharrekin ez  
dute zerikusi handirik. Talde baten bi-  
lakaera derrigorrezkotzat jotzen dugu.

**EGUNKARIA.**— Bigarren lana plazara-  
tzeko abestiak dituzuela diozue. Polar  
disketxearekin urrian bukatuko zaizue  
kontratua...

**JOSETXO.**— Polarrekin ez dugula  
ezer egingo argi dago. Horri buruz  
ez dago ezer hitzeginda, ezta sina-  
tuta ere. Zigilu batzuk gure atzetik  
dabiltzala esango dizut baina ez  
dugu batere zehaztu. Ahalik eta  
agudoen baina presioarik jasan ga-  
be elepe berria argitaratzea izango  
litzateke gure asmoa. Disketxeekin  
ez dugu oso esperientzi ona izan.

**EGUNKARIA.**— Beharbada Euskal  
Herriko disketxe askok zuengan  
aurkitzen duten arazo bakarria in-  
gelese abestearena da.

**JOSETXO.**— Begira, hori txorake-  
ria iruditzen zait. Betidanik entzun  
eta gustatu zaidan musika ingele-  
sez abestua izan da. Ingelesarekin  
eroso sentitzen naiz, esaldiak askoz  
ere markatuagoak dira. Fonetikoki  
musikari ondo datorkion hizkuntza  
da. Ingelesa moldagarriagoa da az-  
ken finean. Gainera Suedian, Ale-  
manian... taldeek ingelesez abesten  
dute, eta guk zergatik ez? Argi dago  
talde guztiak euren musika ahalik  
eta jende eremu zabalenengana  
zuzendu nahi dutela. Guk Euskal  
Herrian, Espainian eta ahal bada  
urrutiago saldu nahi dugu.

Josetxo Anitua (Canzer) eta Jon  
Zamarripak (Libra) badute diotena

esateko arrazoirik. Esperientziak  
eman dien arrazoia alegia. Jon,  
CM-en jo aurretik Primitivos eta  
Los Extraños taldeetan aritu zen.  
Josetxo aldiz, La Tercera en Dis-  
cordia eta Jugos de Otros taldeetan.  
Cancer Moonekin iraupen luzeko  
maketa pare bat atera zuten 'Built  
on Fire' eta 'Marble Wave' izene-  
kin eta beranduago etorriko zen  
'Hunted by The Snake' euren lehen  
plastikoa.

**EGUNKARIA.**— Euskal Herriko  
musika egoerari buruzko eritzirik?

**JON.**— Ilunpean talde interesgarri  
asko dagoela uste dut. Ea sortu be-  
rri diren zigiluekin aurrera egiten  
duten. Berrikuntzen aldetik Lusty  
Men taldearen elepea oso ona iru-  
ditzen zait. Bestalde M-ak interes-  
garria iruditzen zait. Nere ustez  
kanpoko kopiatzen ahalegintzen  
den jende asko dago. Adibidez orain,  
lehen itxiak ziren zenbati girotan rap-a  
sartzen ari da. Bitxia benetan.

**JOSETXO.**— Talde batzuek formula ber-  
dinak behin eta berriro errepikatzen di-  
tuzte eta norabide bakarrean doaz. Kan-  
poko musika entzuten dut batipat. Ez  
dakit, ez naiz izenik ematera ausartzen.

Prentsa espezializatuaren aldetik oso  
kritika onak jaso ditu Cance Moonek.  
Musika aldizkarietako zerrendetan eu-  
ren elepeak goiko postuak lortu ditu.  
Dudarik gabe, kritika on hauek ez daude  
arrakasta komertzialarekin orekatuta.  
Honetaz aparte esan behar euren plasti-  
koa Espainiako musika aldizkari bate-  
tako zuzendariak produzitu ziela eta  
arazo dezente izan zituztela. Ondo ikasi  
zuten. «Gure hurrengo lana, guk produ-  
zituko dugu».

«Kazetari izateko sugearri samarra  
izan behar da» dio Josetxok. Ez nien

**AHALIK ERA** agudoen  
baina presiorik jasan gabe  
elepe berria argitaratzea  
izango litzateke gure as-  
moa. Disketxeekin ez du-  
gu oso esperientzi ona  
izan.

galdetu badaezpada ere 'Hunted by The  
Snake' ('Sugegorriarengatik ehizatua')  
lanaren izenburuak, kazetarietako zeri-  
kusirik duen ala ez. Ez dio ardura. Can-  
cer Moonek abesti berriak ditu eta noiz  
plastifikatuko dituzten zain gaude. Eus-  
kal Herriko talderik interesgarri eta be-  
rezienetako da. Cancer Moon: Ilargi-  
aren eragin magikoa beraiekin daramate.



Josetxo Anitua, abeslaria.

# Musika

### KOORDINATZAILEA

Gorka Jimenez

### ERREDAKZIOA

Lorea Agirre

### LAGUNTZAILEAK

Xabier Arzak

Asier Bergaretxe

Haritz Monreal

Asier Balberde

Joseba Zaballa



Jon Zamarripa, gitarrajolea.



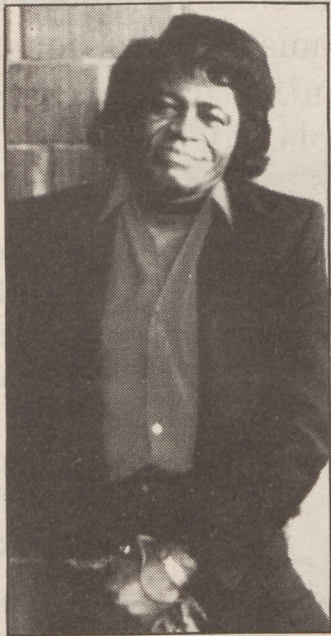
Disko berri bat osatzeko abesti berriak sobran ditu talde honek.



# James Brown soularen aita eta aitona

## Miarritzeko kiroldegian izango da musikaria larunbat honetan

**J**ames Brown, soularen errege eta beltz harrotasuna ozenki aldarrikatu zuena, orain hilabete gutxi irten zen gartzelatik, bi urteren ostean. Bere askatasuna, musika



'Say It Aloud - I'm Black I'm Proud' (1968) lanarekin Amerika Beltzaren erabateko aldarrikapena ekarri zuen.

mundura itzulera, disko bat, bilduma bat eta bira batekin ospatu du. Atzo Montreux-en jo zuen, larunbat honetan Euskal Herrian izango dugu, zuzenean.

Hilabete pare bat da gartzelatik atera dela. Sei urtetako gartzela zigorra zuen eta 'jarrera onagatik' bi egin ditu barruan.

('Maitasunaren gatibu') etorri zen. Lan berri honekin merkatu zuria bereganatu zuen, beltzarekin batera. King Records-ekin kontratua hautsi zuen. Ondoren 'Out Of Sight' ('Ikusmiratik kanpo'-1964) eta 'It's Man's Man's Man's World' ('Gizonaren mundua da'-1966) milioika disko saldu zituen garai honetan. 'Say It Aloud - I'm Black I'm Proud' ('Esan Ozenki, Beltza naiz eta Harro nago'-1968) lanarekin Amerika Beltzaren erabateko aldarrikapena ekarri zuen. Politikan sartu zen. Behin, Lyndon Johnson lehendakariak pertsonalki zoriondu zuen hirurogeiko hamarkadako istilu arrazialak baretzen lagundu zuelako, telebista egiten zuen programa bat medio zela. Soul artista eraginkorrena zen James Brown. Dantzarako musika egiten zuen, jazz, erritmo afrikarrak eta funka nahastuz. Hirurogeitamarreko hamarkadan 'The Godfather Of Soul' ('Soularen aitona') zen, geroago bere buruari 'The Minister Of New Super Heavy Funk' ('Super Heavy Funk berriaren ministroa') izena jarri zion. 1976an 'Body Heat' ('Gorputzaren beroa') albuma kaleratu zuen. Berrogei milioi disko saldu zituen lan berri honekin.



Egun hauetan musika beltza, zinema beltza, negrotasuna orokorrean modan dagoenean, James Brown talde berri ugarien erreferentzi puntua da. Hilabete pare bat da gartzelatik atera dela. Sei urtetako gartzela zigorra zuen eta 'jarrera onagatik' bi egin ditu barruan. Soularen aita, jadanik aitona, eszenategira itzuli da berrogeitamarrogei urte dituelarik.

Negozioak bere esku hartu zituelako lortu zuen hori.

'Live At The Apollo-ren' atzetik pop estiloko 'Prisoner Of Love'

funtseskoa zen. Muhammed Ali-ren atzetik Amerika beltzaren askatsunaren pertsonifikazioan bilakatu zen. Aberatsa zen eta arrakasta zuen.

## Subrovniks australiarrak Bilboko Gaztetxean gaur

BILBO

Australiako beste musika talde batzuei bideak zabaltzeko balioko duen kontzertua izango da gaur Bilboko gaztetxean. Asteazkena eta Bilboko gaztetxea kontzertu honetarako lekurik egokiena (espazioagatik diogu) ez bada ere, Subrovniks taldea ikustek zaur merezi duela.

Australiar laukote hau lauogeiko hamarkadaren bigarren erdialdean elkartu zen eta ondoren taldea osatu zuen. Taldekideak Beast Of Bour-

bon, Scientists, Hoodo Gurus, James Barker Experience eta beste zenbait taldeetatik datoz. Australiako banden historia idatzi dutenak daude beraz talde honetan. Lehen singlea Radio Birdman eta New Christ-eko Rob Younger-ek produzitu zuen: 'Fireball of Love 88'. Ondoren iraupen luzeko bi lan grabatu zituzten. Bigarren eta azkena den 'Audio Sonic Love Affair' diskoa aurkeztuta datoz gaur. Australiako rock and rolla era berezietan egiten dute, armoniosua nahiz batzutan latza.



Dubrovniks taldea.

### KONTZERTUAK

#### ENTZUTEKOAK

##### Asteazkena, 10

● **Anje Duhalde** eta Amuriza Lazkao Maizpide euskaltegian arituko dira.

● **Dubrovniks** Australiarrak Bilboko gaztetxean izango dira, gaueko bederatzieta.

##### Osteguna, 11

● **Utikan**, Zer Arraio eta Eraso, Donostiako Añorga auzoan gaueko hamabietatik aurrera.

##### Ostirala, 12

● **Tapia eta Leturia** Zumaiako plazan izango dira.

● **Jereday** Donostiako Que Te Cuento tabernako asteroko kontzertuan.

##### Larunbata, 13

● **James Brown** Miarritzeko kiroldegian zazpi t'erdietatik aurrera.

● **Piztiak** eta **Anje Duhalde** Bizkaiko Forua herrian izango dira gaueko hamaiketatik aurrera.

● **EH Sukarra**, Su Ta Gar eta Anestesia taldeek Itziarrko pilotalekuan joko dute.

● **Sociedad Alkoholika** Arabako Marieta herrian.

● **Amancio Prada** Barakaldo Antzokian izango da.

##### Igandea, 14

● **Piztiak** Hernaniko La Bodega tabernan izango da arratsaldeko zortziretatik aurrera.

● **Sociedad Alkoholika** Alegiko gaztetxean izango da.

##### Asteartea, 16

● **Tahures Zurdos** Barakaldoko Herriko plazan izango da, gaueko hamaika t'erdietatik aurrera.

### DATOZENAK

● **Cicatriz RIP** eta **Lusty Men** uztailaren 20ean Bergarako Txibiston izango dira.

● **Elvis Costello** eta **The Rude Five** uztailaren 27an, Anoetako kiroldegian.

● **M-ak**, **Baldin Bada**, **Potrotaino** eta **Delirium Tremens** Ordizian hilaren 19an, gaztetxearen aldeko kontzertuan.

**BERTSO: HOP DISKAK**

PILAR KALEA, 1. IRUN 20300  
Junkal eliza ondoan



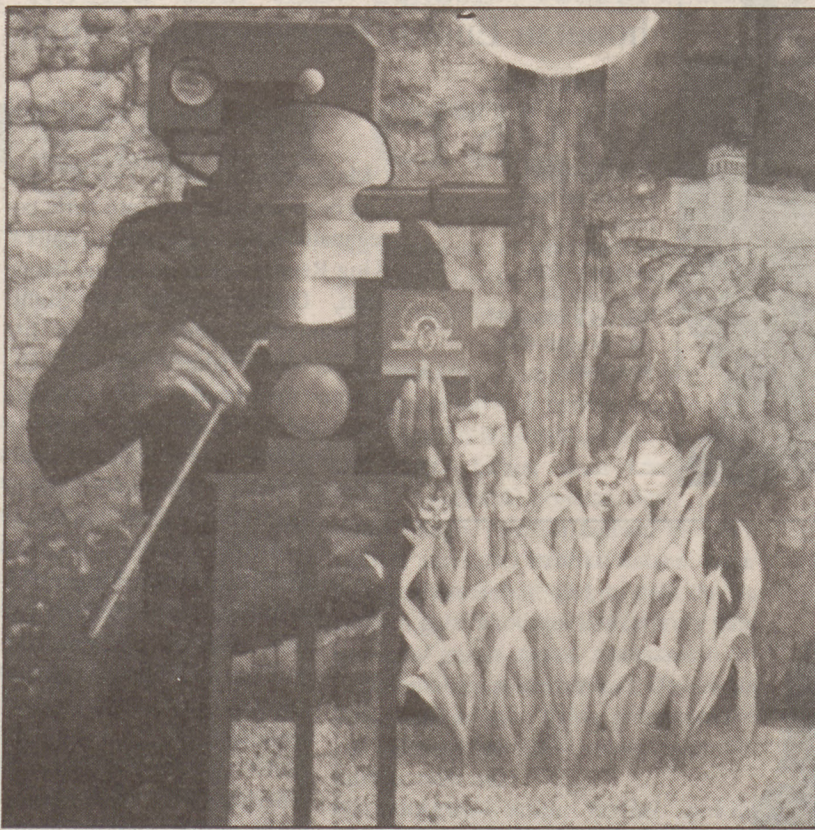
# Attenborough-ri eskainiko zaio aurtengo Donostiako Zinemaldia

Azken hamarkadan oscarren bat jasotako filmeak ikusiko dira Ondarretan

**A**urtengo zinemaldian Richard Attenborough aktore eta zuzendari britainiarraren atzera begirako erakustaldia egingo da, berak, produktore, aktore eta zuzendari bezala parte hartu duen filmerik onenak emanez. Ondarretan azken hamarkadan oscarren bat irabazi duten filmeak emango dira.

INAKI BASTARRIKA / DONOSTIA

Richard Attenborough aktore eta produktore britainiarrari eskainitako saila izango da aurtengo Donostiako XXIX nazioarteko zinemaldiaren bereizgarrietako bat. John Sturges-en 'The great escape' (1964) eta Bryan Forbes-en 'Seance on a wet afternoon' filmeetan nabarmendu zen eta 1982an zuzendari eta filmerik onenaren oscarra jaso zuen 'Gandhi' filmearekin. Aurki Charles Chaplin-ren bizitza pantailaratzeko asmoa duen 68 urtetako britainiar honek gerrateen aurkako eta gizakien askatasunaren aldeko jarrera izan du beti. Donostiako zinemaldian bere bi pelikula sarituak izan dira: 1960an 'El golpe del siglo' (Mendeko kol-



Donostiako Zinemaldiko kartela, Cannesen aurkeztu zuten.

pea) filmearekin Zulueta saria eman zitzaion aktoreei eta 1964ean 'Seance on the wet afternoon' filmean gizonetako aktorerik onenaren saria eman zitzaion.

Sail ofizialeko filmeez gain

'Zabaltegi'-n beste zinemalditan aurkeztutako pelikulak emango dira eta Ondarretako pantaila handian gauero azken hamar urtetan oscarren bat irabazi duten filmeak ikusgai izango dira. Badu beste erakargarri-

✓ John Sturges-en 'The great escape' (1964) eta Bryan Forbes-en 'Seance on a wet afternoon' filmeetan nabarmendu zen eta 1982an zuzendari eta filmerik onenaren oscarra jaso zuen 'Gandhi' filmearekin.

rik zinemaldi honek; Ferrari zine kartelgile frantziarraren erakusketa eta 'Madame Bovary', 'Eva al desnudo' eta zenbait filme entzutetsutan erabilitako jantzien erakusketa, biak ere Donostiako Udaletxean.

Aurten lehen aldiz kaian pantaila bat jarriko da irailaren 20tik 27ra, normaltzat jotzen diren egoerak onartzen ez dituzten pertsonaiak protagonista diren filmeak ikusiko dira. Aurtengo zinemaldia iragartzen duen kartela Ameztoy margolariak egin da, kartelarekin ohizkoa ziren Kontxako barandila eta farolak alde batera utzi eta zeozer desberdina egin du. Paperera pasatako olioan aktore ezagunen buruak agertzen dira, James Dean, Charlot, Woody Allen, Audrey Hepburn eta abar.

**Euskarazko aldzikariaren proiektua haurrentzat**

M.E./BAIONA

Iparaldeko Euskal Kultur Erakundea, haurrentzat euskarazko aldzikari baten ateratzea bultzatzen ari da, Euskal Herri osoan plazaratua izan litekeena.

Aldzikari berri hau 4 eta 8 urte artekoentzat pentsatua da. Heldu den urte hasieran plazaratua izango litzateke hilabetez moduan. 3.000 ale izango dira guztira. Euskal Kultur Erakundeak aldzikaria moldatzeko Toulouse-ko (Frantzia) argitaletxe batekin harremanak izan ditu.

**Atzo hasi zen Marseillako 17. Folklore Jaialdia**

MARSELLA

Atzotik hilaren 19ra bitarte, Marseillako hirian zortzi herrialdetako taldeak bilduko dira, Hamazazpigarren Nazioarteko Folklore Jaialdia izango den honetan. Argentina, Espainia, Rumania, Senegal, Ukraina, Estatu Batuak eta Frantziako folklore taldeak gonbidatu ditu 1927an sortu zen Marseillako Chateau-Gombert taldeak.

**IRAGARKI MERKEAK Tfna.: (943) 46 90 22**

FORMIGALEN ETXEBIZITZA ESTRENATU GABEA ALOKATZEN DUT UDARAKO. (943) 59 03 48

**LOZANO ASTROLOGOA**  
ETORKIZUNA, MAITASUNA, NEGOZIOAK. (GAZTELE-RAZ, INGELESEZ, FRANTSESEZ) (943) 29.16.52

INGELES EUSKARA ETA GAZTE-LERA MENPERATZEN DITUEN AMERIKAR BATEK LANA NAHIKO LUKE DONOSTI ALDEAN.  
Tfnoa.: (943) 468577 JOSEBA

EGUN BAT 840pta/42l.  
ASTEBETE 4.160pta/208l.  
BI ASTE 7.200pta/360l.

**34x37mm**

34x37  
MODULO  
EGUN BAT 1.680pta/84l.  
ASTEBETE 8.320pta/416l.  
BI ASTE 14.400pta/720l.  
HILABETE 20.200pta/1.010l.

**SENDAGILE DENTISTA**

**J. M. ARIZALA**  
ASEGUROAK: Lagun Aro, Diputazioa, Previsia, Asisa, Capisa, Ipresa, Medifiata, Salud Data  
Ferrerias plaza, 5-entr.  
Tfna.: 45 90 45  
Amara DONOSTIA

**LES MECANICIENS**

MUSIKA TALDEA  
KONTRATAZIOAK:  
(943) 63.09.50

34x37ko  
BI MODULO  
EGUNBAT 3.360pta/168l.  
ASTEBETE 16.640pta/832l.  
BI ASTE 28.800pta/1.440l.  
HILABETE 40.400pta/2.200l.

34x37ko  
LAU MODULO  
EGUN BAT 6.720pta/336l.  
ASTEBETE 33.280pta/1.664l.  
BI ASTE 57.600pta/2.880l.  
HILABETE 80.800pta/4.040l.

**ITSASMENDI ANDOAIN**  
Tfna.: 59 32 90

**BANATZAILE OFIZIALA:**  
KNAUS/ROLLER  
Karabanak, autokarabanak moduloak.  
PILOTE/HYMER  
Autokarabanak  
JAMET/COMANCHE  
Denda erremolkeak.  
Zama erremolkeak  
SALMENTA ONDORRENGO ZERBITZU ZIURRA  
FURGONETEN ERALDAKETA  
Banatzaile Ofiziala:  
WESTFALIA/REIMO  
Estalki kengarri eta finkoak, egunean jarriak.  
Akzesorioen salmenta  
Bordaberri alde z/g (Barriarte ondoan)  
IREKITA LARUNBAT ARRATZALDEZ

ZURE OPORRAK  
**EUSKARAZ**

POLONIA-ALEMANIA  
ABUZTUAN (4-25) 34.000 pta.

TXEKOSLOBAKIA-HUNGRIA  
ABUZTUAN (4-25) 33.000 pta.

GUARA MENDIKATEA (Huesca)  
KAINOEN JEITSIERA  
ABUZTUAN (5-11) (12-19) (19-25) (26-1) 25.000 pta.

LEKU MUGATUAK  
INFORMAZIOA:  
Diputazio kalea, 3-1. eskn.  
Tfna.: 424.17.10 BILBO  
*aei bidaiak*

**oskorri**  
Disko berria  
*bi ere dantzari*  
Kontratuetarako (94) 416 31 22

**BARNETEGIAK**

| Hegoalde euskaltegia                              | Udaberria euskaltegia                              |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| ☆                                                 | ☆                                                  |
| Florida 58<br>01005 GASTEIZ<br>Tfn.: (945) 284196 | Abendaño 48<br>01008 GASTEIZ<br>Tfn.: (945) 223433 |
| Bilbo Zaharra euskaltegia                         | Gabriel Aresti euskaltegia                         |
| ☆                                                 | ☆                                                  |
| Correo 8<br>48005 BILBO<br>Tfn.: (94) 4158292     | Gran Via 24<br>48001 BILBO<br>Tfn.: (94) 4232312   |
| JM Zabala euskaltegia                             |                                                    |
| ☆                                                 |                                                    |
| Gordoniz 22<br>48012 BILBO<br>Tfn.: (94) 4221388  |                                                    |

Altza \*  
Monpas \*  
Ortizadar \*  
Rikardo Arregi \*  
(Urumea euskaltegia) \*  
**(943) 464655**  
**DONOSTIA**

**Bidaiak**  
**THINDUKI, S.A.**

|                                  |              |
|----------------------------------|--------------|
| PORTUGAL OSOA 9 EGUN             | 38.900 pta.  |
| MAROKKO HIRI INPERIALAK 10 EGUN  | 47.100 pta.  |
| MAROKKO ATLAS SAHARA 12 EGUN     | 55.900 pta.  |
| ITALIA 12 EGUN                   | 55.700 pta.  |
| ITALIA BUSA + HOTELA 11 EGUN     | 64.900 pta.  |
| PARIS HERBEHEREAK 10 EGUN        | 48.900 pta.  |
| EUROPAKO MUINA                   |              |
| ABIOIA + BUSA 12 EGUN            | 74.600 pta.  |
| INGALATERRA ESKOZIA              |              |
| ABIOIA + BUSA 11 EGUN            | 76.300 pta.  |
| ESKANDINAVIA ABIOIA 10 EGUN      | 95.300 pta.  |
| ESKANDINAVIA FIORDOAK            |              |
| ABIOIA 10 EGUN                   | 102.900 pta. |
| IPAR LURMUTURRA ABIOIA 15 EGUN   | 143.600 pta. |
| TURKIA ABIOIA 15 EGUN            | 94.400 pta.  |
| GREZIA ISTANBUL CAPADOZIA        |              |
| ABIOIA 15 EGUN                   | 94.700 pta.  |
| GREZIA ISTANBUL ABIOIA 15 EGUN   | 92.700 pta.  |
| KENIA ABIOIA 10 EGUN             | 167.000 pta. |
| INDIA NEPAL ABIOIA 20 EGUN       | 198.400 pta. |
| INDIA NEPAL ABIOIA 16 EGUN       | 203.600 pta. |
| TAILANDIA ABIOIA 13 EGUN         | 143.700 pta. |
| SINGAPUR MALAYSIA TAILANDIA      |              |
| ABIOIA 15 EGUN                   | 189.400 pta. |
| TXINA ABIOIA 21 EGUN             | 212.000 pta. |
| TXINA TIBET NEPAL ABIOIA 23 EGUN | 293.000 pta. |
| ESTATU BATUAK KANADA             |              |
| ABIOIA 15 EGUN                   | 157.000 pta. |
| MEXIKO NEW YORK ABIOIA 15 EGUN   | 189.000 pta. |
| MEXIKO GUATEMALA ABIOIA 22 EGUN  | 229.000 pta. |

FRANZISKO GASKUE, 1 / Telf.: 52 45 12 / 20100 ERRENTERIA  
ETXAGUE GENERALA, 14 / Telf.: 42 38 84 / 20003 DONOSTIA  
URDANETA, 11 Behea / Telf.: 88 72 00 / ORDIZIA  
LEGAZIPI, 8 Behea / Telf.: 72 37 76 / ZUMARRAGA



## ANTZERKIA

## ● IRUÑA

Pedro Osinagaren konpainiak 'Demasiado para una noche' antzezlan eskainiko du. Gaia-rra Antzokian 21.00 eta gaueko 12etan.

## ● MAEZTU

Gasteiz antzerki taldeak 'Comibus 91' obra antzeztuko du. 18.30etan 'Una de piratas', 20.30etan bideo emanaldi bat. 22.30etan 'Aquí no paga nadie' antzezlan. Gaueko 12etan 'El show de las Bergarako Sisters'.



## MUSIKA

## ● BILBO

OK Korral eta Dubrovniks. Gaztetxean 21.30etan.

## ● BUSTURIA

Luhartz taldearekin dantzaldia. 22.00etan.

## ● GASTEIZ

Samaniego Eskolania eta Belgikako Clari Cantulli. San Kristobal parrokian, 12.30etan. Haurrentzako emanaldia. Amigos de San Francisco taldearen eskutik. 18.00etan Gamarrako parkean.

Bihotzarrik fanfarrea Hablitas-eko parkean. 18.00etan. Malayerba. El Capital aretoan. 21.00etan.

## ● LAZKAO

Anje Duhalde eta Xabier Amuriza. Maizpideko arteo nagusian. 21.30etan.

## ● LESAKA

Mikel Markez. Atxaspi tabernan 22.00etan.

## IHARDUNALDIK

## ● DONOSTIA

Itzulpen ikastaroa. EIZIE elkarteak, Euskal Herriko Unibertsitatearekin batera ikastaro bat antolatzen ari da: 'Itzulpena: komunikazioa eta normalizazioa' izenburupean. Ikastaro hau abuztuaren 26tik 28ra bitartean burutuko da. Informazio gehiago nahi izanez gero, 42 91 66 edo EIZIE elkartera jo (Euskal Itzultzaile Zuzentzaile eta Interpretarien Elkarte).

Adolfo Schlosser-en Eskultura tailerra. Iraupena: Abuztuaren 1etik irailaren 29a arte. Inskripzioa egiteko azken eguna uztailaren 19a da. Informazio gehiago nahi izanez gero, Artelekura jo edo 47 00 21 / 45 36 62 telefono zenbakira deitu.

Sandro Galuppien Litografia tailerra. Iraupena: Abuztuaren 1etik irailaren 30era. Izena emateko azken eguna uztailaren 19a da. Informazio gehiago nahi izanez gero, Artelekura jo edo 47 00 21 / 45 36 62 telefono zenbakira deitu. Pepe Albaceteren Serigrafia tailerra. Iraupena: Irailaren

2tik urriaren 31a arte. Inskripzio eguna abuztuaren 21ean amaituko da. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, Artelekura jo edo 47 00 21 / 45 36 62 telefono zenbakira deitu.

Mentxu Galenen Pintura tailerra. Iraupena: Abuztuaren 21etik irailaren 20a arte. Inskripzio eguna abuztuaren 9an amaituko da. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, Artelekura jo edo 47 00 21 / 45 36 62 telefono zenbakira deitu.

Arte Garaikideko Museo eta Zentrueri buruzko mintegia. Uztailaren 22, 23 eta 24ean izango da. Zuzendaria: Santos Zunzunegi. Izena emateko epea uztailaren 17an amaitzen da. Informazio gehiago Artelekun edo telefono zenbaki honetan: 45 36 62 / 45 37 44.

## ● HONDARRIBIA

Dantza ikastaroa. Hiru txanda izango dira: uztailaren 22tik abuztuaren 2ra, abuztuaren 5etik 16ra, eta 19tik 30era. Ikastaroa Zaindua Gaztetxean izango da. Izena emateko telefono honetara deitu: 64 31 98.

## ● IRUN

Ahots eta espresio ikastaroa. Irakaslea Anne Marie Le Tron izango da eta koordinatzailea BAI elkarterako Ramon Albistur. Iraupena: Uztailaren 18tik 26ra. Matrikula 6.000 pezeta da. Informazio gehiago nahi duenak Irungo BAI elkartera jo edota 62 55 00 telefono zenbakira deitu dezala.

## ● ZUMAIA

Lau musika ikastaro. Piano ikastaroa György Sandorrek emango du. Kitarra ikastaroa Miguel Angel Girolletek, Jazz Boskote Italiarrak jazz ikastaroa, eta Luchi Mancisidorek musika pedagogia tailerra zuzenduko du. Ikastaro hauetan parte hartzeko Zumaiko Udaletxean eman behar da izena gaur bertan.



## ERAKUSKETAK

## ● ARRIGORRIAGA

Kultur Etxea. Arte Plastiko tailerren erakusketa. Uztailaren 25a arte.

Kultur Etxea. Marrakzi eta Pintura lehiaketako lanen erakusketa. Uztailaren 25a arte.

## ● AZPEITIA

San Agustin Eliza. Hausnarketa Barrokoak. Jesus M° Corman eta Koldobika Jauregi. Urriara arte.

## ● BAIONA

Udal antzokia. Francois Mouris, Baionako Jazz festibaleko argazkiak. Uztailaren 22ra arte.

## ● BILBO

Windsor galeria. Txus Melendezen pinturak. Uztailaren 17ra arte.

Arte Ederretako Museoa. Paula Regoren lanak uztailaren 19ra arte.



## OK KORRAL eta Dubrovniks

taldeek kontzertu bat eskainiko dute gaur

Bilbon. Bi talde hauek gaueko 9.30etan entzun ahal izango ditugu Gaztetxean.

Juan de Larrea Aretoa. Bizkaiko Elkarte Artistikoaren I Erakusketa Soziala. 55 erakusle daude guztira. Azken eguna.

Montmartre. Euskal artista talde baten lanak. Uztailaren 30era arte.

Vanguardia Galeria. Roberto Mota, Concha Elorza, Javier Diaz, Iñigo Royo eta Maria Secoren lanak. Uztailaren 30a arte.

## ● DEBA

Itziar Ama Ikastola. 'Euskal Baserria'. Uztailaren 14era arte.

## ● DONOSTIA

Arteleku. Don Herbert eta Ramon Zuriarrainen lanak. Uztailaren 13ra arte.

San Telmo Museoa. Sandra Tucciren lanak. Uztailaren 31ra arte.

## ● ERRETERIA

Iratxo galeria. Pello Etxeberria Karrenen, 'Etxekar', olio originala. Azken eguna.

## ● GASTEIZ

Europa Jauregia. Diego Bermejo-ren pinturak. Uztailaren 12ra arte.

San Prudencio aretoa. Fournier de Naïpe Museoko lanak. Azken eguna.

## ● GORLIZ

Udal erakusketa. José M. Pintoren akuarelak. Uztailaren 13ra arte.

## ● IZURA

Haize berri kultur etxea. Udaleko margo eta zizel lanak. Abuztuaren 4era arte.

## ● LEGAZPI

Kultur Etxea. Euskla jantzi tradizionalen erakusketa. Uztailaren 16ra arte.

## ● MUNGIA

Torrebillera kultur etxea. Juan Mieg-en pinturak. Uztailaren 15era arte.



## ● SOPELANA

Erakustokia. 'Ertibil Bizkaia 91'. Uztailaren 12ra arte.



## ZINEMA-BIDEOA

## ● ARRIGORRIAGA

«Unico testigo». Kultur Etxeko parkean 22.00etan.

## ● BARAKALDO

«Cyrano de Bergerac». Zuz: Jean Paul Rappeneau. 22.00etan. «Corazon salvaje». Zuz: David Lynch. 19.30etan. Bi filmeak Barakaldo Antzokian.

## ● BILBO

«El arte del Video» 11.30etan eta «Cine de Animación y Experimental de Canadá» 17.00etan. Biak, Arte Ederretako Museon.

## LEHIAKETAK

## ● DEBA

Tene Mujika Lehiaketa. Euskarazko narrazioak. Gaia librea izango da. Lanak aurkezteko epea: azaroaren 29a. Lekua: Debako Udaletxea. Informazio gehiago bertan.

## ● DONOSTIA

Bilintx VI Haur eta Gazte Literatur Saria. Bi sail egongo dira, OHO eta BBBko ikasleentzat alegia. Lehiakide bakoitzak nahi hainbat lan aurkeztu ditzake. Narrazio, ipuin luze edo nobela. Lanak aurkezteko epea irailaren 30eko eguerdiko hamabietan amaituko da. Helbide honetara bidali behar dira: Bilintx Liburudenda. Fermin Calbeton Kalea. 20003 Donostia. Informazio gehiago liburudenda edo bi telefono zenbaki hauetan: 42 02 24 edo 42 09 30.

## ● IRUN

Irun Hiriko XXII Literatur Sariaketa. Lanak euskaraz zein gaztelaniaz. Lanak aurkezteko epea: uztailaren 30a. Lanak helbide honetara bidali behar dira: Kutxa Fundazioa. Irun Hiria Literatur Sariak. Garibai 15. 20.004 Donostia. Informazio gehiago: Irungo Udaletxean eta Gipuzkoa Donostia kutxan.

## ● IRUÑA

Literatur Lehiaketa euskaraz Iruñeko udalak antolatutik. Iruñeko Udaletxean aurkeztu behar dira lanak urriaren 27a baino lehen. Informazio gehiago nahi duenak: 10 01 50 / 10 01 51 edo udaletxera jo dezala. Pablo Sarasate Nazioarteko Bibolin Lehiaketa. Edozein herrialdeko bibolinjoleek hartu dezakete parte. 30 urteko behararentzat dago antolatua.

## ● URRETUXU

Santa Anastasi Jaietako egitarauaren azala aukeratzeko lehiaketa. Edozein eratako lanak onartuko dira: argazkia, diapositiba, pintura... Lan guztiak kolorezkoak izan behar dira, jatorrizko lanak kartel, 'collage' edo antzerako moduan aurkeztuz. Lanak aurkezteko epea uztailaren 26an amaituko da. Informazio gehiago Kultur Etxean edo telefono zenbaki honetan: 72 41 70.

'Urretxu' VII Literatur Lehiaketa. Lanak aurkezteko epea uztailaren 26an amaitzen da. Informazio gehiago Kultur Etxean edo telefono zenbaki honetan: 72 41 70.

## ● ZARAUZ

X Xabier Lizardi Haur Ipuin Saria. Jatorriz euskaraz idatzitako lanak izan behar dira eta gaia libre da. Partaide bakoitzak lan bat edo gehiago aurkeztu ditzake. Lanak aurkezteko epea irailaren 10ean amaituko da. Helbide honetara bidali behar dira: Zarautzko Udaletxea. Euskara Zerbitzua. Zarautz. 'Xabier Lizardi' Literatur lehiaketarako dela adieraziz.

## DANTZA

## ● URRUÑA

Euskal dantzen emanaldia. Pitolalekuan 21.30tan.

## BESTELAKOAK

## ● GASTEIZ

Europa Cantat 11. Uztailaren 18tik 28ra ospatuko da. Gaur da azken eguna izena emateko. Informazio gehiago. Jesus Guridi Musika Eskolan edo telefono zenbaki honetan: 28 24 00.

Mikaela Portillaren, 'Por Alava, a Compostela' liburuaren aurkezpena. Zuloa liburudenda 20.00etan.

Amnistia Internazionalen urteroko Txostenaren aurkezpena. Partaideak Joxean Palma eta Jose Luis Larrucea, Gasteizko Alkoak, eta Ana Santander, orain dela bi urte t'erdia Mexicon desagertu zen Jose Ramon Garciaren emaztea. Bestalde Alren argitaralpenen erakusketa bat izango da ikusgai Herrikoia, Axular eta Linazero liburudendetan larunbaterarte.

## ● MIARRITZE

'II Guitar Master'. Uztailaren 23tik 27ra ospatuko da. Jaialdi hau ikusteko sarrerak salgai daude uztailaren 15era arte. Nahi izanez gero, telefono zenbaki honetara deitu: 59 24 20 24.



## KARTELDEGIA

## A R A B A

## • GASTEIZ

**Azul 1.** «Miami Blues». Zuz: George Armitage. Akt: Fred Ward, Alec Baldwin, Jennifer Jason Leigh / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

**Azul 2.** «Como ser mujer y no morir en el intento» / 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Gasteiz.** «Que suerte...llegaron los parientes» / 17.30 - 19.45 - 22.00.

**Samaniego 1.** «Solos con nuestro tío» / 17.00. «Martes de carnaval» / 19.45 - 22.30.

**Samaniego 2.** «Colegas a la fuerza» / 17.00 - 19.45 - 22.30.

**Samaniego 3.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 17.00 - 19.45 - 22.30.

**Samaniego 4.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 17.00 - 19.45 - 22.30.

**Mikeldia.** «El marido de la peluquera». Akt: Anna Galienna, Jean Roqueford / 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.

**Mikeldiak.** «Depredador II». Akt: Dany Glover / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

**Mikeldia.** «Solo en casa». Akt: Macaulay Culkin / 17.30 - 20.15 - 22.30.

**Mikeldiak.** «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.15 - 19.00.

**Mikeldiak.** «Matrimonio de conveniencia». Akt: Gerard Depardieu, Andy McDowell / 20.30 - 22.30.

**Mikeldiak.** «Los supersonicos». Zuz: Hanna-Barbera / 17.15 - 19.00.

**Mikeldiak.** «No le digas que soy yo». Akt: Steven Guttenberg, Shelley Long / 20.30 - 22.30.

**Mikeldiak.** «Mira quien habla también». Akt: John Travolta, Kristie Alley / 17.30 - 20.15 - 22.30.

## B I Z K A I A

## • BILBO

**Astoria.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 16.45 - 19.30 - 22.15.

**Avenida 1.** «Colegas a la fuerza». Zuz: Michael J. Fox. Akt: James Woods / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 13 gorak.

**Avenida 2.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 17.00 - 19.30 - 22.00.

**Avenida 3.** «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 11.15 - 17.00 - 18.30 - 20.00.

**Avenida 4.** «Disparatada patrulla de esquí». Zuz: Richard Correll / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.

**Avenida 5.** «Mira quien habla también». Akt: John Travolta, Kirstie Alley / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.

**Avenida 6.** «Depredador II». Akt: Danny Glover / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 18 gorak.

**Ayala.** «Miami Blues». Zuz: George Armitage. Akt: Fred Ward, Alec Baldwin, Jennifer Jason / 17.15 - 20.00 - 22.30.

**Capitol.** Ez dago emankizunik.

**Coliseo Albia.** «Rescate». Zuz: Dolph Lundgren / 17.30 - 19.45 - 22.00. 18 gorak.

**Consulado.** «Colegas a la fuerza». Zuz: John Badham. Akt: Michael J. Fox, James Woods / 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.

**Campos Eliseos.** Ez dago emankizunik.

**Gran Via.** «Mira quien habla también». Akt: John Travolta, Kristie Alley / 18.00 - 20.00 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna).

**Ideal 1.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 17.00 - 19.45 - 22.30.

**Ideal 2.** «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

**Ideal 3.** «Bailando con lobos». Zuz: Kevin Costner. Akt: Kevin Costner / 17.00 - 20.30.

**Ideal 4.** «El cadillac rosa». Akt: Clint Eastwood / 17.15 - 20.00 - 22.30.

**Ideal 5.** «Mira quien habla también». Akt: John Travolta / 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Ideal 6.** «Que suerte...llegaron los parientes». Akt: John Larroquette / 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Ideal 7.** «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.00 - 18.30 - 20.00. «Drugstore cowboy» / 22.30. 18 gorak.

**Ideal 8.** «Solos con nuestro tío». Zuz: John Haghes / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

**Mikeldiak.** «Depredador II». Akt: Danny Glover / 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Mikeldiak.** «Objeto de seducción». Akt: John Malkovich, Andy McDowell / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

**Mikeldiak.** «Robin Hood el magnifico» / 17.30 - 20.00. «Cyrano de Bergerac». Akt: Gerard Depardieu / 22.30.

**Multi 1.** «Misery». Zuz: Rob Reiner / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

**Multi 2.** «Como ser mujer y no morir en el intento». Akt: Carmen Maura / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Multi 3.** «Bienvenido a Veraz» / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

**Multi 4.** «No sin mi hija». Akt: Sally Fields / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Multi 5.** «Asesineme por favor» / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

**Multi 6.** «Matrimonio de conveniencia». Akt: Gerard Depardieu / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Multi 7.** «Accion judicial». Zuz: Gene Hackman / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

**Multi 8.** «Poli de guardería». Akt: Arnold Schwarzenegger / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

**Vistarama.** «Carta a Iris». Akt: Jane Fonda, Robert de Niro / 18.00 - 20.00 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna).

**X-1 Aretoa.** «Excitante luna de miel» / 11.30 - 15.30 - 17.00 - 18.30 - 20.00. 18 gorak.

**X-2 Aretoa.** «Porno verano del 72» / 11.30 - 15.30 - 17.00 - 18.30 - 20.00. 18 gorak.

## • ALGORTA

**Gurea.** Ez dago emankizunik.

## • AREETA

**Gran Cinema.** «Cadillac rosa» / 17.00 - 19.30 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna).

## • BARAKALDO

**Duplex A.** «Mira quien habla también». Akt: John Travolta / 17.30. (Etenik gabeko emankizuna).

**Duplex B.** «Colegas a la fuerza» / 17.30. (Etenik gabeko emankizuna).

## • DURANGO

**Kurutziaga.** Ez dago emankizunik.

**Zugaza.** Ez dago emankizunik.

## • ELORRIO

**Arriola.** Ez dago emankizunik.

## • GERNIKA

**Gernika.** Ez dago emankizunik.

## • LEKEITIO

**Antzoki.** Ez dago emankizunik.

## • MUNGIA

**Laurel & Hardy 1.** Ez dago emankizunik.

**Laurel & Hardy 2.** Ez dago emankizunik.

## • ONDARROA

**Alameda.** Ez dago emankizunik.

**Bide Onera.** Ez dago emankizunik.

## • SESTAO

**Amezaga.** Ez dago emankizunik.

## • ZORNOTZA

**Udal zinema.** Ez dago emankizunik.

## G I P U Z K O A

## • DONOSTIA

**Amaia.** «Cyrano de Bergerac». Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Gerard Depardieu / 17.00 - 19.30 - 22.30.

**Astoria 1.** «Colegas a la fuerza». Zuz:



Stephen Hopkinsek zuzendu duen 'Depredador 2' filmeko sekuentzia.

John Badham. Akt: Michael J. Fox, James Woods / 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

**Astoria 2.** «El marido de la peluquera». Zuz: Patrice Leconte. Akt: Jean Rochefort, Anna Galienna / 17.30 - 20.00 - 22.45.

**Astoria 3.** «Robin Hood, principe de los ladrones». Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner, Morgan Freeman / 17.00 - 19.45 - 22.30.

**Astoria 4.** «Objeto de seducción». Zuz: Michael Lindsay-Hogg. Akt: John Malkovich, Andy MacDowell / 17.15 - 19.45 - 22.30.

**Astoria 5.** «El cuento de la doncella». Zuz: Volker Schonendorf. Akt: Natasha Richardson, Faye Dunaway / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

**Astoria 6.** «Se acabó el juego». Zuz: René Manzor / 17.45 - 19.45 - 22.30.

**Astoria 7.** «Solos con nuestro tío». Zuz: John Hughes. Akt: Woody Allen, Bette Midler / 17.30 - 20.00 - 22.45.

**Petit Casino 1.** «Miami Blues». Zuz: George Armitage. Akt: Fred Ward, Alec Baldwin, Jennifer Jason Leigh / 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00. 18 gorak.

**Petit Casino 2.** «Bailando con lobos». Zuz: Kevin Costner. Akt: Kevin Costner, Mary McDonnell / 17.30 - 21.30.

**Petit Casino 3.** «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.00 - 19.00. «El cadillac rosa». Zuz: Buddy Van Horn. Akt: Clint Eastwood, Bernardette Peters / 20.45 - 23.00. 13 gorak.

**Principe.** «Que suerte...llegaron los parientes». Zuz: Tom Ropelewski. Akt: John Larroquette, Kirstie Alley / 17.15 - 19.45 - 22.30.

**Antzoki Zaharra.** «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins. Akt: Danny Glover, Gary Busey, Ruben Blades / 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

**Victoria Eugenia.** «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins. Akt: Danny Glover, Gary Busey, Ruben Blades / 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

**Savoy.** «Mira quien habla también». Zuz: Amy Heckerling. Akt: John Travolta, Kirstie Alley / 17.15 - 19.45 - 22.30.

## • ARRASATE

**Alai.** Ez dago emankizunik.

## • AZPEITIA

**Soreasu.** Ez dago emankizunik.

**Zelaiitxo.** Ez dago emankizunik.

## • BERGARA

**Novedades.** Ez dago emankizunik.

## • EIBAR

**Unzaga.** «Pasion sin barreras» / 19.30 - 22.15.

## • ELGOIBAR

**Herri Antzokia.** Ez dago emankizunik.

## • IRUN

**Avenida.** Ez dago emankizunik.

**Bidasoa.** «Los reyes de la playa» / 19.30 - 22.15.

## • MUTRIKU

**Ederrena.** Ez dago emankizunik.

## • ORDIZIA

**Herri Antzokia.** Ez dago emankizunik.

## • OÑATI

**Santa Ana.** Ez dago emankizunik.

## • TOLOSA

**Iparragirre.** Ez dago emankizunik.

**Leidor.** Ez dago emankizunik.

## • ZARAUTZ

**Modelo.** Ez dago emankizunik.

## • ZUMARRAGA

**Itzalón.** Ez dago emankizunik.

**Zelai Aristi.** Ez dago emankizunik.

## L A P U R D I

## • BAIONA

**Atalante 1.** «Hors la vie». Zuz: Maroun Bagdadi. / 16.15 - 20.30.

**Atalante 2.** «My left foot». Zuz: Jim Sheridan. / 18.30.

**Marine 1.** «La maniere forte». Zuz: John Badham. / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Marine 2.** «La revele». Zuz: Clint Eastwood. / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Marine 3.** «Dans la peau D'une blonde». Zuz: Blake Edwards. / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Marine 4.** «Envoye special». Zuz: Many Coto. / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Marine 5.** «Revenge». Zuz: Tony Scott. / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Marine 6.** «Danse avec les loups». Zuz: Kevin Costner. / 14.30 - 20.30.

**Vauban Plus.** «Jungle fever». Zuz: Spike Lee. Akt: Spike Lee, Wesley Snips, Anthony Quinn / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Vauban 1.** «Une epoque formidable». Zuz: Gerard Jugnot. Akt: Richard Bo-

hringer, Victoria Abril / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Vauban 2.** «Toto le heros». Zuz: Jacques Van Dormael. Akt: Michel Bouquet, Jo de Baker / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Vauban 3.** «Veraz». Zuz: Xavier Castano. Akt: Kirk Douglas, Richard Bohringer / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Vauban 4.** «New Jack City». Zuz: Mario Van Peebles. Akt: Wesley Snipes, Mario Van Peebles, Judd Nelson / 14.30 - 19.45 - 22.15.

**Vauban 5.** «Personne n'est parfait». Zuz: Robert Kaylor. Akt: Chad Lowe / 14.30 - 19.45 - 22.15.

## • DONIBANE LOHIZUNE

**Pergole 1.** «Le silence des agneaux». Zuz: Jonathan Demme. Akt: Jodie Foster, Anthony Hopkins / 15.30 - 21.00.

**Pergole 2.** «Veraz». Zuz: Xavier Castano. Akt: Kirk Douglas, Richard Bohringer, Marie Fugain / 15.30 - 21.00.

**Rex 1.** «Ghost» / 16.00 - 21.15.

**Rex 2.** «Coups coups» / 16.00 - 21.15.

## • HENDIAIA

**Les Variétés.** «Genial, mes parents divorcent» / 21.30.

## • MIARRITZE

**Le Royal 1.** «La maniere forte». Zuz: John Badham. Akt: Michael Fox, James Woods / 14.30. «La discrete». Zuz: Christian Vincent. Akt: Fabrice Luchini / 17.00. «Une epoque formidable». Zuz: Gerard Jugnot. Akt: Richard Bohringer, Luc Besson. Akt: Anne Parrillaud, Jean Hugues Anglade / 22.15.

**Le Royal 2.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 3.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 4.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 5.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 6.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 7.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 8.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 9.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 10.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 11.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 12.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 13.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 14.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 15.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 16.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

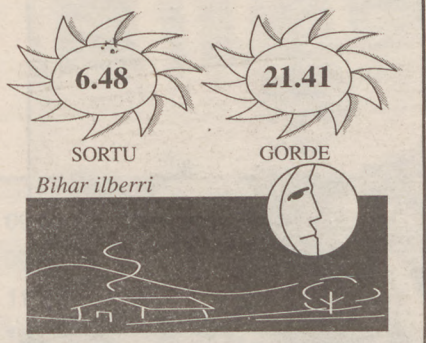
**Le Royal 17.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 18.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 19.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte / 19.45. «Ghost». Zuz: Jerry Zucker. Akt: Patrick Swayze, Demi Moore / 22.15.

**Le Royal 20.** «Cendrillon». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «Les secrets professionnels du docteur Apflick». Zuz: Thierry Lhermitte. Akt: Thierry Lhermitte /



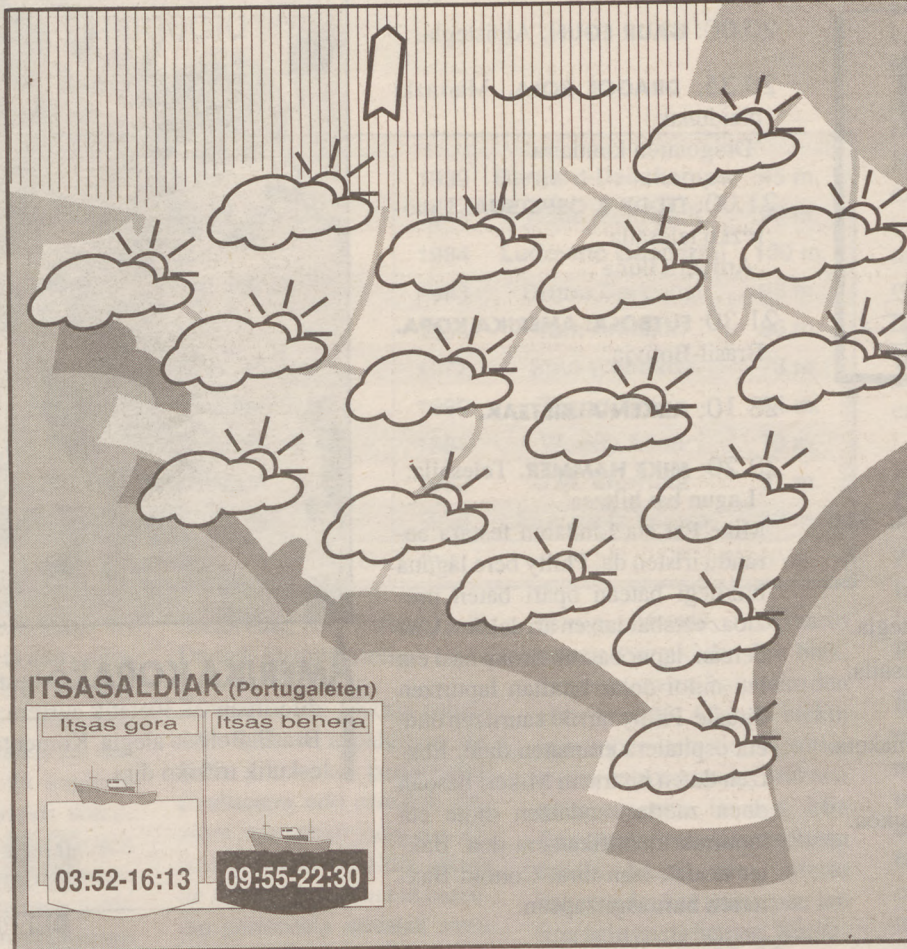


## HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

- ARIES**  
martxoak 21 — apirilak 20  
Lagun bat arituko da gaur deika eta deika eta zuk ez duzu erantzungo. Ez duzu barkamenik.
- TAURUS**  
apirilak 21 — maiatzak 20  
Ondo informatuta egotea ondo dago, baina eguneko albistegi guztiak entzutea ere!
- GEMINI**  
maiatzak 21 — ekainak 20  
Gutxitan joaten zara erosketak egitera, baina joaten zarenan urtebeterako egiten dituzu.
- CANCER**  
ekainak 21 — uztailak 21  
Astebukaerako mozkorra oraindik ez zaizu pasako, ostiralera arte itxaron beharko duzu.
- LEO**  
uztailak 21 — abuztuak 23  
Espero ez duzun albiste bat jasoko duzu gaur, eta ona izango da.
- VIRGO**  
abuztuak 24 — irailak 23  
Horrenbeste maite duzun opari hori galduta egingo zaizu gaur. Zorte txarra.
- LIBRA**  
irailak 24 — urriak 23  
Kutxazain automatikoak zuk zenbakia markatu aurretik dirua ematen dizu. Zergatik?
- SCORPIUS**  
urriak 24 — azaroak 23  
Kotxea garbitzen duzun bakoitzean euria egingo du. Hobe duzu berriro ez garbitzea.
- SAGGITARIUS**  
azaroak 23 — abenduak 23  
Belarritakoak hiruak erosi beharko dituzu hemendik aurrera. Ba al dakizu zergatik?
- CAPRICORNIUS**  
abenduak 22 — urtarrilak 20  
Gaur da egunik aproposena pisua bilatzen hasteko, ez baduzu nahi zubi azpian lo egin.
- AQUARIUS**  
urtarrilak 21 — otsailak 18  
Gaur aukeratu beharko duzu zuk dakizun bi horien artean. Ondo aukeratu.
- PISCIS**  
otsailak 19 — martxoak 20  
Zure txiste txarren ondorioz uholdeak izango dira laster.

## EGURALDIA



- EGUZKIA  
LAINOTUA  
ESTALIA  
EURI ZAPARRADA  
EURIA  
EKAITZA  
KAZKABARRA  
ELURRA  
ITSAS BAREA  
ITSAS KIRRIA  
ITSASKIA  
ITSAS HANDIA  
DENBORALEA  
HAIZE LEUNA  
HAIZE GOGORRA  
EKAITZ HAIZEA

### ITSASALDIAK (Portugaleten)

| Itsas gora  | Itsas behera |
|-------------|--------------|
| 03:52-16:13 | 09:55-22:30  |

### Laino gutxi

Atzo baino laino gutxiago agertuko dira zeruan eta lanbroa izango dugu goiz partean. Dena den, Nafarroan arratsalderako lainoak ugari egingo dira, eta ekaitz arriskua izango da. Haizeak ahalak izango dira, hegoaldekoak. Tenperaturak atzokoak baino altuagoak izango dira.

### Iragarpenak

Laino batzuk izango ditugu zeruan eta lanbroa

goiz partean. Nafarroan ia ez da lainorik izango, baina arratsalde parterako gehiago espero dira. Hegoaldeko haize ahulak joko du, eta brisa izango da kostaldean. Nafarroan haizeak aldakorak. Tenperaturak altuagoak izango dira.

### Itsasoa

Hegoaldeko haizea 2-3ko indarrez. Bisibilitatea: Nahiko ona izango da. Hondoko itsasoa: Apenas izango da. Itsas-haizeari dagokionez, itsaskirria.

### Atzoko minimoak aireportuetan

|           |    |
|-----------|----|
| Bilbo     | 19 |
| Donostia  | 18 |
| Gasteiz   | 18 |
| Iruñea    | 17 |
| Miarritze | 19 |

## EFEMERIDEAK

### Rikardo Arregiren heriotza

- 1969.** urteko uztailaren 10ean hil zen istripuz, Bilbora zihoala, Rikardo Arregi AEKren sortzailea. Andoainen jaio zen 1942an. Euskaltzaindiako kidea izan zen. 'Jakín' aldizkarian hasi zen artikulu filosofikoak eta saiakera politikoak idazten. 'Zeruko Argia' aldizkarian 'Nazio arteko unea' atala zuzendu zuen. 'Lur' argitalearean bultzatzailea izan zen. 1965ean 'Lauaxeta' saria irabazi zuen. Urte berean 'Politika' ekoiztetxearen bultzatzailea izan zen. 1965ean 'Lauaxeta' saria irabazi zuen. Urte berean 'Politika' ekoiztetxearen bultzatzailea izan zen. 1965ean 'Lauaxeta' saria irabazi zuen. Urte berean 'Politika' ekoiztetxearen bultzatzailea izan zen.
- 1851.** Louis J. Daguerre, argazki makinaren aintzindari ospetsua hil zen.
- 1862.** 'Aralarko Elkartea-ren' arauak erabaki ziren.
- 1950.** Jesus Aranbarri musikalaria hil zen.
- 1964.** Mary Quantek minigona aurkeztu zuen.
- SANTORALA.** Manuel, Karmelo, Rufina.

## TELEFONOAK

### Hegoaldeko Iparraldera hotz egiteko: 07-33- aurrezkenak.

### Iparraldeko Hegoaldera: 19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo Nafarroara deituz gero).

### Hegoaldeko herrialdeen artean:

Araba: 945-  
Bizkaia: 94-  
Gipuzkoa: 943-  
Nafarroa: 948-

### IPARRALDEA

|                         |                  |
|-------------------------|------------------|
| Kostaldeko ospitalea    | 59 44 35 35      |
| SAMU                    | 15 / 59 63 33 33 |
| Pozindatze kasuetan     | 56 96 40 80      |
| Suhiltzaileak           | 18               |
| Suhiltzaileak BAmEn     | 59 63 55 55      |
| Bilbo                   | 17               |
| Bilbonako Suprefetura   | 59 59 09 19      |
| Elektrika-gas arazoak   | 14 / 59 52 10 18 |
| Errepedietako berri     | 56 96 33 33      |
| Kontseilu Orokorra      | 59 25 78 40      |
| Ministrazio aireportua  | 59 23 90 66      |
| SNCM trenbideak         | 59 55 50 50      |
| Labarantza Ganbara      | 59 29 50 43      |
| Ordina telefonoz        | 36 99            |
| Mesko agiria (grabatua) | 36 65 08 64      |
| Mesko zerbitzuak        | 59 23 84 15      |

### HEGOALDEA

|                     |     |
|---------------------|-----|
| SOS Deia            | 088 |
| Itzazteko           | 092 |
| Polizia Nazionala   | 091 |
| Ordina telefonoz    | 093 |
| Telefono argibideak | 003 |

### ARABA

|                           |          |
|---------------------------|----------|
| Suhiltzaileak             | 28 25 25 |
| Gurutze Gorria            | 13 47 47 |
| DYA                       | 28 10 20 |
| Errepedietako informazioa | 25 42 00 |
| Ertzaintza-Arkaute        | 28 20 00 |
| Minioiak                  | 13 55 00 |
| Goardia Zibila            | 25 61 00 |
| Txagorritxuko Ospitalea   | 24 26 00 |
| Santigoko O. Orokorra     | 25 36 00 |
| Ospitale Militarra        | 13 65 77 |
| Poliklinika               | 22 33 00 |
| Arana Eritetxea           | 28 28 00 |
| 'Nº 5' Esperanza' klinika | 25 25 00 |
| Asepeyo klinika           | 27 46 55 |
| Araba klinika             | 14 21 00 |
| Forondako Aireportua      | 27 33 00 |
| Gasteizko RENFE geltokia  | 23 20 30 |
| Autobus geltokia          | 25 84 00 |
| 'Radio Taxi'              | 13 60 60 |

### BIZKAIA

|                           |           |
|---------------------------|-----------|
| Diputazioko suhiltzaileak | 492 28 00 |
| Bilboko suhiltzaileak     | 423 30 00 |
| Gurutze Gorria            | 422 22 22 |
| DYA                       | 431 92 00 |
| Ertzaintza                | 444 14 44 |
| Larrialdiak (Osakidetzak) | 475 75 00 |
| Basurto ospitalea         | 441 88 00 |
| Galdakaoko eritetxea      | 456 88 16 |
| Santa Marina              | 446 20 66 |
| Gurutzetako ospitalea     | 490 31 00 |
| Sondikako aireportua      | 453 13 50 |
| RENFE                     | 423 86 33 |
| ET/FV Atxuri              | 433 95 00 |
| ET/FV San Nikolas         | 416 13 12 |
| ET/FV Unamuno plaza       | 415 50 26 |
| Bizkaia irratia           | 416 22 22 |
| 'Radio Taxi'              | 444 88 88 |
| 'Tele Taxi'               | 444 23 33 |

### GIPUZKOA

|                           |          |
|---------------------------|----------|
| Donostiako suhiltzaileak  | 080      |
| DYA                       | 46 46 22 |
| Gurutze Gorria            | 22 22 22 |
| Itsasoko Gurutze Gorria   | 27 22 22 |
| Ospitale Probintziala     | 45 40 00 |
| Erresidentzia             | 45 38 00 |
| Gurutze Gorria (Donostia) | 21 46 00 |
| Gurutze Gorria (Irun)     | 61 12 03 |
| Poliklinika               | 46 22 00 |
| Deba Garaiko eritetxea    | 79 53 00 |
| Zumarragako ospitalea     | 72 39 01 |
| Ertzaintza                | 28 88 88 |
| Goardia Zibila            | 21 11 00 |
| Hondarribiko aireportua   | 64 22 40 |
| RENFEko geltokia          | 28 35 99 |
| ET/FVko geltokia          | 45 01 31 |
| Easo Taxiak               | 46 76 66 |
| Santa Clara Taxiak        | 46 64 55 |
| Radio Telefonoa           | 42 66 42 |
| Suita Taxiak              | 39 80 18 |

### NAFARROA

|                           |               |
|---------------------------|---------------|
| SOS Deia/Foruzingoa       | 088           |
| Iruñeko suhiltzaileak     | 22 22 22      |
| DYA                       | 17 17 17      |
| Gurutze Gorria            | 088           |
| Errepedietako informazioa | 22 91 17      |
| Goardia Zibila            | 22 11 00      |
| Eguneko Psikiatri O.      | 27 38 12 / 61 |
| Nafarroako Ospitalea      | 10 21 00      |
| Bideko Ama Birjina O.     | 10 94 00      |
| Noaingo aireportua        | 31 75 12 / 51 |
| Iruñeko Autobus geltokia  | 22 38 54      |
| RENFEko geltokia          | 12 69 81      |
| Radio Taxi                | 21 00 00      |
| Teletaxi                  | 23 23 00      |
| Goardiako Farmaziak       | 22 21 11      |

## DENBORAPASA

ENBIDO

## HITZ GEZIDUNAK

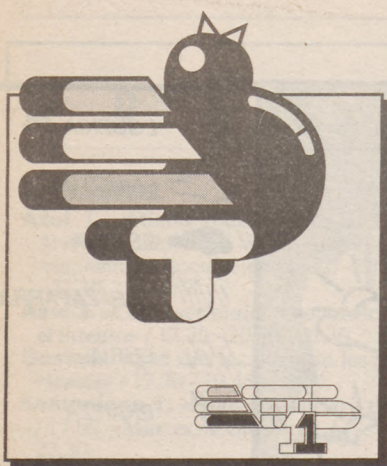
| Garoak                    | Emakume izena | Ukapen     | Beldurtiak        |
|---------------------------|---------------|------------|-------------------|
| Epaia                     | Araiar        | Bukaera    | Joan den urtean   |
| ►                         | ▼             | ▼          | ▼                 |
| Auziak                    |               |            |                   |
| Juntagai-lua              |               |            |                   |
| ►                         | Potasioa      | ►          | Zamorako autoetan |
|                           | Röntgen       |            | Ttiki             |
| Zeuden                    | ▼             | ▼          | Kontso-nantea     |
| Bizkaiko ibaia            |               |            | Joan hadi         |
| ►                         | Gura          | ►          | ▼                 |
|                           | Indioa        |            |                   |
| (Infi.) Akitu Beso atalak | ►             | Joaki naiz | ►                 |
|                           |               | 500        |                   |
| ►                         | ▼             | ▼          |                   |

### AURREKOAREN SOLUZIOAK

EZKER ESKUIN: 1. Irabazpideak. 2. Kalamua. Arre. 3. U. Olak. Irak. 4. Sara. Aldatua. 5. Lu. Ko. U. Mu. G. 6. Ezka. Eria. Do. 7. Aizturra. TIR. 8. Ka. Urtaroak.

GOITIK BEHERA: 1. Ikusleak. 2. Ra. Auzia. 3. Alor. Kz. 4. Balakatu. 5. Ama. O. Ur. 6. Zuka. Ert. 7. Pa. Lurra. 8. I. ID. iaR. 9. Darama. O. 10. Eratu. Ta. 11. Arku. Dik. 12. Ke. Agor.





- 13.32: **AURKEZPENA.**
- 13.35: **IBILTARI BAKARTIA.** Marrazki bizidunak. 'Eztanda'
- 14.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.
- 14.20: **EGUN ALAIK.** Telesaila. 'Gasolinarik gabe'.
- 14.50: **FUNTZIOA.** Lehiaketa. (Errepikapena).
- 16.15: **ATRILA.** Musika klasiko.
- 17.15: **AMAIERA.**
- 18.30: **AURKEZPENA.**
- 18.32: **MUSIKA ETA IRUDIAK.**

- 19.10: **CAGNEY ETA LACEY.** Telesaila.
- 20.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.
- 20.35: **DRAGOI BOLA.** Marrazki bizidunak. 'Dragoiaren kondaira'
- 21.00: **TEDDY Z OSPETSUA.** Umorezko telesaila. 'Armairu iluna'.
- 21.30: **FUTBOLA: AMERIKA KOPA.** Brasil-Bolivia.
- 23.10: **AZKEN ALBISTEAK.**
- 23.20: **MIKE HAMMER.** Telesaila. 'Lagun bat hiltzea'. Mike Pat eta Lindaren festara berandu iristen da, Philly bere laguna bitxitegi batean opari baten prezioaz eztabaidatzen ari delako. Une berean, lapur batzuk tiroka hasi eta lau miloi dolar bitxitan lapurtzen dituzte. Philly larriki zauritzen dute eta ospitalera eramaten dute. Ebatzen duten bitartean Mikeri besoan duen zauria sendatzen diote eta lapurrak identifikatzera doa. Baxter anaiak izan dira, Conrad Baxterren buruzagitzapean.
- 23.55: **AMAIERA.**



**AMERIKA KOPAKO** beste partidu bat eskainiko du gaur ETB1ek diferituan 21.30etatik aurrera, Viña del Mar-en jokatu zen Brasil-Bolivia alegia. Komentarioak ohizkoa denez Asier Arangurenen eskutik iritsiko dira.

## KRITIKA

BELEN IRASTORZA

## Saltsa

**B**art hasi zen TVEko lehenengo katean 'Caliente' izenburupean saltsari eskainitako uda musika barneko saioa. Hamaika ataletan banaturiko saltsagiro honetan aurkeztu zaizkigun saltseroen artean zenbait aipatzearren, ondorengo hauek ditugu: Ruben Blades, Juan Luis Guerra, Celia Cruz, eta izen handien artean handi, nola ez, Carlos Santana eta bere taldea. Estatuko abeslariak ere izango dute tartea

bertan. Elkarriketa eta umoreari eskainitako tarteez gain, tridimentsiozko efektuz jantzirikoa, betaurreko bereziekin ikusi beharrekoa, eta 'Neskak hiru dimentsiotan' izenburupean. Greziar garaia joan zen nonbait, eta mende bukaera irudi berberak errepikatzen zaizkigu behin eta berriro, ikusentzulegoa erakarri nahian.

## Cook kapitaina.

**E**uropako herrialde desberdinek produzitu zuten 'Capitan Cook' telesaila. Zortzi kapitulu dituen serie hau 1988. urtean ikusi ahal izan ginen TVEn. James Cook kapitainaren istorioa kontatzen da. XVIII mendean, Tahiti, New Zealand, Australia eta Alaskara egin zituen espedizioen ostean, munduaren azken esploratzaile handitzat jo dute. Aktore nagusiak Keith Michell, Erich Hallhuber, Fernando Rey eta Xabier Elorriaga dira.

TVE-1/ 16.25etatik.

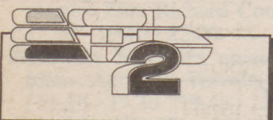
## Pariseko Futbol Txapelketa

**P**aris Saint-Germain futbol taldeak antolatu duen txapelketa honetan lau talde ezagunek hartuko dute parte: Marseille, Lisboako Sportinga, Flamingo brasildarrak eta antolatzaileak. Frantziako C+ telebista katetik, 20.35etatik aurrera, Paris Saint-Germaine eta Rioko Flamingoaren arteko partidua zuzenean ikusteko aukera izango dugu. 22.20ean aldiz, TF1 katetik diferituan eskainiko da partidua.

C+(f)/ 20.35etatik.



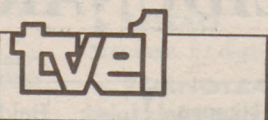
Joel Bats (Paris SG).



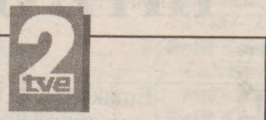
- 13.38: **Aurkezpena.**
- 13.40: **Simplemente María.** Foiletoia.
- 14.30: **Teleberri.** Albistegia.
- 15.00: **Fiestas.** Sanferminak 91.
- 15.30: **Capital financiera.** Telesaila.
- 16.20: **Amaiera.**
- 19.13: **Aurkezpena.**
- 19.15: **Fabiola.** Foiletoia.
- 20.05: **Los intocables.** Telesaila.
- 21.00: **Teleberri.** Albistegia.



- 21.35: **La union hace la juerga.** Lehiaketa.
- 22.40: **A nuestro aire.** Magazina.
- 23.45: **Dallas.** Telesaila.
- 00.30: **Ultimas noticias.** Albistegia.
- 00.35: **Amaiera.**



- 08.00: **Avance TD.** Albistegia.
- 08.10: **Cada mañana.** Magazina.
- 09.00: **Avance TD.** Albistegia.
- 09.05: **Los vengadores.** Telesaila.
- 09.50: **Art nouveau.** Arte saioa.
- 10.50: **De par en par.** Magazina 12.10:
- 12.15: **La extraña dama.**
- 13.00: **Magazines territoriales.**
- 13.25: **Avance TD.**
- 13.30: **Yo compro esa mujer.** Foiletoia.
- 14.00: **Informativos territoriales.**
- 14.30: **Cheers.**
- 15.00: **Telediario 1.**
- 15.35: **La dama de rosa.**
- 16.25: **Capitan Cook.**
- 17.25: **La tira de aventuras.** Superboy.
- 17.55: **Aventura 92.**
- 18.25: **Avance TD.**
- 18.30: **En la cocina de Elena.** Sukaldaritza saioa.
- 19.00: **La palmera.**
- 20.10: **Los vigilantes de la playa.** Telesaila.
- 21.00: **Telediario 2.**
- 21.30: **De carne y hueso.**
- 22.00: **Falcon Crest.**
- 23.00: **Los pazos de Ulloa.**
- 00.00: **Diario Noche.**
- 00.30: **A pie de pagina.**



- 07.55: **Encierro de San Fermín.** Entzierroa zuzenean.
- 08.05: **Babilonia.** Musika saioa.
- 09.00: **Dibuja-2.** Marrazki bizidunak.
- 09.25: **Cine para todos: «Los romances de Andy Hardy».** Filmea.
- 10.55: **Noticias.** Albistegia.
- 11.00: **Universidad de verano.**
- 13.00: **Noticias.** Albistegia.
- 13.05: **La hora de...** Magazina.
- 14.00: **Noticias.** Albistegia.
- 14.05: **Babilonia.** Musika saioa.
- 14.40: **Tour de Francia.** Etaparen amaiera zuzenean.
- 16.10: **Noticias.** Albistegia.
- 16.15: **Primera sesión.** «El valor del dinero». Filmea.
- 17.45: **Noticias.** Albistegia.
- 17.50: **Barcelona Olímpica.**
- 18.25: **Tendido cero.** Iruñeko korrida zuzenean.
- 20.30: **Deportes.**
- 21.30: **Noticias.** Albistegia.
- 22.30: **Retrato de un asesino.** Telesaila.
- 00.00: **Documentos TV.**
- 00.55: **Ultima sesión de cine: «Cuadrilatero».**



- 08.55: **Club Dorothée vacances.**
- 11.25: **Jéopardy!** Jokua.
- 12.00: **Tournez... manège.**
- 12.30: **Le juste prix.**
- 13.00: **Le journal.**
- 13.35: **Les feux de l'amour.** Telesaila.
- 14.25: **Côte ouest.**
- 15.15: **Tribunal.**
- 15.45: **Club Dorothée vacances.**
- 17.10: **Les rues de San Francisco.** Telesaila.
- 18.05: **Riviera.** Foiletoia.
- 18.30: **Une famille en or.**
- 19.00: **Santa Barbara.**
- 19.20: **La roue de la fortune.** Lehiaketa.
- 19.45: **Le bébé show.**
- 19.55: **Tirage du loto (1).**
- 19.55: **Le journal de la une.**
- 20.30: **Tapis vert.**
- 20.40: **Tirage du loto (2).**
- 20.45: **«Mamie by night».**
- 22.20: **Football.**
- 00.05: **TF1 dernière.**
- 00.30: **Mésaventures.**
- 00.55: **TF1 nuit.**
- 01.30: **C'est déjà demain.**
- 01.50: **Info revue.**
- 02.40: **Côte coeur.**
- 03.05: **Cogne et gagne.**
- 03.55: **Histoires naturelles.**
- 04.25: **Musique.**
- 04.40: **Histoires naturelles.**
- 05.35: **Mésaventures.**



- 08.55: **Amour, gloire et beauté.** Foiletoia.
- 09.20: **Vacances animées.**
- 10.35: **Hanna Barbera.**
- 11.30: **Motus.** Lehiaketa.
- 12.00: **Flash info.**
- 12.05: **Dessinez c'est gagné.** Lehiaketa.
- 12.25: **Les mariés de la A2.** Lehiaketa.
- 13.00: **Journal.**
- 13.45: **Un duo explosif.**
- 14.10: **Cyclisme.**
- 16.05: **Flas info.**
- 16.10: **Vive le vélo.**
- 16.55: **Giga.**
- 18.10: **Des chiffres et des lettres.** Lehiaketa.
- 18.30: **Flash info.**
- 18.35: **Macgyver.**
- 19.25: **Journal du tour.**
- 20.00: **Journal.**
- 20.45: **Jeux sans frontières.**
- 22.10: **Rire A2.**
- 23.10: **C'était dim dam dom.**
- 00.05: **Les arts au soleil.**
- 00.10: **Edition de la nuit.**
- 00.30: **Journal du tour.**
- 01.00: **L'homme a la valise.**
- 01.50: **Les gens du pôle.**
- 02.00: **Info.** Albistegia.
- 02.30: **Jeux sans frontières.**
- 03.45: **Coeur musicien.**
- 04.00: **Info.** Albistegia.
- 04.50: **My drôle d'histoire.** Dokumentala.



- 08.00: **Samdynamite vacances.** Haurrentzako magazina.
- 10.00: **Guillaume Tell.**
- 10.25: **Chapeau melon et bottes de cuir.** Telesaila.
- 11.30: **Carré vert.**
- 11.50: **Espace 3.** Eguneko pertsonaia.
- 11.55: **Flash 3.** Albistegia.
- 12.05: **Estivales.**
- 12.45: **Journal.** Albistegia.
- 13.00: **Sports 3 images.** Kirol saioa.
- 13.30: **Amuse 3 vacances.** Haurrentzako saioa.
- 14.40: **Justiciers et hors la loi.**
- 15.30: **La conquête de l'ouest.** Telesaila.
- 16.20: **Objetif Tintin.**
- 18.00: **Un pêche d'enfer.**
- 18.30: **Question pour un champion.**
- 19.00: **Le 19/20.** Albistegia.
- 19.10: **Actualités régionales.**
- 20.05: **La classe.**
- 20.45: **Kennedy contre Hoffa.** Telefilmea.
- 22.25: **Soir 3.** Albistegia.
- 22.45: **Kennedy contre Hoffa.**
- 00.25: **52e rue.** Musika saioa.
- 00.50: **Carnet des notes.**



## GAURKO FILMEAK

## Tragedia

ANDRES GOSTIN

|       |       |       |                               |      |                    |        |
|-------|-------|-------|-------------------------------|------|--------------------|--------|
| 09.00 | C+(f) | ○○    | TEMPETE                       | 1939 | Bernard-Deschamps  | 95 m.  |
| 09.25 | TVE2  | ○○    | LOS ROMANCES DE ANDY HARDY    | 1946 | Willis Goldbeck    | 90 m.  |
| 11.20 | T5    | ○○    | DOBLE VICTORIA                | 1984 | Ludovino Gasparini | 100 m. |
| 15.30 | T5    | ○     | COMO EL PERRO Y EL GATO       | 1983 | Bruno Carbucci     | 96 m.  |
| 16.15 | TVE2  | ○○    | EL VALOR DEL DINERO           | 1955 | Ken Annakin        | 86 m.  |
| 16.30 | A3    | ○○    | EXTRAÑOS EN 7A                | 1972 | Paul Wendkos       | 73 m.  |
| 22.00 | C+(e) | ○○○○○ | JU DOU, SEMILLA DE CRISANTEMO | 1990 | Zhang Yimou        | 94 m.  |
| 22.05 | T5    | ○○○○○ | LA ROSA PURPURA DE EL CAIRO   | 1984 | Woody Allen        | 79 m.  |
| 22.30 | A3    | ○     | ESA PICARA PELIRROJA          | 1962 | J.M. Elorrieta     | 91 m.  |
| 00.55 | TVE2  | ○○    | CUADRILATERO                  | 1969 | Eloy de la Iglesia | 90 m.  |

○ TXARRA

○○ ESKASA

○○○ BALEKOA

○○○○ ONA

○○○○○ BIKAINA

kainiko dute soilik.

## LOS ROMANCES DE ANDY HARDY

(Love Laughs at Andy Hardy)

Zuzendaria: Willis Goldbeck. Aktoreak: Mickey Rooney, Lewis Stone, Sara Haden.

Gure artean nahiko ezezaguna bada ere, Andy Hardyren serie luzeak egundoko harrakasta lortu zuen Estatu Batuetan. Familia osoa joateko moduko komediak dira Andy Hardyren pasadizoak biltzen dituztenak, iparramerikarren moral hertsia eta kontserbadoreari irtenbide egokiak ematen bait zizkion. Arraroa badirudi ere, Eugene O'Neill dramaturgoaren obra bat dago Hardyren pertsonaiaren jatorrian. Lewis Sto-

nek bete zuen estraineko titulutik juez argi eta aita gogorren papera, eta Mickey Rooneyk, seme zitalarena. Bien artean hamaika lan antzeztu zituzten, eta kapitulu bakoitzean, gizarteko arazoren bati konponbidea ematen ahalegindu ziren. Bi gizon hauen ondoan, aktore gazte ugari eman zituen ezagutzera Andyren sagak hogeit erteren buruan, Judy Garlandengndik hasi eta Lana Turner edo Esther Williamsekin bukatu arte. Familia komedia tipikoak izan ziren, gaur egun ikus ditzaigun teleserieen aitzindariak. Gaurkoan, gerratik etorriko da Andy Harvey.

## LA ROSA PURPURA DEL CAIRO

(The purple Rose of Cairo)  
Zuzendaria: Woody Allen.

Aktoreak: Mia Farrow, Jeff Daniel, Danny Aiello.

Errelitate eta fikzioa nahasteko ariketa aspaldikoa da, baita fikziozko pertsonaiak erralitatera edo errealek fikziora eramateko joera ere. Zinemak bizpahiru aldiz jokatu du teknika honekin eta batzutan pertsonaia errealek sartu ditu pantaila barruan eta bestetan atera bizimodu errealek egunerokoa ezagutzeko. Woody Allenek halako omenaldi ttikia eskaini nahi izan zion mundu anbiguo honi, eta xamurtasunez josi zuen historia monotono baina eder hau. Mia Farrow bere musak deskribatu zuen eguneroko bizimoduaz aspertuta dagoen emakumearen irudia. Depresioa sendatzeko babesleku bihurtuko du zinema, eta hantxe bertan aurkituko du zoriona ekarriko dion zeluloidezko

heroia. Mundu imaginario batean murgilduko dira biak, harik eta ametsa bukatuko den arte. Woody Allenek etekin ezin hobea atera zion historiari eta maixutasuna erakutsi zuen zuzentze lanetan. Mia Farrow aktore ustela iruditzen baldin bazait ere, aitortu beharra daukat antzezpen lan fina egin zuela hemen. Xamurra eta gozoa da pelikula, gozogia batzutan, baina Woodyren arteak estali egin zituen izan zitezkeen akatsak. Zer ote errealego, azken batean, errealtatea bera ala fikzioa?

## ESA PICARA PELIRROJA

Zuzendaria: José María Elorrieta. Aktoreak: Ethel Rojo, Ismael Merlo, Antonio Garisa.

Elorrietaren bodebil tipikoa.

Oker batek hamaika nahasketak eragingo ditu, baina hainbeste egoera nahasiren ondorioz, nahaste-borraste hutsa bihurtuko da pelikula. Historia ahula da, Elorrietak ez du sekula komediak zuzentzeko gaitasunik izan eta filme osoa Ethel Rojo vedettearen gorputza erakusteko aitzakia besterik ez da. Frankismo garaiko produkzioen eredu aproposa da, algara erraza eragiten zuen horietakoa.

## CUADRILATERO

Zuzendaria: Eloy de la Iglesia. Aktoreak: José Legrá, José María Prada, Rosanna Yanni.

Eloy de la Iglesiaren hirugarren luzemetraiak boxeoaren mundua arakatu zuen, eta zinegile kasik guztiak bezalaxe, ohizko topikoetara jo zuen: boxeolaria, enpresarioa eta emakume modeloaren arteko triangulu fatala. Zuzendariak zintzo jokatu nahi izan zuen, eta José Legrá boxeolaria aukeratu zuen aktore nagusiaren rola betetzeko. Legraren bizimoduko zenbait pasarte ere hartu zituen kirolaren gogortasuna isladatzeko. Produkzio etxeak moztu eta manipulatu egin zuen zinta bere kasa eta kredito tituluetatik izena kentzeko agindua eman zien zuzendariak ekizilei. Eloyren lanak kuriosoak dira beti, baina hau kaskarra da eta Legraren luzimendurako egin zuten propio.

T5

APARTAMENTO PARA TRES  
Umorezko telesaila

20.00

T5

JEUX SANS FRONTIERES  
Lehiaketa

20.45

ETB2

A NUESTRO AIRE  
Magazina

22.40

TVE1

LOS PAZOS DE ULLOA  
Telesaila

23.00

LA CINCO  
5

06.00: Le journal permanent.  
07.10: Demain se décide aujourd'hui. 07.15: Youpi les vacances. 10.30: La conquête du ciel. 11.25: Cas de divorce. 11.55: Que le meilleur gagne. 12.40: Météo. 12.45: Le journal. 13.20: Le inspecteur Derrick. 14.25: «Sur les lieux du crime». 16.05: 200 dollars plus les frais. 17.00: Youpi les vacances. 17.40: Babylone. 18.15: Shérif fais-moi peur. 19.05: Kojak. 20.00: Le journal. 20.40: Le journal des courses. 20.50: «Le prix d'une trahison». 22.40: Tout m'énervé. 23.55: Journal de la nuit. 00.05: Demain se décide aujourd'hui. 00.10: Ça vous regarde. 01.05: La nuit sur la 5. 01.30: Voisin voisine. 02.30: Tendresse et passion. 03.00: Voisin voisine. 04.30: Voisin voisine. 05.30: Tendresse et passion.

6

06.00: Boulevard des clips. 07.00: M6 express. 07.05: Contact 6 «Manager». 09.05: M6 boutique. 11.20: L'été en chansons. 11.30: Hit hit hit hourra. 11.35: Cher oncle Bill. 12.10: Papa Schultz. 12.30: La météo des plages. 12.35: Ma sorcière bien-aimée. 13.10: Cosby show. 13.40: Dis donc, papa. 14.00: «La preuve par trois». 15.40: Bleu, blanc clip. 16.45: Zygomusic. 17.15: L'homme de fer. 18.05: Mission impossible. 19.00: La petite maison dans la prairie. 19.54: 6 minutes. 20.00: Cosby show. 20.35: «La mort douce». 22.10: «Scoop à la

une». 23.45: 6 minutes. 23.50: Sexy clip. 02.00: Le glaive et la balance. 02.50: L'Argentine. 03.40: E=M6. 04.00: Culture pub. 04.25: La conquête des abîmes. 04.50: Les caraïbes. 05.40: La face cachée de la terre.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.25: Canaille peluche. 08.20: Dis Jérôme: ... 08.30: V.O. 09.00: «La tournée du patron». 10.35: Les enfants de la terre. 11.05: «Feu sur le candidat». 12.30: Flash info. 12.35: Mé-salliance en Afrique: défi à l'apartheid. 13.30: «Des vacances en enfer». 15.05: L'homme qui a voulu s'offrir Hollywood. 17.35: Sois prof et tais-toi. 18.00: Canaille peluche. 18.30: Tiny toons. 18.50: Top 50. 19.35: Les Simpson. 20.00: Les nuls... l'émission. 20.35: Football: Paris SG- Flamingo de Rio. 22.40: «Tous les coups sont permis». 00.10: «Derrière le miroir sans tain». 01.25: «Vendredi 13, chapitre VIII: L'ultime retour».

TELE  
5

08.00: Dibujos animados. 10.15: Maria, Maria. 10.30: Vacaciones en el mar. 11.20: «Doble victoria». 13.15: Las aventuras de Hachil. 14.10: Arnold. 14.35: Ines Duarte, secretaria. 15.30: «Como el perro y el gato». 17.15: Misión imposible. 18.05: Super guay. 19.30: ¿Hablando se entiende la basca? 20.00: Apartamento para tres. 20.30: Humor amarillo. 21.00: Telecupon. 21.15: Topacio. 22.05: «La rosa purpura del Cairo». 23.40: Entre hoy y

mañana. 00.10: Futbol historico. 01.40: Amaiera.

E3

07.15: Colegio libre de emeritos: Aula 3. 07.45: Noticias de la economía. 08.00: La guardería. 10.00: Noticias. 10.03: Pasarela. 10.30: Pasionaria. 11.00: Viva la vida. 12.00: Noticias. 12.03: Santa Barbara. 13.00: Bonanza. 14.00: Embrujada. 14.30: Cosas de casa. 15.00: Noticias. 15.30: Tan contentos. 16.30: «Extraños en 7A». 19.00: La merienda. 20.00: Chicas con clase. 20.30: La ruleta de la fortuna. 21.00: Noticias. 21.30: El coche fantástico. 22.30: «Esa picara pelirroja». 00.30: Noticias. 00.45: Los invencibles de Nemesio. 01.30: Hospital general. 02.15: Pasarela. 03.00: Amaiera.

CANAL+

08.00: Redaccion. 08.10: ABC world news con Peter Jennings. 08.35: Los 40 principales. 09.30: El show de Tony Randall. 10.00: «Johnny el guapo». 11.35: «M.A.S.H.». 13.30: Los 40 principales. 14.00: Redaccion. 14.10: Shagma. 14.35: Popeye y su hijo. 15.00: «Amores informales». 16.25: «Las ballenas de agosto». 17.53: «Profundidad seis». 19.27: Pichon, agente secreto. 20.00: Avance redaccion. 20.05: Los primeros de la clase. 20.30: Los 40 principales. 21.00: Primos lejanos. 21.30: Redaccion. 22.00: «Judou, semilla de crisantemo». 23.40: «Jumpin' jack flash». 01.20: «Cuando muere el verano».

## IRRATIA

|                       |          |                   |          |
|-----------------------|----------|-------------------|----------|
| Arrate Irratia.       | FM 87.7  | Gure Irratia.     | FM 89.6  |
| Bizkaia Irratia.      | FM 102.6 | Irulegi Irratia.  | FM 93.1  |
| Egin Irratia.         | FM 103.0 | Segura Irratia.   | FM 89.2  |
| Euskadi Irratia.      | OM 1.161 | Xiberoko Botza.   | FM 98.6  |
| Euskalerrria Irratia. | FM 91.0  | Xorroxin Irratia. | FM 107.5 |
| Gipuzkoa Herri Irrat. | FM 99.8  | R.F. Pays Basque. | FM 101.3 |

**Segura Irratia.** Ostegunero bezala Ordiziako feriaren inguruko berriak izango ditugu goizean zehar. Arratsaldeko seietan Hor Konpon talde oñatiarrari elkarrikketa bat egingo zaio. Gaueko 10etatik 12tara egiten den «La cometa» irratsaioan, lehiaketak eta gonbidatuak egongo dira.

**Xiberoko Botza.** Arratsaldeko zortzietan «Kalaka» irratsaioan, J.L.Maitia Seaskako lehendakariarekin solasaldia izango da.

**Radio France Pays Basque.** Koldo Amestoeik Birmaniko ipuin eta kondairak kontatuko dizkigu 19.20tik aurrera «Zubixka» irratsaioan.

**Egin Irratia.** Taxisten eguna ospatuko den honetan, emakume taxista batek emango dizkigu egunonak «Kale gorrian» saioaren hasieran, goizeko bederatzia pasatxotan. Kultur proposamenak izango ditugu ondoren. Hamarretako albisteen ostean, «Bizitzaren eskola» pedagogi tartean jolasaren garrantziaz ihardungo dute. Saioaren azken orduan, hamaiketarik hamabietara, sukaldaritza aholkuak helduko zaizkigu Josebaren eskutik eta Gipuzkoako hondartzak zein egoeran dauden jakin ahal izango dugu. Irratsaio guztian entzuleek parte hartzeko aukera ugari izango dituzte.



## EGUNEKO DIANAK

## Greenpeace



Greenpeace talde ekologistak, Pontevedrako ENCE enpresako ur hondakinak enpresa bertako fatxadaren aurka ponpatu zituen atzo. Talde ekologistak zelulosa enpresak sortzen zituen hondakinen aurka protestatzeko egin zuen ekintza ikusgarri hau. Ekologistak ustekabean sartu ziren Zodiac batekin enpresaren lakura eta bonba handi batekin ENCE egoitzako fatxadaren aurka bota zuten hondakin guztia / 16

## Amnesty International



Amnesty International erakundeak atera berri duen txostenean, 141 estatutan torturak, bidegabeko espetxeratzak eta exekuzioak egin izan direla salatu du. Amnesty Internationalek urtero ateratzen duen txostenean tortura eta bestelako gehiegikeriak salatzen ditu eta aurtengo honetan 100 estatutan torturatzen dela salatu izan du / 19

## Abdouljaparov



Djenolidine Abdouljaparov txirrindulari soviatarra irabazi du Frantziako Tourreko laugarren etapa. Carrera taldeko txirrindulariak sprintean irabazi zuen Dijon eta Reims-en arteko atzoko etapa: 289 kilometroak 7 ordu, 49 minutu eta 14 segunduan egin zituen. Sovietarrak Guido Bontempiren atzean egin zuen azken kilometro t'erdia, eta Olaf Ludwig atzean utzi zuen helmugan / 21

## Sandra Tucci



Sandra Tucci artista brasildarraren lanak ikusteko aukera izango da Donostiako San Telmoko Vanguardia aretoan. Tucciren erliebe eta eskultura lanak uztaillaren amaiera arte izango dira San Telmon. Sandra Tucci San Paolon jaio zen 1964. urtean eta bere artelanak oso preziatuak dira arte munduan. Bere lanen oinarrian izadiaren parte batzuei buruzko hausnarketa dago / 23

# Lourdes Eskudero: «Etxean ez da deporteetaz deusik hitzegiten»

‘Bakerotarren amak’ kirolari ugari eman dizkio Euskal Herriari

JOSE LUIS AIZPURI / DONOSTIA

‘Cementos Rezola’ lantegiak Añorgan (Donostia) duen faktori atzean bizi da Lourdes Eskudero, ‘Bakerotarren ama’. Hautsa eta zarata nagusi diren paraje honetan gustora bizi da Lourdes, Rafa bere bigarren senarrarekin. Bizitza guztiz arrunta egiten dutela azpimarratzen dute senar-emazteek eta beren seme-alabak, kirolari famatuak izateak ez duela eragin handirik beraiengan komentatzen didate: «Goizean artajorraren egin eta hamaiketan etxera buelta, eguneroko bazkaria prestatzera».

Hamaika seme-alaba hasi dituen emakume bixkor honi apaltasuna dario alderdi guztietatik eta seme famatuak izateak ez diola bizitza deus aldatu aipatzen du. Hamaika seme-alabetatik, batek ezik kirola egin dute edo gaur egun egiten dute; «gazteenak ez du kirolik egiten baina etxeko lanak egiten asko laguntzen nau eta hori ere inportantea da» dio Lourdes Eskudero. Seme-alaba kirolariak izateagatik ez duela arazo berezirik izan otorduetan kontatzen du, «tarteetan-tarteetan grasa asko duen xerradaren bat atzera bota dute baina normalean lenteja kazuelka handi bat eta haragi egosia tomaterekin ez da falta izan gure etxean».

«Diru pixkat irabazten hasi direnean beren aldetik bizitzen



CARLOS VILLAGRAN

jarri dira —komentatzen du kirolariaren amak— eta aldizka etortzen dira etxera». Seme-alaben kirol bizitzaz ez dela gehiegi arduratu eta bakoitzak bere bizitza antolatu izan duela

gehitzen du. «Anaiek elkarren artean asko hitzegi izan dute, beti ere zaharragoaren esperientzia kontuan hartuz. Egia esateko guk ere ez dugu gehiegi entenitzen futbolaz».

## SOSLAIA

## Garaikur ugari

**O**rain dela 19 urte Goizuetatik Añorgara etorri zen bizitzera senarra eta hamaika seme-alabekin. Berehala senarra hil, eta garai latzak igaro zituen Rafarekin ezkondu arte. Egun gustora bizi dela dirudi, «baratzan lan egiten dugu eta etxerako adina jateko ateratzen dugu behintzat». Bakerotarrek futbola, pilota, arrauna, korrika, pala, aizkora eta beste hainbat kirol egin dituzte, eta gehienetan goiko muturrean ibili dira. Egongelako armairu gainean garaikur ugari pilatzen dira; mota eta kolore guztietakoak.

Seme-alabek eman dioten lanik handiena arropak garbitzea izan dela dio erdi barrez Lourdesek, batez ere «hemengo hautsarekin» erraz zikintzen bait ziren kirol-arropak. Eskolan ere norta-harta aprobatazen zituzten beren ikasketak, batzuk besteak baino errazago baina «jeneralean denek aprobatazen zituzten beren kurtsoak».

Senide guztiak batzen direnean bazkaldu edota afaltzeko, inoiz ez dutela kirolez hitzegiten dio, ‘Bakerotarren amak’. «Etxean ez da deporterik aipatzen. Norbaitek zerbait aipatzen badu, «utzi, utzi» esaten diote besteek eta horrela ixiltzen dira».

## LERRO GUTXITAN

## ETA BIHAR

## IVAPeko euskara zerbitzuko burua hil zen istripuz

IVAPeko euskara zerbitzuko arduraduna hil zen atzo goizeko 7.30etan, kotxe istripuz. Jose Ignazio Berasategi kotxe istripuz hil zen atzo goizean Olazagutia (Nafarroa) inguruan, eta istripu berean beste pertsona bat ere hil zen. Goardia Zibilak adierazi duenez, N-1 errepidean gertatu zen istripua kotxe eta kamioi batek elkarren kontra jotzean; kamioiak kolpearen eraginez, Berasategi gidatzen zuen kotxearen kontra jo zuen.

Santiago Gonzalez 31 urteko laguna hil zen istripu berean, M-7708-AT matrikuladun Renault 21 kotxearekin, kamioiaren aurka jotzean. Miguel Serradillo, Fuenlabradako kamioi gidariak, garrantzi handirik gabeko zauriak izan zituen. Lehen istripu honen ostean, kamioiak Jose Ignazio Berasategi gidatzen zuen Renault 19aren kontra jo zuen. Berasategi 41 urte zituen eta Idiazabalgoa (Gipuzkoa) zen jaioz.



**GORILA** honek lehen gorilakumea izan du Philadelphiako zooan. Uztaillaren lauean jaio zen gorilakumea, Philadelphiako Monday Zookeepers-ean eta zaintzaileen ustez izugarritzko lorpena izan da animaliatxo honen jaiotza. Erditzean ez zela inolako arazorik sortu argitu zuten zaintzaileek prentsaurrekoan.

## Bi zauritu Astigarragako baserri bat erretzean

Bi pertsonak garrantzi handirik gabeko zauriak izan zituzten, atzo goizaldean Astigarragako baserri batek su hartzean. Sutea ‘Elizondo’ baserrian gertatu zen atzo goizaldeko 5.30etan eta Ertzaintzak esan duenez, ez dago argi nola gertatu zen sutea. 52 eta 64 urteko bi lagun zaurituak izan ziren eta Donostiako Ospitale Probintzialera eraman zituzten anbulantzian. Bestetik, Tolosako Santa Maria elizaren ate aurrean beste sute bat izan zen goizaldeko 3.30etan. Ertzaintzaren arabera, sutea nahita piztu zuten baina ez zuen indar handirik hartu, pertsona batek Ertzaintzari garaiz deitu ziolako.

## Aiarako bertso eskola

Aiarako (Araba) bertsolari eskolako zenbait kide elkarriketatuta ditu Rikardo Gonzalez de Durana bertsolari gasteiztarrek. Aiarako Bertso Eskola, 1982. urtean sortu zen eta orduanik hamaika gazte aritu izan da bertan bertsoetan. Elkarriketa hau EGUNKARIako bertsolari orrialde berrezian irakurtzeko aukera izango duzue.

Bestetik Laxaro Azkune gaitortzailearen, ‘Bertsolariak antzezle?’ izeneko antzezkiak irakurri ahal izango duzue.

ONCE

ASTELEHENA 11.149

ASTEAZKENA

OSTEGUNA

KUPOITZARRA

OSTIRALA

ASTEARTEA

06.750